

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI
VAKFI

ÇALIŞMA RAPORU

Mart 2015-Mart 2016

TİHV
10. Dönem
27. Olağan Kurucular Kurulu

26 Mart 2016, Ankara

TIHV KURUCULARI

Vakfedenler (1990)

İHD Genel Merkezi

Akın Birdal
Aziz Gürsoy
Bekir Doğanay
Doğan Taşdelen
Fevzi Bahattin Argun
Gencay Gürsoy
Haşim Aydıncağ
Hüsnü Öndül
Lalezar Mürşitpınar
Mehmet Selim Ölçer
Mehmet Vural
Murat Yetkin
Muzaffer Erdost
Nart Bozkurt
Nevzat Helvacı

Okan Akhan
Ömer Faruk Yenigün
Şükran İrençin
Veli Lök
Yavuz Önen
Zeki Tavşancıl
Alpaslan Berktaş
(17 Mart 1996 tarihinde istifa etmiştir)
Ata Soyer
(19 Mart 2013 tarihinde kaybettik)
İbrahim Emil Çelik Sandalcı
(10 Mart 1993 tarihinde kaybettik)
Ergin Atasü
(09 Mart 1998 tarihinde kaybettik)
Haldun Özen
(05 Mayıs 2002 tarihinde kaybettik)

Halit Çelenk
(05 Mayıs 2011 tarihinde kaybettik)
İhsan Atar
(29 Ekim 2010 tarihinde kaybettik)
Leman Fırtına
(02 Nisan 2015 tarihinde kaybettik)
Mahmut Tali Öngören
(13 Ekim 1999 tarihinde kaybettik)
Mustafa Ekmekçi
(21 Mayıs 1997 tarihinde kaybettik)
Nusret Fişek
(03 Kasım 1990 tarihinde kaybettik)
Veli Devencioglu
(09 Haziran 2015 tarihinde kaybettik)

Kurucular Kurulu Tarafından Seçilen Kurucular

Şahika Yüksel	(12 Şubat 1991)	İoanna Kuçuradi	(30 Mart 2002)
Sabri Dokuzoğuz	(17 Mart 1996)	Sabih Ataç	(30 Mart 2002)
Ümit Erkol	(29 Mart 1998)	Önder Özkalıpçı	(30 Mart 2002)
Türkcan Baykal	(29 Mart 1998)	Metin Aksoy	(30 Mart 2002)
Şebnem Korur Fincancı	(29 Mart 1998)	Muhsin Bilal	(30 Mart 2002)
Necdet İpekyüz	(29 Mart 1998)	Hürriyet Şener	(04 Nisan 2004)
Mustafa Çinkılıç	(29 Mart 1998)	Turgut Tarhanlı	(04 Nisan 2004)
Yusuf Alataş	(29 Mart 1998)	Necmi Erdoğan	(04 Nisan 2004)
Günseli Kaya	(17 Ekim 1999)	Emirali Türkmen	(04 Nisan 2004)
Tanıl Bora	(17 Ekim 1999)	Levent Kutlu	(04 Nisan 2004)
Sezai Berber	(17 Ekim 1999)	Coşkun Üsterci	(26 Mart 2005)
M. Sezgin Tanrıku	(17 Ekim 1999)	Mehmet Antmen	(26 Mart 2005)
Cem Kaptanoğlu	(17 Ekim 1999)	Nejat Taştan	(26 Mart 2005)
Sedat Aslantaş	(17 Ekim 1999)	Selahattin Demirtaş	(26 Mart 2005)
Yücel Sayman	(26 Mart 2000)	Ülkü Özen	(26 Mart 2005)
Lütfi Demirkapı	(26 Mart 2000)	Barış Yavuz	(15 Mart 2014)
Nadire Mater	(26 Mart 2000)	Öztürk Tükdoğan	(15 Mart 2014)
Mithat Sancar	(26 Mart 2000)	Ümit Biçer	(15 Mart 2014)
Gül Erdost	(26 Mart 2000)	Özge Yenier Duman	(15 Mart 2014)
Osman Baydemir	(25 Mart 2001)	Zeki Gül	(15 Mart 2014)
Metin Bakkalcı	(25 Mart 2001)	Eren Keskin	(28 Mart 2015)
Berna Arda	(25 Mart 2001)	Feray Salman	(28 Mart 2015)
Tahir Elçi	(25 Mart 2001)	Mehmet Emin Yüksel	(28 Mart 2015)
(28 Kasım 2015 tarihinde kaybettik)		Müge Yetener	(28 Mart 2015)
Nihat Bulut	(25 Mart 2001)	Nilgün Toker	(28 Mart 2015)

ARAMIZDAN AYRILAN KURUCULARIMIZ

Dr. Nusret FİŞEK
1914 - 1990

Emil Galip SANDALCI
1922 - 1993

Mustafa EKMEKÇİ
1924 - 1997

Ergin ATASÜ
1940 - 1998

Mahmut Tali ÖNGÖREN
1931 - 1999

Haldun ÖZEN
1933 - 2002

İhsan ATAR
1929 - 2010

HALİT ÇELENK
1924 - 2011

Ata SOYER
1955 - 2013

BU DÖNEM ARAMIZDAN AYRILAN KURUCULARIMIZ VE ARKADAŞLARIMIZ

Lemar FIRTINA
1926 - 02 Nisan 2015

Veli DEVECİOĞLU
1928 - 09 Haziran 2015

Tahir ELÇİ
1966 - 28 Kasım 2015

Aziz YURAL
1982 - 30 Aralık 2015

VAKIF ÇALIŞMA ORTAMI

Mart 2015-Mart 2018 Dönemi Asıl Yönetim Kurulu Üyeleri

Şebnem KORUR FİNCANCI (Başkan), Metin BAKKALCI (Genel Sekreter), Levent KUTLU (Sayman), Berna ARDA, Barış YAVUZ, Coşkun ÜSTERCİ, Ümit BİÇER, Sezai BERBER, Hasan ANLAR

Mart 2015-Mart 2018 Dönemi Yedek Yönetim Kurulu Üyeleri

Gamze YALÇIN, Mehmet ANTMEN, Özge YENİER DUMAN, Nihat BULUT, Tanıl BORA

Mart 2015-Mart 2018 Dönemi Asıl Vakıf Denetçileri

Mehmet VURAL, Mustafa ÇİNKILIÇ, Sabri DOKUZOĞUZ

Mart 2015-Mart 2018 Dönemi Yedek Vakıf Denetçileri

Necdet İPEKYÜZ, Haşım AYDINCAK

Genel Merkez

Metin BAKKALCI
Ayşe Rüya KARACAN EŞ
Senem DOĞANOĞLU
Evren ÖZER
Elçin TÜRKDOĞAN
Ayşe Cankız ÇEVİK
Melahat BÜYÜKTANIR
Hülya ARAS
Levent KUTLU
Handan TAZE
Öznur BOZTAŞ (01 Mayıs 2015 tarihinden itibaren)

İstanbul Temsilciliği

Ayşe Lale ORHON, Ayşe ÇETİNTAŞ YÜKSEL, Cansu TURAN, Canan KORKMAZ COŞKUN, Enver Baran GÖRSEL, Ceren ASLAN, Ümit EFE, Şirin, Şükriye BİDER, Erenç Yasemin DOKUDAN (17 Mayıs 2015 tarihine kadar), Hürriyet ŞENER (31 Temmuz 2015 tarihine kadar), Fatma Elif KORU (31 Temmuz 2015 tarihine kadar), Nermin Görkem (20 Kasım 2015 tarihine kadar), Önder ÖZKALIPÇI (10 Temmuz 2015 29 Şubat 2016)

İzmir Temsilciliği

Aytül UÇAR, Mediha ÖZENMİŞ, Coşkun ÜSTERCİ, Zekiye Ayata

Adana Temsilciliği

İsmail BULCA(31 Temmuz 2015 tarihine kadar), Ergün VİCDAN (31 Temmuz 2015 tarihine kadar), Serkan NAR, (21 Ağustos 2015 tarihine kadar)

Diyarbakır Temsilciliği

Nesrin ASLANTAŞ, Mehmet Zeki PARLAK, Murat ABA, İlham YILMAZ, Serkan DELİDERE, Mehmet Basri ÇELİK (16 Mayıs 2015 tarihinden itibaren), Semra GÜLER (01 Mayıs 2015 tarihinden itibaren), Rengin Ergül (20 Ocak 2016 tarihinden itibaren), Azize EKER

Cizre Referans Merkezi

İdris ÜZEN (20 Ekim 2015 tarihinden itibaren)

İÇİNDEKİLER

1	Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri Projesi 2015 Değerlendirilmesi	1
2	2015 Yaz Döneminde Yeniden Başlayan Çatışma Ortamı ile İlgili TİHV Çalışmalarının Kimi Başlıkları.....	21
3	İstanbul Protokolünün Hukuki Değerinin Artırılması Projesi.....	25
4	Êzidilerle Yürütölen Psiko Sosyal Destek Programı' Projesi	27
5	Dokümantasyon Merkezi Çalışmaları.....	29
6	Diğer Çalışmalar	31
7	Önümüzdeki Dönem için Hazırlanmış ya da Hazırlanmakta Olan Çalışma ve Projeler ..	33
8	Uluslararası İlişkiler.....	37
9	Temsilciliklerimizin Diğer Çalışmaları	41
10	Basın Açıklamaları	51
11	Mali Tablolar	55

Albert Camus'nün "Amerika Günlükleri"nde yaptığı bir saptama ile başlayalım yaşamak zorunda bırakıldığımız kursun gibi ağır günlerde: *"Bir ülkeyi tanımanın bir yolu da orada insanların nasıl öldüğüne bakmaktır."* Nasıl ölüyoruz gerçekten bu topraklarda, son buluşmadan bu yana? Geçen yıl, beğenilmediği için tekrarı yapılan 7 Haziran 2015 seçimlerine dek yürütülen seçim çalışmaları sırasında gerçekleşen bombalamaları da katabileceğiz olursak 200'ü aşkın insanı bombalı eylemler sonucu yitirmişiz. Ne zaman nerede patlayacağı belirsiz bombalarla evine kapanmış batıyla, evleri tanklarla, toplarla yerle bir edildiği için evlerine giremeyen doğu arasında salınan ruh halimizle bu dönemin Türkiye'si ne yazık ki insan hakları tarihinde çok yaralayıcı bir yere sahip olacak.

Ölümleri, ağır insan hakları ihlallerini tüm yönleriyle raporumuzda okuyacaksınız. Ne bu raporu hazırlamak, ne de bu kayıtları tutmak arkadaşlarımız açısından hiç kolay olmamıştır. Bu denli yoğun hak ihlallerine tanıklık ettiğimiz dönemde, bu tanıklığın görünür olması için gösterilen çaba çok değerlidir. Güvenilir bilgilere ulaşma konusunda yaşanan zorluklar da eklenince, hem raporumuzdaki bilgilerin, hem de sokağa çıkma yasağı adı altında gerçekleştirilen yaşam hakkından barınmaya uzanan bir yelpazede gerçekleştirilen hak ihlallerinin düzenli olarak kamuoyuyla paylaşıldığı değerlendirme ve özel raporların kıymeti daha iyi anlaşılacaktır.

Kirli pazarlıklarla şimdilik pek çok ortamda görmezden gelinse de, bugün yazılanlar yarımı kurarken hepimize yol gösterecektir.

Bu dönemde hak ihlalleri açısından en çarpıcı değişim, çok açıktır ki; sivil ölümlerdeki tırmanıştır. 16 Ağustos 2015 ile 18 Mart 2016 tarihleri arasında derlenen veriler bu dehşet ortamını tüm açıklığıyla gözler önüne sermektedir. *"Sokağa çıkma yasakları süresince en az 310 sivil yaşamını yitirmiştir. Bu kişilerden; 72'si çocuk, 62'si kadın ve 29'u 60 yaşın üzerindedir. Ayrıca, en az 79 kişi ise Cizre ve Sur'da yaşamlarını yitirmiş ve henüz kimlik teşhisleri yapılamamış olduğu için bu verilere dahil edilmemiştir. Ölümüne ilişkin bilgiye erişilebilen en az 76 sivilin **sağlığa erişim hakkında yoksun bırakılmaları sonucu yaşamlarını yitirdikleri görüşü bulunmaktadır. Yine ölümlerine ilişkin bilgiye erişilebilen en az 180 sivilin ev sınırları içerisinde; bu kişilerden 162'sinin açılan ateş ve tanklardan atılan top mermileri, 18'inin ise sokağa çıkma yasağı ve çatışma ortamının yarattığı etki ile sağlık sorunları yaşamaları sonucu yaşamlarını yitirdikleri düşünülmektedir. Çarpıcı bir durum olarak ev sınırları içerisinde yaşamını yitiren sivillerin sayısı tek başına Cizre'de 137 insandır."***

Biz bu katliamların orta yerinde, dostlarımızı, gönüllülerimizi de yitirdiğimiz koşullarda bir yandan işkencenin tanı ve tedavisine dönük çalışmalarımızı yürütürken, bir yandan da ağır hak ihlallerini belgeleme çabamızı aralıksız sürdürdük. Bu dönemde yaşanan güçlüklerle rağmen, hepimizi zorlukların içinden biraz daha güçlendirerek çıkararak olumluluk ise, her zaman yetemesek de, hak ihlallerinin olduğu her yerde olma çabası, yaşanan toplumsal travmaların onarım süreçlerine ilişkin yoğun çalışmalar ile çok etkili bir gönüllü dayanışma ağının harekete geçmiş olmasıdır.

İtalyan filozof Giorgio Agamben'in "Siyaset felsefemizi derinlemesine etkilemiş olan Britanyalı Thomas Hobbes'un modelinde, erkleri hükümdara aktaran sözleşme, herkesin birbirinden korkmasını ve herkesin birbiriyle savaşta olmasını gerektirir: Devlet de tam olarak korkuya son vermeye gelendir,"* ifadesi üzerinden okuyacak olursak, yeni korkular yaratarak, apolitikleştirip bölerek Türkiye'de yeniden şekillendirilen devlet modeli ile dayatılmaya çalışılan sessizliğe inat, sesini duyurmaya çalışan tüm bir araya gelişlerin, örgütlerin, kurumların ve dolayısıyla Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın da bu dönemin tarihi yazılırken aydınlık sayfalarından biri olacağı muhakkaktır.

Karanlığa ışık tutan tüm dostlara, dayanışma duygularımızla en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

*Giorgio Agamben: Hukuk devletinden güvenlik devletine, Le Monde, 24.12.2015, Çeviri: Haldun Bayrı
<http://medyascope.tv/2015/12/27/giorgio-agamben-hukuk-devletinden-guvenlik-devletine/>

1

TEDAVİ VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİ PROJESİ 2015 DEĞERLENDİRİLMESİ

Genel olarak demokratik hayatın olağanüstü daraldığı, özel olarak da Temmuz ayından itibaren yeniden başlayan ve yakın dostlarımızı da yitirdiğimiz çatışma ortamı, özellikle de tahayyül etmekte bile zorlandığımız “aralıksız sokağa çıkma yasağı” uygulamaları ile yaşanan 2015 yılının çalışma raporunu, hele de tüm ruhu ile yazmak ne kadar mümkün olabilir ki? Bu nedenle bu bölümleri yazan arkadaşımız olarak, gerek yapılması gerekler konusundaki, gerekse de rapordaki tüm eksiklikler nedeniyle özürlerimi sunmak isterim.

1. Tedavi ve Rehabilitasyon Çalışmaları

1.1. Başvuru Sayıları ve Dağılımı:

1.1.1. TİHV 2015-2019 Stratejik planında da yer verildiği gibi 2015 yılı için öngörülen yeni başvuru sayısı 450 iken, 2015 yılında toplam yeni başvuru sayımız 597 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1. 1999-2015 Yılları Arasında TİHV Tedavi Merkezlerine Başvuru Sayıları

Yıllar	Adana	Ankara	Diyarbakır	İstanbul	İzmir	Toplam
1999	163	71	73	207	172	686
2000	207	126	122	430	138	1023
2001	215	131	174	483	226	1229
2002	166	84	188	346	181	965
2003	193	64	195	312	160	924
2004	203	47	155	364	153	922
2005	126	26	125	300	115	692
2006	111	10	61	117	38	337
2007	117	35	36	185	79	452
2008	145	12	40	133	95	425
2009	118	26	51	183	81	459
2010	87	31	101	102	42	363
2011	130	56	116	163	54	519
2012	132	28	114	220	59	553
2013	99	97	171	403	99	869
2014	40	33	321	301	92	787
2015	14	66	130	324	63	597

İşkence ve diğer kötü muameleyle maruz kalan 597 başvurunun yanısıra “10 Ekim Ankara tren garı katliamı” nedeniyle oluşturulan Psiko-sosyal Dayanışma Ağı kapsamında 255 başvuru olmuştur.

Her ne kadar 2015 yılında öngörülenin üstünde başvuru olmuşsa da, özellikle raporun 1.8.2.1. bölümünde yer verildiği gibi, son dönemde yoğunlaşan işkence uygulamaları gözönüne alındığında, kendilerinin

uygun görmesi kaydı ile çok daha fazla işkence görene ulaşmaya dönük çaba gösterilmesi ihtiyacı açıktır.

1.1.2. Toplam 597 yeni başvurunun 324'ü İstanbul merkezimize, 130'u ise Diyarbakır merkezimize olmak üzere başvurularımızın % 76'sının tedavi ve rehabilitasyon süreçleri bu iki ana merkezimiz tarafından gerçekleştirilmiştir.

1.1.3. 2011 yılında 224 (%43), 2012 yılında 240 (%43), 2013 yılında 500 (%58), 2014 yılında 286 (%36) olan aynı yıl içinde işkence gören başvuru sayısı 372 (62 %) olarak gerçekleşmiştir. Bu sayının 2014 yılına göre oransal ve sayısal olarak daha yüksek olmasının nedenlerin başında özellikle yaygın kitlesel gösterilere katılan ve polis şiddetine maruz kalan başvurularımızdaki artıştır.

1.2. Başvurularımıza İlişkin Sosyal ve Demografik Özellikler:

Tablo 2. 2015 Yılı İçin Demografik Özellikler

Doğum yeri				Yaş ve Cinsiyet					
	Erkek	Kadın	Toplam	2014	2013		Erkek	Kadın	Toplam
Güneydoğu Anadolu	149	34	183 (31%)	312 (40%)	238 (27%)	0-18	30	18	48
Doğu Anadolu	77	27	104 (17%)	162 (20%)	131 (15%)	19-25	149	57	206
Akdeniz	26	16	42 (7%)	52 (7%)	82 (9%)	26-35	122	42	164
Marmara	58	37	95 (16%)	90 (11%)	133 (15%)	36-45	57	30	87
İç Anadolu	42	21	63 (11%)	70 (9%)	105 (12%)	46-60	55	25	80
Ege	27	16	43 (7%)	33 (4%)	61 (7%)	60+	8	4	12
Karadeniz	30	19	49 (8%)	38 (5%)	60 (6%)		421	176	597*
Türkiye dışı	12	6	18 (3%)	36 (4%)	56 (6%)		(70%)	(30%)	

1.2.1. 2014 yılıyla karşılaştırıldığında¹ Güneydoğu ve Doğu Anadolu doğumlu başvuru oranlarında bir azalış söz konusudur. 2015 yılında özel olarak Güneydoğu Anadolu'da olağanüstü yoğunlaşan işkence ve diğer ağır/ciddi insan hakları ihlallerine karşın, Diyarbakır merkezimize bu ortamda beklenen oranda başvuru olmaması pek çok düzeyde araştırılmaya çalışılmıştır. Bunca ağır/ciddi insan hakları ihlallerinin yaşandığı bir ortamda insanların önceliklerinin yaşamlarını sürdürme çabası olması dahil bizim dışımızdaki faktörlerin aşılmasına, yanısıra bize ait faktörlerin çalışma yöntemlerimizi de geliştirilerek giderilmesine yönelik bir çalışma yapılmaktadır.

Bununla birlikte, tedavi ve rehabilitasyon programlarının etkinliği işkence görenlerin güvenli bir ortamda yaşamlarını sürdürmeleri ve adaletin sağlanacağı inancı ile doğrudan ilgilidir. Oysa son yıllardaki yaygın baskı ortamı ve yoğunlaşan çatışma ortamı insanların kendilerini güvende hissedecekleri ortamı önemli ölçüde ortadan kaldırmaktadır. Örneğin, Diyarbakır böl-

gesinde yaygın insan hakları ihlallerinin yaşanmasına rağmen merkezimize yıl içinde işkence gördüğü için başvuran kişi sayı ve oranı bir önceki yılda da olduğu gibi düşüktür (2015 yılında 33, 2014 yılında ise sadece 24 başvuru).

1.2.2. Her ne kadar sayısal olarak kadın başvuru oranı bir önceki yıla yakınsa da², kadın başvuru oranı yeterli seviyeye ulaşamamıştır. Bu durum gündemimizdeki yerini korumaktadır.

2014 yılında vakfımıza LGBTİ birey başvurusu olmaması karşın 2015 yılında 10'u İstanbul merkezimize olmak üzere toplam 11 LGBTİ birey başvurusu olmuştur. Bu konuda İstanbul merkezimiz bünyesinde özel bir çalışma başlatılmasının özel bir rolü olmuştur. Kuşkusuz işkence ve kötü muameleye maruz kalan LGBTİ bireylere ulaşılmasına yönelik çalışmalarımızın daha da kuvvetlendirilmesi gerekmektedir.

1.2.3. 2014 yılında başvurularımızın sadece %3'ünün (23) 18 yaş altı çocuk başvuru iken, 2015 yılında

¹Güneydoğu doğumlu başvurularımız tüm başvurularımıza oranı 2014 yılında %40, 2013 yılında %27, Doğu Anadolu başvurularımız ise 2014 yılında % 20, 2013 yılında %15'ini oluşturmıştır.

²2014 yılında, 222 (%28) 2013 yılında 277, 2012 yılında 166, 2011 yılında ise 136 kadın başvurumuz olmuştur

bu oran %8'e (48) yükselmiştir. Bu artışta yeniden kuvvetlendirilmeye çalışılan sosyal çalışmaların katkısı olduğu görülmektedir.

2016 yılından itibaren özel olarak çocuklara yönelik çalışmalar psikolog bir arkadaşın kolaylaştırıcılığında daha da kuvvetlendirilmeye çalışılacaktır.

1.2.4. 2015 yılında Türkiye vatandaşı olmayan toplam başvuru sayımız 13'dür. Başvuruların ülkeleri şöyledir; 7 İranlı, 5 Suriyeli ve bir Iraklı. Başvuruların 13'ü İstanbul, 3'ü Ankara ve biri ise Diyarbakır merkezimize başvurmuştur.

Son yıllarla karşılaştırıldığında Türkiye vatandaşı olmayan başvuru sayısındaki azalmanın (2014 yılında 28, 2013 yılında 37, 2012 yılında 48, 2011 yılında 32) nedenleri araştırılmaktadır. Merkezlerimize esas olarak BMMYK ile ilişkili kurumlardan Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK)

1.3. Başvurularımız İlişkin İşkence Süreci:

Tablo 3. 2015 Yılı İçin İşkence Süreci

İşkence ve kötü muamele yapılan merkezler		İşkence ve kötü muamele yöntemi	
Açık alan	330 (%59)	Hakaret	438 (%78)
Emniyet Müdürlükleri	299 (%53)	Aşağılama	406 (%73)
Nakil sırasında	205 (%36)	Dayak	371 (%67)
Gösteri sırasında	69 (%12)	Diğer tehditler	210 (%37)
Polis Karakolu	40 (%7)	Yeme ve içme kısıtlılığı	103 (%18)
		Öldürme tehdidi	162 (%29)
		Uyku kısıtlılığı	103 (%18)

Tablo 3'de yer verilen veriler 2015 yılında işkence gören yakını olduğu için merkezlerimize başvuran 38 başvurunun dışındaki doğrudan işkence ve kötü muameleyle maruz kalan 559 başvuru ile ilgilidir.

2014 yılı ile karşılaştırıldığında açık alan ve araç içi dahil nakil sırasında işkence ve kötü muameleyle maruz kalan başvurularımızın yüksekliği (2014 yılında 188 idi) özellikle 27 Mart 2015 tarihinde yasalaşan "iç güvenlik paketinin" de etkisi ile toplantı ve gösteriler dahil "resmi gözaltı yerleri"nin dışındaki yerlerde güvenlik güçlerinin işkence ve diğer kötü muamele düzeyine ulaşan uygulamalarının ne denli sistematik hale geldiğinin bir göstergesi olsa gerektir.

Türkiye Temsilciliğine kayıtlı insanlar yönlendirildiği, BMMYK'ya kayıtlı insanların ise artık esas olarak merkezlerimizin bulunmadığı "uydu kentlerde" yaşıyor olması bu kapsamdaki başvuru sayısının azlığı konusunda özel bir neden oluşturmaktadır.

1.2.5. 2015 yılındaki 597 başvurumuzun %6 (38) işkence gören yakını iken geri kalan 559 başvurumuz doğrudan işkence ve kötü muameleyle maruz kalan kişilerdir.

1.2.6. İşkence ve kötü muameleyle maruz kalan 559 başvurumuzun 144'ü (%26) adli sebeplerle işkence gördüğünü ifade etmiştir. Bir önceki yıllar ile karşılaştırıldığında (2014 yılında 23'ü (%3) belirgin bir artış söz konusudur. Uzun yıllardır adli sebeplerle işkenceyle maruz kalanlara ulaşma çabamız gözönüne alındığında bu artış eğiliminin önümüzdeki dönem ne denli süreceği izlenmelidir.

Yanı sıra, emniyet müdürlüklerinde işkence gören başvuru oranının yüksekliği ihtiyaç halinde "resmi gözaltı" yerlerinde de işkence ve kötü muamele hâlen uygulandığı gerçeğini göz önüne sermektedir.

2000-2005 dönemindeki gözaltı sürelerinin kısaltılması gibi kimi yasal düzenlemelerin işkencenin önlenmesinde önemli bir işlevi olacağı düşünülmüş ise söz konusu yasal düzenlemeler sonrasında öncelikle "resmi gözaltı yerleri"ndeki işkence yöntemleri değiştirilmiştir. Bunun yanında fiziksel işkence yöntemleri gözaltı mekânına ulaşmadan önce uygulanması başlamıştır. "Resmi işlemin" yapılmadığı sokakta ve araç içlerinde işkence ve diğer kötü muamele vakalarının yüksekliği de yine aynı durumun sonucudur.

1.4. Başvurularımıza İlişkin Tıbbi Değerlendirme:

Tablo 4. 2015 Yılı İçin Tıbbi Değerlendirme

Tanılar		Tedavi süreçlerinin sonuçları	
Yüzeysel yaralanma	704	tam/kısmen iyileşme	300 (%50)
Ezici yaralanma	117	2015 yılında tedavisi sürenler	190 (%32)
TSSB	72	tedavi süreci yarım kalanlar	107 (%18)
Majör Depresif Bozukluk	48		
Akut Stres Bozukluğu	40		
Kemik kırığı	34		

2015 yılında tedavi süreci yarım kalan başvuruların oranı bir önceki yıla (%22) göre nisbi olarak azalmıştır. Tedavi süreçlerinin yarım kalma konusunun bir nedeni önceki yıllarda da olduğu gibi özellikle akut başvurularımızın bir kısmının öncelikli sağlık sorunlarının çözümünü yeterli görmesi ve uzun soluklu tedaviye ihtiyaç duymamış olmasıdır. Bunun yanısıra, Diyarbakır merkezimiz açısından yeniden başlayan çatışma ortamı ve “sokağa çıkma yasağı” uygulamaları tedavi süreçlerinin sürmesini önemli ölçüde olumsuz etkilemiş durumdadır. Böyle bir ortamda insanların önceliklerinin doğal olarak yaşamlarını sürdürme çabaları olması anlaşılabilir olsa gerektir.

Bununla birlikte tedavi sürecinin tam/kısmen iyileşme ile tamamlayan başvuru oranı ve sayısı çalışmalarımızın etkinliği konusunda önemli bir göstergedir.

1.5. Potansiyel Başvulara Erişim

Tedavi ve rehabilitasyon hizmetine ihtiyaç duyan işkence ve kötü muameleye maruz kalmış kişilere erişim konusunda 2015 yılında da çaba gösterilmiştir. Bu kapsamda;

1.5.1. Cizre “referans merkezi”nin açılması:

2014 yılında hazırlanan 2015-2019 TİHV Stratejik Planı kapsamında 2015 yılından itibaren işkence ve diğer insan hakları ihlallerinin yoğun yaşandığı bölgelerde her yıl en az bir “Referans Merkezi”nin oluşturulması planmış idi. Bu kapsamda yapılan ön değerlendirmeler sonucunda 2015 yılı sonuna kadar Cizre’de bir “Referans Merkezi”nin açılması hazırlıkları başlatılmış idi. Bu kapsamda Cizre’deki gönüllü arkadaşların önerileri doğrultusunda 2014 ve 2015 yılının ilk bölümünde “Gezici Sağlık Ekibi” ziyaretleri, yanısıra eğitim programları gerçekleştirilmiş idi.

“Referans merkezi”nden beklentimiz;

Cizre ve yakın çevresinde gönüllü arkadaşların katkısı ile “işkenceye maruz kalanların onarım” süreçleri konusunda “ilk değerlendirmenin” yapılması, gerektiği ölçüde başvuruların başta Diyarbakır olmak üzere diğer tedavi merkezilerimize sevklerin sağlanması, işkenceye maruz kalanların tıbbi belgelenmesi süreçlerinin organizasyonu, ağır insan hakları ihlallerine maruz kalanlara yönelik bir tür “psiko-sosyal programlar”ın geliştirilmesi ve tüm bu çalışmaların sağlanabilmesi için gerekli ekip çalışmasının kuvvetlendirilmesi olarak özetlenebilir.

Çatışma ortamının yeniden başlaması, dahası özellikle 4-12 Eylül 2015 tarihlerindeki Cizre’deki “aralıksız sokağa çıkma yasağı” uygulaması nedeniyle açılış süreci hızlandırılmış ve Cizre’li arkadaşların da önerisi ile 17 Ekim 2015 tarihinde Cizre Referans merkezi Şırnak Tabip odası ile aynı mekanda çalışmalarına başlamıştır. Kimi deneyim paylaşımı programları hızlıca uygulanmıştır.

Ne var ki, tahayyül etmekte bile zorlandığımızı ifade ettiğimiz “aralıksız sokağa çıkma yasağı” uygulamaları nedeniyle doğal olarak 14 Aralık 2015 tarihinden itibaren çalışmaları sürdürme olanağı bulunulamamıştır. 79 gün süren “aralıksız sokağa çıkma yasağı” uygulamasından sonra başta Cizre’deki arkadaşlarımızla dayanışma ortamlarının kuvvetlendirilmesi olmak üzere, tüm vakıf birikimini de seferber ederek Cizre’deki çalışmalarımızın sürdürülmesine yönelik özel bir programın geliştirilmesi ihtiyacı aşırtır.

1.5.2. Merkezlerimizin bulunmadığı ve ağır/ciddi işkence ve diğer insan hakları ihlallerinin yaşandığı bölgelere yönelik olarak 2009 yılında başlatılan “Gezici Sağlık Ekibi” programı 2015 yılında da sürdürülmüştür. 2015 yılında üç program gerçekleştirilmiştir.

i. 15-16 Nisan 2015, Cizre ziyareti:

Cizre “referans merkezi”nin oluşturulmasına yönelik hazırlık programının da bir parçası olarak 15-16 Nisan 2015 tarihlerinde hekim, tıbbi sekreter, psikolog, sosyal hizmet uzmanı ve hukukçudan oluşan “Gezici Sağlık Ekibi” Şırnak’ın Cizre ilçesine bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Çalışmanın ilk gününde 12 başvurunun tıbbi değerlendirilmesi yapılarak tedavi programına alınmıştır. Kronik yakınmaları olan başvuruların Diyarbakır merkezimize sevki sağlanmıştır.

Çalışmanın ikinci gününde ise ilçede bulunan Şırnak Tabip Odası, Cizre Barosu, Cizre İHD temsilciliği gibi kurumlar ziyaret edilmiştir. Bu görüşmelerde 2015 yılında Cizre’de bir “Referans Merkezi” oluşturulması ortak görüşü berraklaşmıştır. Bu kapsamda en kısa sürede uygun bir mekanın kiralanması, çalışmaların kolaylaştırılması için en azından yarı-zamanlı bir kadronun sağlanması ve Cizre’de İstanbul Protokolü eğitiminin yapılması kararlaştırılmıştır. Raporun Eğitim-Bilimsel Çalışmalar bölümünde yer verildiği gibi bu eğitim gerçekleştirilmiştir.

ii. 6 Temmuz 2015, Roboski ziyareti:

6 Temmuz 2015 tarihinde iki adli tıp uzmanı, bir psikiyatrist, iki hekim, tıbbi sekreter, psikolog ve sosyal hizmet uzmanından oluşan “Gezici Sağlık Ekibi” Şırnak’ın Roboski köyüne bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu ziyaret Roboski’de 29 Haziran 2015 tarihinde işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarına maruz kalan insanların ilk değerlendirilmesi amacı ile gerçekleştirilmiştir.

Ziyaret sırasında 10 başvurunun tıbbi değerlendirilmesi yapılarak, Diyarbakır merkezimize sevkleri sağlanmıştır.

iii. 3-4 Ekim 2015 Cizre ziyareti:

4-12 Eylül 2015 tarihinde Cizre’deki sokağa çıkma yasağından sonra 3-4 Ekim 2015 tarihlerinde iki psikolog, üç sosyal hizmet uzmanı, bir psikolojik danışman ve tıbbi sekreterden oluşan “Gezici Sağlık Ekibi” Şırnak’ın Cizre ilçesine bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Ziyaret sırasında 9 işkenceye maruz kalan kişinin ilk değerlendirilmesi yapılmış, yanısıra ağır insan hakları ihlalleri kapsamında yakınlarını kaybeden yedi kişi ve özel olarak çocuklarla buluşmalar gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaret sırasında belirlenen ihtiyaçlar çerçevesinde Cizre’de özel program geliştirilmeye çalışılmış, ne var ki yeni “sokağa çıkma yasağı” uygulamaları nedeniyle bu tür programlar başlatılamamıştır.

Özellikle son dönem gelişmeler de göz önüne alındığında Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgesine yönelik “Gezici Sağlık Ekibi” çalışmalarının kuvvetlendirilmesi dahil, genel olarak “sürmekte olan toplumsal travma ile başetme” başlığındaki programların hızla etkinleştirilmesi gerekmektedir.

1.5.3. 1993 yılından beri tedavi ve rehabilitasyon merkezlerimizin olmadığı illerden başvuru kabulüne yönelik sürdürdüğümüz “beş il” uygulaması kapsamında 2010 yılında 57, 2011 yılında 118, 2012 yılında 143, 2013 yılında 150, 2014 yılında 147, 2015 yılında ise 91 işkence ve kötü muameleyle maruz kalmış kişiye tedavi hizmeti sunulmuştur. “Beş il” uygulaması kapsamında her yıl 50 başvuru öngörülmesine karşın son yıllardaki bu artış nedenlerinin başında bir önceki yılda da olduğu gibi Diyarbakır merkezimizin, “gezici sağlık ekibi” ziyaretleri dahil, çevre illere yönelik çalışmalarını yoğunlaştırması gelmektedir (Bu kapsamda Diyarbakır merkezimize 85 başvuru olmuştur). Özellikle Kürt meselesi ile de yakından ilişkili olarak hele de son dönemde ağır/ciddi insan hakları ihlallerinin yoğun yaşandığı Diyarbakır ve çevresine yönelik kapsamlı ve bütünlüklü özel programların geliştirilmesi gerekmektedir.

1.5.4. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) Türkiye Temsilciliği ile 3 Ağustos 2009 tarihinde imzalanan mutabakat belgesinin ve özel olarak Şubat 2010 -Temmuz 2013 tarihlerinde Van’da gerçekleştirdiğimiz “mültecilere” yönelik çalışmalarının da katkısı ile “mültecilere” yönelik TIHV çalışmalarının kuvvetlendirilmesine çalışılmış idi. Ne var ki, raporun 1.2.4. bölümünde yer verilen gerekçeler ile özellikle 2015 yılında sınırlı sayıda “mülteci”ye ulaşılabilmmiştir. Milyonlarca insanı içine alan ve ağır/ciddi insan hakları ihlallerinin yaşandığı, milyonlarca insanın ülkemize geldiği Suriye meselesine ilişkin, çaba gösterilmesine karşın, yapılandırılmış bir program hala geliştirememenin üzüntüsü yaşamaktayız.

“Zorla yerinden edilmiş” insanların yaklaşık %5-35’in ne yazık ki işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarına maruz kaldığı ve de ülkemizde 2015 sonu itibari ile sadece iki buçuk milyonun üstünde Suriyeli “zorla yerinden edilmiş” insan yaşadığı gözönüne alındığında bu konu özel bir gündeme dönüşmüştür. Bu nedenle BMMYK’ya henüz kayıtlı olmayan ve büyük çoğunluğunun İstanbul’da yaşadığı Suriyeli “zorla yerinden edilmiş” ve işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarına maruz kalan insanlar dahil olmak üzere çalışmalarımızın etkinleştirilmesine yönelik bir iç değerlendirme başlatılmıştır. Bu kapsamda BMMYK

Türkiye temsilciliği son dönemde, kendileri açısından muhtemelen pek çok değişik gerekçe ile Türkiye’de yaşamlarını sürdürmekte olan ve işkenceye maruz kalan “zorla yerinden edilmiş” diğer ülke vatandaşlarına yönelik TIHV çalışmalarının geliştirilmesine yönelik başta finansal destek olmak üzere kendileri ile ortak çalışma yürütmemiz konusunda bugüne kadar olduğundan çok daha kuvvetli somut önerilerde bulunmaktadırlar. Bu konudaki hazırlıklara raporun “Önümüzdeki Dönem İçin Hazırlanmış ya da Hazırlanmakta Olan Çalışma Ve Projeler” bölümünde yer verilmiştir.

Özel olarak Ezidilere yönelik çalışmalara ise raporun “Ezidilere yönelik proje” bölümünde yer verilmiştir.

1.6. Sosyal Destek Çalışmaları:

Tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarındaki multidisipliner ve bütüncül yaklaşımımız gereği 2009 yılından itibaren “sosyal ve hukuksal destek” faaliyetlerimizi kesintisiz olarak sürdürmekteyiz.

2015 yılı için 10 yetişkin, 10 çocuğun sosyal destek programın alınmasını öngörmemize karşın, tedavi ve rehabilitasyon süreçlerine özel katkı sağlayacağı öngörülen 8 erişkin ile beş çocuğun programdan yararlanmasını sağlayabildik.

Program kapsamına alınan Diyarbakır’da 6, İstanbul’da iki olmak üzere toplam 8 erişkin başvurunun üniversite eğitimlerine katkı, üniversiteye hazırlık kurslarına katılımları, özel olarak Diyarbakır’daki başvuruların kamu hizmetlerinden yararlandırılarak barınma, sağlık hizmetine ulaşmaları, bir başvurunun ise engelli rapor alması sonucu aylık maaş alması sağlanmıştır.

İstanbul’daki beş çocuk başvurumuzun ise okul masrafları karşılanması, üniversite hazırlık kursuna, sanat terapisi grubuna, fotoğraf kursuna ve Antalya’daki Düşler Akademisi kampına katılmaları sağlanmıştır.

Her ne kadar İstanbul ve Diyarbakır merkezlerimizdeki iki sosyal çalışmacı arkadaşlarımızın kolaylaştırıcılığında yürütülen sosyal çalışmalar vakıf genelinde 2015 yılında her yönü ile etkin olarak uygulanamadı ise de 2016 yılında daha etkin programların gerçekleştirileceği öngörülmektedir.

1.7. Hukuksal Destek Çalışmaları:

2015 yılında da diğer yıllar olduğu gibi işkenceye maruz kalanlar ile yakınlarına hukuksal destek

verilmeye çalışılmıştır. Kişilerin onarım süreçlerinin bir parçası içinde görülen ve dolayısıyla tedavi süreçlerine katkısı ile birlikte planlanan bu çalışma özellikle Devlet şiddetinin yoğunlaşmasına bağlı olarak tedavi ve belgelemenin etkinleştirilmesi hedefiyle Cezaevlerinde olup işkenceye maruz kalmış kişilerin dosyalarının da kapsama alınmasını gerektirmiştir. Vakfın sınırlılıklarında destek sağlanmış olan ve önümüzdeki yıl da destek verilmeye devam edilecek olan dosyaların temel özet özellikleri şu şekildedir:

- Kolluk kuvvetlerinin toplumsal gösterilerde kullandıkları araçların yarattığı sağlık sorunlarının “işkence suçu” kapsamında değerlendirilmesi tartışmasını yargısal düzeyde güçlendirebilmek amacıyla tazyikli sudan ateşli silah kullanımına kadar gerçekleştirilen ihlallerle ilgili çalışma yürütülmüş; Antep’te, Batman ve İzmir’de dava yürütülmüştür.
- Son dönem yaygınlaşan cinsel işkence yönünden Urfa ve Ankara’da dava çalışması yürütülmektedir.
- Jitem dosyaları izlenmekte ve şikayetçi vekilliği üstlenilmektedir.

Geçmiş dönemde takip edilen davalardan Uğur Kantar’ın işkence sonucu öldürülmesine yönelik dava 2015 yılında iki askerin ağırlaştırılmış müebbet hapsiyle cezalandırılması karara bağlanmış olup, üst düzey görevlinin görevi kötüye kullanmaktan cezalandırılması yönünden temyiz gerçekleştirilmiştir. Veli Saçılık’ la ilgili 14 Nisan 2015 tarihinde AİHM tarafından ek karar verilmiş olup, iç hukukta gereği yerine getirilmeye çalışılmaktadır. Yine daha önceki yıllarda karşı dava da açılmış olan çıplak aramaya yönelik davada tüm taraflar beraat etmiş olup, bir cinsel işkence yöntemi olarak çıplak arama yöntem yönünden temyiz gerçekleştirilmiştir. Bismil’de her aşamada gerçekleşen işkence eylemlerinin yargılanmasına başlanmış ve itirazımız üzerine dosya işkence suçundan yargılamanın yapılması için görevsizlik kararı verilerek ilgili Mahkemeye gönderilmiştir. Diğer dosyaların soruşturma yahut ilk derece yargı süreci devam etmektedir.

1.8. Tedavi ve rehabilitasyon merkezleri projesi çalışmalarına dayalı olarak Türkiye’deki işkence olgusuna ilişkin genel değerlendirme başlıkları:

1.8.1. Genel Değerlendirme:

2015 yılı demokratik hayatın olağanüstü baskı altına alındığı, yeniden başlayan çatışma ortamının da etkisi ile yakın tarihimizin en ağır insan hakları ihlallerinin yaşandığı bir yıl olmuştur.

Esas olarak hukukun üstünlüğü, hukuk güvenliği ilkelerinin tahrip edildiği, insan hakları ihlallerinde görülen tüm çeşitliliğe ve yoğunluğa karşın yaşam hakkı ihlalinin dramatik bir biçimde öne çıktığı, “Ya bizdensin, ya da karşımdasın/teröristsin” söylem ve zihniyetinin baskın olduğu, iktidarca kendisine karşı tehdit olarak gördüklerine düşman olarak davranma pratiğinin her düzeyde yaşandığı bir yıl olmuştur. Gün geçtikçe giderek daha fazla kökleşen “otoriter” bir siyasi iktidar varlığı demokrasi ve insan hakları değerlerinin yaşamsal bir tehlike ile karşı karşıya olduğu anlamına gelmektedir.

Ne yazık ki bugün gelinen nokta son yıllara ait raporlarımızda yer verdiğimiz gibi, insan hakları alanında 2005 yılından itibaren yaşanan olumsuz gelişmelerin bir sonucudur. Bu olumsuz seyir Ocak 2013-Temmuz 2015 dönemindeki çatışmasızlık ortamına karşın ciddi boyutlara erişen toplumsal muhalefeti bastırmak adına başvurulmuş şiddet uygulamaları, bu uygulamalara izin veren mevzuat değişiklikleri, insan haklarını hiçe sayan siyaset ve kamu otoritelerin tüm bu uygulamaları destekleyen söylem ve tavırlarına dayalı olarak daha da belirginleşmiştir. Nihayet Temmuz 2015’de yeniden başlayan çatışma ortamında demokratik hayat olağanüstü daraltılmıştır.

Özellikle son birkaç yıldır ciddi boyutlara erişen toplumsal muhalefeti bastırmak adına başvurulmuş şiddet uygulamaları ve bu uygulamalara izin veren mevzuat düzenlemeleri 27 Mart 2015 tarihinde yasalaşan “İç Güvenlik Paketi” ile çok daha kaygı verici bir duruma gelmiştir. Söz konusu kanun ile “Vali ve kaymakamların adli kolluk amiri olması, kolluk amirlerine 48 saate kadar önleyici gözaltı yetkisi verilmesi, toplumsal gösterilere katılanlar bakımından şiddet olayları gerekçe gösterilerek kolay tutuklama getirilmesi, ifade ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayacak ağır cezalar getirilmesi, polisin silah kullanma yetkisinin genişletilmesi, Molotof ve benzerlerinin silah sayılıp bundan böyle her türlü gösteride molotof bahane edilerek polisin ateşli silah kullanmasının önünün açılması ve polisin istediği zaman istediği her kişinin üstünü ve araçlarını arama yetkisi ile donatılması”na yönelik düzenlemeler işkence ve diğer ağır/insan hakları ihlallerinin önünün ne denli açılacağı konusunda derin kaygı yaratmıştır. Nitekim sadece 2015 yılında güvenlik güçlerinin ateşli silah kullanımı sonucu yaşamını yitiren 226 insanın 217’sinin söz konusu yasadan sonra yaşamını yitirmesi bu kaygının somut bir kanıtıdır.

2015 yılı insan hakları ihlallerinde görülen tüm çeşitliliğe ve yoğunluğa karşın yaşam hakkı ihlalinin dramatik bir biçimde öne çıkmıştır. Özellikle 2015 yılı içinde toplam 138 insanın yaşamını yitirmesine yol açan kısa aralıklarla Diyarbakır, Suruç ve Ankara’da yaşanan bombalı saldırılarda vahşetin artarak ulaştığı boyut aklımızın ve ruhumuzun sınırlarını zorlamaktadır.

Türkiye’nin insan hakları ve demokrasi genel sorununun en önemli halkası olan Kürt Sorunu’nun barışçıl ve demokratik çözümüne yönelik esas olarak iktidar tarafından içtenlikli, bütünlüklü adımların atılmamasının da bir sonucu olarak, yanısıra Ortadoğu’daki gelişmelerin de etkisi ile 7 Haziran Genel Seçimlerinin hemen ardından çatışmalı ortam yeniden başlamıştır. Yakın zamanın bu en yoğun çatışmalı ortamı başta yaşam hakkı olmak üzere ağır ve ciddi insan hakları ihlallerinin yaşanmasına yol açmıştır. Çatışma ortamında 834 kişi 2015 yılında yaşamını yitirmiştir. (TIHV verilerine göre 2012 yılında çatışmalarda 796 insan yaşamını yitirmişken 2013 yılında 18, 2014 yılında ise 16 insan yaşamını yitirmiş idi). Bunların 198’i güvenlik güçleri, 414’ü ise militan, 222’i ise TIHV kurucusu Diyarbakır Baro başkanı sevgili Tahir Elçi ve TIHV Cizre referans merkezi gönüllüsü sevgili Abdülaziz Yural’ın da içinde olduğu 221’inin her yaştan sivil ölümdür. Sivil ölümlerin yüksekliği dikkat çekicidir. Bu nedenle bugüne kadar sürekli talep ettiğimiz “çatışmasızlık” ortamının sağlanması en öncelikli gündem olsa gerektir.

Yanısıra, Kürt meselesi ile ilgili esas olarak “gayri-hukuki bir şekilde” gözaltına alınan insan sayısı TIHV verilerine göre 2015 yılında belirgin artmış 7480’e ulaşmış, bunların 1421’i hakkında tutuklama kararı çıkmış, dahası yargı süreçlerinin sonucu belirgin cezalar dikkat çekmektedir. (2014 yılında gözaltı sayısı 3981, tutuklanan ise 880 idi.)

Çok büyük çoğunluğu Kürtler olmak üzere yaklaşık 1 milyon dört yüz elli bin insanın yaşadığı il ve ilçelere yönelik “kollektif cezalandırma”ya dönüşen “aralıksız sokağa çıkma yasağı” uygulamaları ağır insan hakları ihlallerine yol açmıştır. Aylarca süren bu uygulamalar sırasında söz konusu yerleşim yerlerinde yaşayan insanlar su, yiyecek, gibi temel gereksinimlerden yoksun bırakılmış, sağlık, eğitim, bilgi edinme, haberleşme, seyahat hakları kısıtlanmış, konut dokunulmazlığı hakkı ve özel hayatın mahremiyeti ilkesi gibi en temel haklar ihlal edilmiştir. Söz konusu il ve ilçelerde süreklilik kazandırılan bu olağanüstü hal/savaş hali uygulamaları nedeniyle ekonomik ve sosyal

yaşam tümüyle çökmüştür. Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TIHV) Dokümantasyon Merkezi verilerine göre sokağa çıkma yasağı uygulamalarının başladığı 16 Ağustos 2015 tarihinden 8 Ocak 2016 tarihine kadar en az 162 sivil (32'si çocuk, 29'u kadın, 24 kişi 60 yaş üstü) yaşamlarını yitirmiştir. Özellikle Aralık ayından itibaren on bir binin üzerinde polis ve asker katılımları ile ağır silahların da kullanıldığı ve insan aklının tanımlayamayacağı her düzeyde derin yıkımlara yol açan bu uygulamaların, normal hayatta doğal olarak yeri olmaması gereken barikat hendek, silahlı militanların varlığı dahil, hiçbir gerekçesi olamaz.

Öte yandan bu süreçte söz konusu il ve ilçelerin yirmi altı seçilmiş belediye başkanı tutuklanmış ve/veya görevinden alınmıştır.

Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun 17 Aralık 2015 tarihindeki "Daha 2013 yılı kasım ayında yaptığımız değerlendirmede 12 kritik ilçeyi öngörmüştük.... Şimdi mücadelenin yoğun olarak seyrettiği 4-5 yer kaldı..) şeklindeki açıklamaları sokağa çıkma yasağı uygulamalarına yönelik uzun süre önce başlayan hazırlıklara açıklık getirmektedir.

Bütün bu süreçte iktidarın bir tür yol haritası anlamına da gelen Ağustos 2015 tarihli 19 maddelik Başbakanlık "Terörle Mücadele ve Vatandaşlarımızın Huzur ve Güvenliği" genelgesinde yer verilen "Cenaze törenlerinin, terör örgütleri ve terörle bağlantılı kesimlerce terör propagandası amacıyla kullanılması engellenecek", "Uluslararası sivil toplum kuruluşları bünyesinde ülkemiz menfaatleri aleyhine veya terör örgütü lehine faaliyette bulunanlar yakından takip edilecek" ifadeleri ise iktidarın zihniyetini ortaya koymaktadır.

Genelgedeki bu ifadelere dayalı olarak ve de özellikle sokağa çıkma yasağı uygulanan yerleşim birimlerinde açık alanlarda, morg ve benzeri yerlerde kalan cenazeler sorunu olduğu bir dönemde, Adli Tıp Kurumu Kanunu uygulama yönetmeliğindeki 7 Ocak 2016 tarihindeki değişiklikteki "üç gün içinde teslim alınmayan cesetler de belediyeye veya mülki idare amirliğine gömülmek üzere teslim edilir" ve 16 Ocak 2016 tarihindeki değişiklikte ise "Cesedin teslim veya gömülme işlemleri sırasında kamu düzeninin bozulabileceği veya toplumsal olayların meydana gelebileceği ya da suç işlenebileceği mülki idare amirince değerlendirildiği takdirde cesetler, gömülmek üzere doğrudan mülki idare amirliğine teslim edilir" yine 16 Ocak 2016 tarihindeki bir başka yönetmelik değişikliğinde ki "ailesine veya yakınlarına ya da belediyeye teslim

edilen cenazeler, yirmi dört saat içinde defnedilir. Süresi içinde defin işlemi yapılmayan cenazeler, mülki idare amirinin kararıyla bulunduğu yerden alınarak gömülür" şeklindeki değişiklikler ise bu zihniyetin hangi boyutlara geldiğinin özel örnekleri olmuştur.

Her düzeyde kabul edilemeyecek "aralıksız sokağa çıkma yasağı" uygulamalarına yönelik Anayasa Mahkemesi'nin 26 Aralık 2015 tarihinde "başvuruculara yönelik derhal tedbir kararı verilmesini gerektiren ciddi bir tehlike bulunduğu dosya kapsamında bulunan bilgi ve belgelerden bu aşamada anlaşılmadığından koşulları oluşmayan tedbir taleplerinin reddine" karar vermesi ülkemizdeki insan hakları değerlerindeki tahribatın boyutlarını göstermektedir. (Anayasa Mahkemesi, 11/9/2015, 22/12/2015 ve 8/1/2016 tarihlerinde de "sokağa çıkma yasağı" kararlarının yürütmesinin tedbiren durdurulması taleplerini reddetmiş idi.) Öte yandan, benzer konuda kimi başvuruları dilekçenin gönderildiği gün incelenmek üzere kayda almasına karşın, alan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin de 12 Ocak ve 14 Ocak 2016 tarihlerinde "tüm makul adımların hükümet tarafından atılacağına güvendiğini" ifade ederek sokağa çıkma yasağının kaldırılması için ihtiyati tedbir kararı verilmesi istemiyle yapılan başvuruları reddetmesi, yanısıra sağlık hakkına erişim ile ilgili önce beş ayrı acil tedbir kararı aldıktan sonra bu tür acil tedbir taleplerini de reddetmesi uluslararası mekanizmaların etkinliği konusunda özel bir tartışma başlığını oluşturmuştur.

Genel değerlendirme başlığında son olarak başta Suriye ve Irak olmak üzere Ortadoğu'daki gelişmelerin her açıdan ülkemizdeki gelişmeleri doğrudan etkilediği belirtilmelidir. Bu kapsamda BM verilerine göre 31 Aralık 2015 itibari ile 2.503.549'u Suriyeli toplam 2.700.000'in üstünde ülkelerinde "zorla yerinden edilen" insan ülkemizde bulunmaktadır. Ağır insan hakkı ihlallerine uğradıkları için ülkelerini terk eden bu insanlar, özellikle Avrupa ülkelerine yolculukları sırasında insan kaçakçılarının aldatma ve istismarına maruz kalmakta, hatta yaşamlarından olabilmektedirler. Suriye'den gelen mülteci/sığınmacının yaklaşık onda biri kamplarda yaşama imkânı bulabilmektedir. Geri kalan mülteciler/sığınmacılar ise kendilerini korumak ve yaşamlarını idame ettirebilmek için kaderleri ile başa baş bırakılmış durumdadırlar. Başta yiyecek ve barınma olmak üzere temel yaşamsal ihtiyaçlarını karşılamak için asgari ücretin de altında kölelik koşulları altında çalışmak, çocuklarını çalıştırmak ve hatta dilenmek gibi gayri insani yollara başvurmakta.

1.8.2. İşkence olgusuna ilişkin genel değerlendirme:

1.8.2.1. Ülkemizdeki demokratik hayatın ağır tahribatının bir sonucu aynı zamanda bir nedeni olarak işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarının 2015 yılındaki yaygınlığı ciddi kaygıya yol açmaktadır. Sistematik işkence uygulamasının son dönemdeki yaygınlığı beş alt başlıkta özetlenebilir.

1. İşkencenin temel dinamiğinde farklılık olmamakla birlikte, bir süredir “İşkencenin Değişen Yüzü” başlığını anlamlandıracak uygulamalara tanık olunmaktadır.

Son yıllarda işkence ve diğer kötü muamele esas olarak bilgi alma ihtiyacından çok korku veya gözdağı vermek, cezalandırmak ya da otorite tesis etmek amacıyla uygulanmaktadır.

Bunun somut bir görüntüsü yaygınlaşan sivil “itiraz” ortamlarında işkence ve diğer kötü muamele uygulamaları yaygınlaşmasıdır. Ülke sathında, çok farklı kesimlerin katıldığı her türlü toplantı ve gösterilerde güvenlik güçlerinin “işkence” düzeyine ulaşan “aşırı ve orantısız güç kullanarak müdahalesi” 2015 yılında daha da yoğunlaşmıştır. Ne yazık ki, 27 Mart 2015 tarihinde yasalaşan “İç Güvenlik Paketi” her türlü toplantı ve gösterilere katılanlara yönelik güvenlik güçlerinin işkence ve diğer insan hakları ihlalleri uygulamalarını daha da teşvik edici ve bu ihlallere yol açanları daha da koruyucu bir dayanak oluşturmuştur. Özgürlüğünden alıkonan kişilere işkence ve diğer kötü muamele uygulama mekanlarının (sokak, açık alan, polis kordonu, polis aracı, kayıt öncesi aşamada gözaltı yerleri, “resmi gözaltı” yerleri dışında) genişlediği ve araçlarının (kelepçe, tazyikli (basınçlı) soğuk su, cop, biber gazı ve göz yaşartıcı kimyasallar, kanister ve gaz bombası, plastik/ kauçuk mermi, ateşli silahlar) geliştirildiği gözlenmektedir. Bu kapsamda doğrudan işkence sözcüğüne atıf yapan 14 Şubat 2014 tarihli Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararından sonra 7 Nisan 2015 tarihli Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2001 yılında Cenova’daki G8 zirvesi protestolarında güvenlik güçlerinin bir okulda göstericilere yönelik kötü muamelesinin işkence düzeyine ulaştığı gerekçesiyle İtalya’yı mahkum etmesi bu konunun dünyada da öncelikli bir konu olduğunun bir göstergesidir. (Cestaro v. İtalya, başvuru no. 6884/11).

2. “Resmi gözaltı” yerlerindeki gerek kaba fiziksel yöntemler, gerekse de ruhsal etkileri olan yöntemlerde artış gözlenmektedir.

3. Özellikle Güneydoğu ve Doğu Anadolu’da, yeniden başlayan çatışma koşullarında gözaltı prosedürleri ve koruma hakları hiçbir şekilde uygulanmamakta, “resmi” ya da “resmi” olmayan gözaltı yerlerinde son dönemde sıklığı azalan işkence yöntemlerinin de (çuval geçirme, gözbağı, falaka, tecavüz gibi) yeniden görüldüğü işkence ve kötü muamele uygulamaları yaygın hale gelmiştir. Çatışma ortamında yaygınlaşan işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarına maruz kalanlar önemli ölçüde öncelikle başta yaşam hakkı ihlalleri olmak üzere gündelik hayatın olağanüstü yıkımın etkisi, yanısıra hukuksal süreçlere inançsızlık gibi sebepler dahil olmak üzere TİHV Diyarbakır merkezine henüz başvurmamaktadırlar. Bunun yanısıra özellikle “aralıksız sokağa çıkma yasağı” uygulamaları nedeniyle TİHV Cizre referans merkezimizin çalışmaları kesintiye uğramıştır. Bu nedenle özellikle bu bölgeye yönelik çalışma tarzımızdaki değişiklikler dahil yeni yaklaşımların geliştirilmesi önem arz etmektedir.

4. Özel olarak, yaklaşık 1 milyon dört yüz elli bin insanın yaşadığı il ve ilçelere yönelik aylardır uygulanan “aralıksız sokağa çıkma yasağı” uygulamaları aynı zamanda bütün bu insanların kasten “keyfi özgürlüğünden yoksun bırakılması” anlamına gelmektedir. Devlet yetkililerinin mutlak kontrolü altında bulunan bu yerlerdeki insanlar başta yaşam hakkı tehdidi altında olup, su, yiyecek, sağlık başta olmak üzere temel gereksinimlerden yoksun bırakılmaktadır. Katlanmış bütün bu ihlallerin sonucu insanlara ağır acı veren ve derin bir çaresizlik duygusu yaratan bu “aralıksız sokağa çıkma yasağı” uygulamaları işkence ve diğer kötü muamele yasağı kapsamında ele alınmalıdır.

5. Son dönemde sıklıkla dile getirdiğimiz gibi, Türkiye tarihinde benzeri görülmeyen bir artışla 2005 yılında 55,870 olan cezaevleri nüfusunun 15 Şubat 2016 tarihi itibari ile 182 bin 539’a yükselmesi özel bir gündem oluşturmaktadır (2014 sonu itibari ile 158.837 idi).

Cezaevlerinde gerçekleştirilen izolasyon dahil işkence ve kötü muamele uygulamalarında da belirgin bir artış görülmektedir. Özel olarak çocuklar dahil tutuklu ve hükümlülerin sık sık uzak yerlerdeki farklı cezaevlerine gönderilmeleri özel bir ihlal biçimine bürünmüştür.

Keza başlı başına bir işkence ve kötü muamele uygulaması haline gelen cezaevlerinde ağır hasta tutuklu ve hükümlülerin, “toplum güvenliği bakımından **“ağır ve somut”** tehlike oluşturmayacağı değerlendirilmesi” şeklindeki anlamsız düzenlemeler dahil, infaz-

larının geri bırakılmaması sorunu 2015 yılında da sürmüştür.

1.8.2.2. İşkencenin ülkemizde bu boyutta olmasının temel nedeni, işkence yasağının mutlak niteliği ile bağdaşmayan ve kaynağını yasal mevzuat, uygulama ve yetkililerin söylemlerinden alan ciddi bir cezasızlık kültürünün varlığı ve son dönemde bu kültürün daha da pekişmesidir.

Faillere resen ya da başvuru sonucu hemen hemen hiç soruşturma açılmaması, işkence yapan kamu görevlilerinin yargılanması için izin sistemine başvurulması, başlatılan soruşturma süreçlerinin etkin ve bağımsız olmaması, soruşturmaların kovuşturmaya dönüşmemesi, dava açılan vakalarda işkence yerine daha az cezayı gerektiren suçlardan iddianame düzenlenmesi, bu davaların sıklıkla nakil yoluyla mağdur yakınlarının takip edemeyecekleri yerlere nakledilmeleri, sanıklara hiç ceza verilmemesi ya da işkence dışındaki maddelerden cezalar verilmesi ve cezaların ertelenmesi gibi nedenlerle cezasızlık olgusu işkencenin yaygınlaşmasına yol açan en temel unsurlardan birisi olarak hala karşımızda durmaktadır.

Öte yandan, giderek yaygınlaşan bir şekilde işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalanlara yönelik açılan ikiz davalar/karşıt davalar bir yandan adalet duygusunu incitirken, diğer yandan da işkenceciler aleyhine şikâyetle bulunma açısından caydırıcı olabilmektedir. Adalet Bakanlığı verilerinin de gösterdiği gibi, 2005 yılından itibaren ikiz davalar/karşıt davalar olarak nitelendirilen “memura hakaret etmek, mukavemet etmek, bu sırada yaralamak, kamu malına zarar vermek” gerekçeleri ile gözaltına alınan kişilerin aleyhine açılan davalar belirgin biçimde artmıştır. Gözaltına alınan kişilerin aleyhine açılan davalar kısa sürede ağır cezalar ile sonuçlanırken, işkenceciler aleyhine soruşturma başlatılması, dava açılması ve cezalandırılmaları ise son derece güçtür.

Son dönemde yetkililerin cezasızlık konusunda geliştirdikleri ikisi önceki yıllarda geliştirilen üç önemli mekanizma gözlenmektedir.

Birincisi, gerek Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin 4 Aralık 2013 tarihli, 2013/2656 E., 2013/7378 sayılı “1980 tarihinden, 2004 tarihine kadar 20 yıllık dava zamanasını süresi dolmuştur” şeklindeki kararının da etkisi 12 Eylül 1980 dönemdeki işkence ve gözaltında ölümlerle ilgili suç duyuruları ya soruşturma aşamasında ya da yargılama aşamasında, gerekse de 1990'lı yılların ilk yarısında meydana gelen ağır yaşam hakkı ihlallerine yönelik soruşturma ya da açılmış davalar,

eğer beraat ile sonuçlanmıyor ise, AİHM içtihat ve kararlarına rağmen 2010 yılından itibaren zamanasını gerekçesi ile kapatılmaktadır. Dahası şüpheli/faillerin önemli bir kısmı daha etkin kamu görevlerine getirilmektedir.

İkincisi ise, AİHM tarafından Türkiye Devletinin suçlu bulunduğu davalar dahil, mahkemeler “olay yerinde meydana gelen kolluk kuvveti müdahalesinin kişiler tarafından öngörülebilir olması gerektiği, meydana gelen fiziksel zararın kişinin kusuru olduğu, kamunun sorumluluğu olamayacağı için müdahaleyi gerçekleştiren kolluğun suçsuz olduğu” şeklinde kararlar verebilmekte, bakanlıklar “Davacı aktif olarak eylemcilerin arasında yer alıp güvenlik güçlerine direniş göstermemiş olsa da, her makul insanın alacağı tedbirleri almadan olayın merkezine doğru gittiği açıktır” şeklinde kendi savunmalarını yapabilmektedirler.

Üçüncüsü ise, 28 Şubat 2016 tarihinde kamuoyuna yansıyan “Terörle mücadelede görevli tüm Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının Milli Savunma Bakanı ve Başbakan'ın iznine bağlı olarak yargılanabilmeleri” yönünde düzenleme hazırlığıdır. Temmuz 2015 tarihinden itibaren yeniden başlayan çatışma ortamı, özellikle de “aralıksız sokağa çıkma yasağı” uygulamaları süreçlerinde yaşanan ağır insan hakları ihlalleri gözönüne alındığında bu hazırlığın ne denli zarar verici olacağı açıktır.

Hakikatin ve adaletin yok olmasına yol açacak bu cezasızlık yöntemleri aynı zamanda yaşam hakkına müdahale eden veya işkence suçunu işleyenlerin yeni bir koruma zırhına alınması, yanısıra da kolluk güçlerinin sınırsız şiddet uygulamasının önünü açması açısından gelecek açısından son derece kaygı vericidir.

Bu dönem içinde özellikle İstanbul Protokolü'ne atıf yapan altta yer verilen iki gelişme bir yandan bugüne kadar ki çalışmalarımızın etkisini ortaya koyduğu gibi, bir yandan da bundan sonraki çalışmalarımızda gözönüne tutulması açısından yararlı olacaktır.

- Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığınca 16 Kasım 2015 tarihli otopsi süreçleri ve adli muayenelerde Minnesota Protokolü ve İstanbul Protokolü'ne uygunluk ve buna dayalı müfretadların geliştirilmesi-ne yönelik bir yazıyı üniversiteler ile paylaşmıştır.
- Anayasa Mahkemesi 15 Aralık 2015 tarihli kararının özellikle 47. ve 48. Paragraflarında İstanbul Protokolü'ne anlamlı atıflar yapmıştır.

1.8.2.3. Özgürlüğünden alıkonulan kişilerin tutulduk-

ları mekânların etkin izlenmesi konusu daha da ağırlaşan bir sorun olarak sürmektedir.

Özgürlüğünden alıkonulan kişilerin tutuldukları mekânların etkin izlenmesi konusunda hiçbir etkin mekanizma bulunmaktadır. Bu kapsamda, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) gereği oluşturulması gereken Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) görevinin 9 Aralık 2013 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Türkiye İnsan Hakları Kurumu'na (TİHK) verilmesi işkencenin önlenmesi açısından önemli bir olanak sunabilecek olan ulusal önleme mekanizmasını içi boşaltılarak değersiz hale getirmiştir. Hele de son dönemde işkence başlığında belirgin olumsuz gelişmelerin yaşandığı gerçeği gözönüne alındığında hiç de kısa süre sayıl-

mayacak olan iki yılda TİHK tarafından bu kapsamda anlamlı bir çalışma yapılmaması önemli bir göstergedir. Kaldı ki, raporun 2.6.1. bölümünde yer verilen bu dönemde gündeme gelen yeni yasa taslak ve tasarılarında da görüldüğü gibi bu konudaki içtensizlik daha da berraklaşmıştır.

Sonuç olarak tüm bu sıralananlar işkence olgusunun ülkemizde son dönemde daha da ağırlaşan bir şekilde ne denli sistematik bir sorun olarak varlığını koruduğunu ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, bizler de gelişmeleri yakından izleyip işkencenin önlenmesine yönelik bütünlüklü yaklaşımımızı kuvvetlendirerek ortamımızı tahkim etmek durumundayız.

2. 2015 Yılında Tedavi ve Rehabilitasyon Projesi Kapsamında Tedavi ve Rehabilitasyon Çalışmaları Dışındaki Çalışmalar

2.1. Eğitim-Bilimsel Çalışmalar

2.1.1. İstanbul Protokolü Eğitim Programları:

İşkencenin etkin soruşturulması ve tıbbi raporlanmasına katkı sağlamak amacıyla özellikle sağlık ve hukuk çalışanlarına yönelik çeşitli düzeylerde "İstanbul Protokolü" eğitim programları uygulanmaktadır.

2.1.1.1. Filistinli ve İsraili hekim, ruh sağlığı ve hukukçulara yönelik İstanbul Protokolü eğitimlerine üçüncü bölümdeki "Filistin ve İsrail'deki paydaşlarımızla birlikte ortak çalışmalar" başlığında yer verilmiştir.

2.1.1.2. 13-14 Haziran 2015 Cizre'de hekim ve hukukçulara yönelik İstanbul Protokolü eğitimi:

Cizre referans merkezi oluşturulmasına da katkı da bulunması açısından üç eğiticinin katkısı ile 30 hekim ve hukukçunun katılımı ile 13-14 Haziran 2015 tarihinde İstanbul Protokolü eğitimi gerçekleştirilmiştir.

2.1.1.3. Bu alandaki birikimimizin de katkısı ile 2015 yılında da İstanbul Protokolü ve işkence başlıklarında çeşitli eğitim programları/konferanslar kapsamında aşağıdaki tarih ve yerlerdeki etkinliklerde yer alınmıştır;

a. 19-23 Ocak 2015 tarihinde Tunus'ta Libyalı sağlıkçılara yönelik gerçekleştirilen İstanbul Protokolü eğitimine eğitici olarak Şebnem Korur Fincancı arkadaşımız katılmıştır.

b. 8 Mayıs 2015 tarihinde Ankara Barosu kapsamındaki hukukçulara yönelik gerçekleştirilen İstanbul Protokolü eğitimi üç eğiticimizin katılımı ile tarafımızca gerçekleştirilmiştir.

b. 26-28 Haziran 2015 tarihinde Gürcistan'da gerçekleştirilen İstanbul Protokolü eğitimine eğitici olarak Şebnem Korur Fincancı arkadaşımız katılmıştır.

c. 4-6 Temmuz 2015 tarihinde Yunanistan'daki sağlıkçı ve hukukçulara yönelik gerçekleştirilen İstanbul Protokolü eğitimi üç eğiticimizin katılımı ile tarafımızca gerçekleştirilmiştir.

d. 10-12 Aralık 2015 tarihinde Yunanistan'daki sağlıkçı ve hukukçulara yönelik gerçekleştirilen İstanbul Protokolü eğitimi üç eğiticimizin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

e. 18-21 Aralık 2015 tarihinde İstanbul'da Irak Kürdistan'ında çalışan Jiyan Vakfı bünyesindeki sağlıkçılara yönelik gerçekleştirilen İstanbul Protokolü eğitimi dört eğiticimizin katılımı ile tarafımızca gerçekleştirilmiştir.

f. Çeşitli üniversitelerde ya da vakfımızda çeşitli tarihlerde işkence başlığında konferanslar verilmiştir.

Ayrıca;

Raporun diğer çalışmalar bölümünde yer verildiği gibi 26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü ve 10 Aralık İnsan Hakları Haftası programlarında işkence başlığında pek çok etkinlik düzenlenmiş ya da çeşitli etkinliklerde yer alınmıştır

2.1.1.4. İstanbul Protokolü uzaktan eğitim programı:

İstanbul Protokolüne ilişkin faaliyetlerin ve uzaktan eğitim çalışmalarının yürütülmesi için gerekli eğitimleri tamamlayarak “usta eğitici” grubunda yer alan 28 uzmanın katılımı ile 2011 yılında bir eğitim komitesi oluşturulmuştur.

Bu eğitim çalışmaları için de kullanılmak üzere bir web sitesi de oluşturulmuştur. (www.istanbulprotokolu.com)

Üç ayrı modül olarak planlanan uzaktan eğitim programının haftada 3 saat ders programını ve ölçme değerlendirmeyi içeren ilk 12 haftalık eğitim modülünün başlığı “İnsan hakları ve İstanbul Protokolü ilkeleri ile hekimlerin etik sorumluluğu” idi. Üç ana başlığı olan bu modülün ilk ana başlığı hukuk ve etik kavramsal tartışmasını, ikincisi ana başlık olgu örnekleri ile hekimlerin etik sorumluluklarını, üçüncüsü ise yine ilgili olgu örnekleri ile çatışmalı alanlardaki hekimlerin tutum ve davranışlarını içermekte idi. Modülde son olarak ölçme değerlendirme bölümü yer almakta idi. Teknik çalışmaların tamamlanmasından sonra 20’şer katılımcı birinci ve ikinci grubunun eğitimleri 2012 yılında tamamlanmıştır.

Uzaktan eğitim programının “işkencenin fiziksel ve ruhsal değerlendirilmesi” başlığındaki dört haftalık ikinci ve “işkencenin belgelenmesi” başlığındaki iki haftalık üçüncü modülü 2013 yılında hazırlanmış idi. Ne yazık ki bu modüllere yönelik program çeşitli gerekçeler ile 27 hekimin katılımı ile 2015 yılında tamamlanamamıştır.

2.1.2. “Süddeutsche Akademie für Psychotherapie” ile üç yıllık birlikte psikoterapi eğitimi:

TİHV, işkence görenlere ve yakınlarına verdiği tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin kalitesini ve etkinliğini artırmak için çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmaların önemli bir bölümünü tedavi merkezi çalışanları ve vakıf çalışmalarına katkı sunan gönüllüler için düzenlenen eğitimler oluşturmaktadır.

TİHV çalışanı ve vakıf çalışmalarına katkı sunan psikiyatrist ve psikologlar için oryantasyon semineri ve eğitim programlarını içeren ve Almanya’daki “Südde-

utsche Akademie für Psychotherapie“ ile birlikte 2006 yılında ilki başlatılan “Psikoterapi Eğitim Programı” 2009 yılında, 2011 yılında başlatılan ikincisi ise 2014 yılında tamamlanmış idi. 16 psikiyatrist ve psikoloğun katılımı ile gerçekleştirilen eğitim programı “Gelişimsel Psikoloji, Kişilik Öğretisi, Nevrozlar, Psikodinamik Psikolojisi ve Psikoterapisi, Psikopatoloji, Psikosomatik, Bağımlılıklar, ilk görüşme tekniği; Genel ve Özel Psikodinamik, Aile ve Grup Teorisi; diğer bilimsel yöntemler (Davranışsal Terapi, Sistemik Hipnoz Terapisi); çeşitli psikoterapi yöntemleri açısından endikasyon ve uygulama; Travma Terapisi” başlıklarını içermektedir. Üç yıl içinde yediser günlük altı ayrı eğitim modülünü içeren ve Alman Tabip Odası’nın Ek Eğitim Örnek Yönergesi doğrultusunda psikoterapist sertifikası alınmasını sağlayan bu eğitimler ile özellikle travma tedavisinde önemli bir model olan dinamik yönelimli terapiler konusunda uygulamaya dönük birikim sağlanmaktadır.

Çok talep olması nedeniyle 14 psikiyatrist ve psikoloğun katılımı ile üç yıllık yeni program 28-30 Mayıs 2016 tarihinde başlayacaktır.

2.1.3. İşkence Görenlerle Çalışmada Sosyal Çalışmacının Rolü Eğitim Programı:

TİHV’nin işkence görenlere yönelik bütünlüklü tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarında önemli bir yer tutan sosyal destek çalışmasının kuvvetlendirilmesine yönelik 2010 yılından itibaren özel bir program geliştirilmiş idi.

Bu kapsamda 25 Temmuz 2015 tarihinde İstanbul’da 18 kişinin katılımı ile sosyal çalışma çalıştayı gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın iki ana başlığı “Sosyal Çalışma Kapsamında Destek Alınabilecek Kurumlar Hakkında Bilgilendirme” ve “Savaş Travması ve Sığınmacılık; Yasalar, Sınırlılıklar, Uygulama Örnekleri” olarak belirlenmiş idi. Çalıştay TİHV’in için sosyal hizmet uzmanlarından bir gönüllü ağı oluşturulmasına, TİHV’in travma alanındaki deneyimini sosyal hizmet uzmanları ile paylaşılmasına ve sosyal hizmet mesleğinin Türkiye’de travmayla çalışmaya dair perspektifinin geliştirilmesine katkı sağlamıştır.

2.1.4. Göz Yaşartıcı Kimyasallar Eğitim Programı:

Son dönemde, işkence ve diğer kötü muamele düzeyine ulaşan güvenlik kuvvetlerince “kontROLSÜZ” kullanılan “göz yaşartıcı gazlar” olarak bilinen kimyasal ajanların ölüme neden olma başta olmak üzere doğrudan insan sağlığına zarar verici bu uygulamalara maruz

kalanların tanı, tedavi, tıbbi belgeleme çalışmalarının niteliklerinin artırılması ve standardize edilmeleri amacı ile “Göz Yaşartıcı Kimyasallar ve Toplumsal Olaylarda Zor Kullanım Araçlarının Neden Olduğu Sağlık Sorunlarında Tıbbi Destek ve Belgeleme - Hekimlere Yönelik Rehber Kitap” 2014 yılında hazırlanmış ve basılmış idi. Rehber kitap yeni ihtiyaçlar gözönüne alınarak 2015 yılında yeniden basılmıştır.

Göz Yaşartıcı Kimyasallar Eğitim Programını her yıl en azından bir kez değişik illerde gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

2.1.5. Uluslararası Ruhsal Travma Sempozyumu:

Düzenleme kurulunu Kocaeli Üniversitesi SBE Ruhsal Travma ve Afet Çalışmaları Birimi; Türkiye Psikiyatri Derneği Ruhsal Travma ve Afet Psikiyatrisi Çalışma Birimi; Türk Psikologlar Derneği Travma Birimi; Türk Tabipleri Birliği; Norveç Tabipleri Birliği; İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Adli Tıp AD; Adli Tıp Uzmanları Derneği ile birlikte oluşturduğumuz 8. Uluslararası Ruhsal Travma Sempozyumu 5-7 Aralık 2014 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirilmiş idi.

Özellikle son sempozyum katılımcıların arzu ve istekleri, öte yandan son dönemde yaşamakta olduğumuz ağır süreç gözönüne alındığında 9. Uluslararası Ruhsal Travma Sempozyumunu 2016 yılında, olanaklı olmaz ise 2017 yılında gerçekleştirilmesi çok yararlı olacaktır.

2.1.6. İsveç Kızılhaç Tedavi Merkezi Tedavi Ekibi ile Deneyim Paylaşımı Programı:

1992 yılından itibaren ortak çalışmalar yürüttüğümüz İsveç Kızılhaç Merkezi ile yıllar içerisinde deneyim paylaşımı programları geliştirilmiştir. Son yıllarda özel olarak ruh sağlığına yönelik programlar gerçekleştirilmektedir. Bu deneyim paylaşım programına 2015-2019 TIHV Strateji Planında da yer verilmiştir.

Bu kapsamda 2015 yılı içinde ilki 25-26 Haziran 2016 tarihinde İstanbul’da, ikincisi ise 22-23 Ekim 2015 tarihinde iki arkadaşımızın (bir psikolog ve bir sosyal çalışmacı) katılımı ile Stockholm’de olmak üzere iki kez deneyim paylaşımı programı gerçekleştirilmiştir.

2016 yılında da birisi İstanbul’da diğeri ise Stockholm’de iki programın gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

2.2. Bilimsel Araştırmalar

2.2.1. İşkence Araştırmasında Bir Tanılama Yöntemi: Kemik Sintigrafisi çalışması:

2013 yılında uluslararası tıp yayın organlarında yayınlanan TIHV İstanbul Tedavi Merkezi’ne 1992 ve 2010 yılları arasında başvurmuş toplam 4450 kişinin kemik sintigrafisi taraması ile tespit edilen 97 olgunun değerlendirildiği çalışma 2011 yılında tamamlanmıştı.

2013 yılında İşkence iddialarının belgelenmesinde kemik sintigrafisinin yararlı bir araç olduğunu bir kez daha ortaya koyan bu çalışmanın ardından tüm tedavi merkezlerindeki tüm başvurularımıza dayalı olarak yeni bir geriye dönük olarak başlatılan çalışma 2015 yılında tamamlanmıştır.

Bu çalışma 5-7 Aralık 2016 tarihlerinde Meksika’da gerçekleştirilecek olan ‘IRCT Uluslararası Sempozyumu’nda sözel bildiri olarak sunulacaktır.

2.2.2. 2015 yılında tamamlanan İsrail ve Türkiye’de işkencede cezasızlığın temel nedenlerine ilişkin karşılaştırmalı çalışmaya üçüncü bölümdeki “Filistin ve İsrail’deki paydaşlarımızla birlikte ortak çalışmalar” başlığında yer verilmiştir.

2.2.3. Türkiye İnsan Hakları Vakfı: İşkencenin tedavi, rehabilitasyon ve belgeleme süreçlerinde 25 yıllık deneyim çalışması:

2014 yılında tamamlanan ‘Türkiye’de işkencenin 22 yılı’ isimli TIHV başvuru verilerini 2012 yılına kadar veren çalışmanın verilerine ek olarak 2015 yılına kadar olan başvuruların verilerinin de eklenmesiyle gerçekleştirilecek bu çalışma da 5-7 Aralık 2016 tarihlerinde Meksika’da gerçekleştirilecek olan ‘IRCT Uluslararası Sempozyumu’nda sözel bildiri olarak sunulacaktır.

2.2.4. Yeni bir işkence metodu: Ters kelepçe:

Bu çalışmada TIHV İstanbul Temsilciliği 2015 yılı başvurularından 8 olguda ters ve sıkı kelepçe uygulaması nedeniyle gelişen ‘kelepçe nöropatisi’ literatür eşliğinde tartışılacaktır. Ters ve sıkı kelepçenin yeni bir işkence yöntemi olarak kullanıldığını göstermek amaçlanmıştır. Bu çalışma da 5-7 Aralık 2016 tarihlerinde Meksika’da gerçekleştirilecek olan ‘IRCT Uluslararası Sempozyumu’nda sözel bildiri olarak sunulacaktır.

2.2.5. Non-invaziv digital infrared thermal görüntüleme (DITG) yönteminin işkence tanısında etkinliği: olgu sunumu:

Bu olgu sunumu ile ilk kez bir travma olgusunda DITG yöntemi kullanılarak travmanın tanısı konabilmiştir. Bu çalışma ile olgunun verileri üzerinden DITG'nin işkence tanısında kullanılabilirliğini göstermek amaçlanmaktadır. Bu çalışma da 5-7 Aralık 2016 tarihlerinde Meksika'da gerçekleştirilecek olan 'IRCT Uluslararası Sempozyumu'nda sözel bildiri olarak sunulacaktır.

2.2.6. Şiddete maruz kalanlar için bir çözüm önerisi: Üniversite Adli Tıp Anabilim dalları ile Türkiye İnsan Hakları Vakfı arasında işbirliği çalışması:

TIHV İzmir temsilciliği tarafından Dokuz Eylül ÜTF Adli Tıp AD'na yönlendirilen 22 olgunun verilerinin retrospektif olarak sunulacak bu çalışmada TIHV Temsilcilikleri ile Üniversite Adli Tıp ve Psikiyatri Anabilim Dalları arasında işbirliği ve işkence gören olgunun tanı ve tedavisinde çözüm önerileri tartışılacaktır. Bu çalışma da 5-7 Aralık 2016 tarihlerinde Meksika'da gerçekleştirilecek olan 'IRCT Uluslararası Sempozyumu'nda sözel bildiri olarak sunulacaktır.

2.2.7. Zor kullanım araçlarının ve göz yaşartıcı kimyasal ajanların yol açtığı travmatik yaralanma ve ruhsal sonuçlar (Gezi Parkı süreci kapsamında Türkiye İnsan Hakları Vakfı olgularının değerlendirilmesi) ve bu süreçte işkenceye maruz kalanların rehabilitasyon süreçlerine yargı süreçlerinin etkisi çalışması: Bu çalışma da 5-7 Aralık 2016 tarihlerinde Meksika'da gerçekleştirilecek olan 'IRCT Uluslararası Sempozyumu'nda sözel bildiri olarak sunulacaktır.

2.2.8. "İşkence görenin yakını olmak" çalışması:

TIHV İstanbul Temsilciliğinin 2010-2015 yılları arasındaki başvuruları arasında; 'işkence görenin yakını-başvuru yakını- olan olguların dosyaları geriye dönük taranarak gerçekleştirilecek bu çalışmada işkence görenin yakını olan başvuruların verileri üzerinden işkencenin yarattığı toplumsal travmayı tartışmak amaçlanmıştır. Bu çalışma 27-30 Nisan 2016 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan 13. Adli Bilimler Kongresinde sözel/poster bildiri olarak sunulacaktır.

2.2.9. "İşkenceye maruz kalmış çocuklar" çalışması:

Bu çalışmada; TIHV İstanbul Temsilciliğine işkenceye maruz kaldığını/tanık olduğunu bildirerek başvurmuş 18 yaş altı olguların verilerini paylaşmak ve işkencenin yarattığı toplumsal travmayı tartışmak amaçlanmıştır. Bu çalışma da 27-30 Nisan 2016 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan 13. Adli Bilimler Kongresinde sözel/poster bildiri olarak sunulacaktır.

2.2.10. "İşkenceye maruz kalmış sığınmacılar" çalışması:

TIHV İstanbul Temsilciliğinin 2010-2015 yılları arasında tedavi ve rehabilitasyon hizmeti almak için başvurmuş 'Sığınmacı' başvuruları çalışmaya dahil edilecek olan bu çalışmada işkencenin dönemsel ve ülkesel bazda değişimini göstermek; Sığınmacı olmanın işkence maruziyetine etkisini göstermek; işkencenin belgelenmesinin 'sığınmacı statüsündeki' etkisini ve önemini vurgulamak amaçlanmıştır. Bu çalışma da 27-30 Nisan 2016 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan 13. Adli Bilimler Kongresinde sözel/poster bildiri olarak sunulacaktır.

2.3. Alternatif Tıbbi Değerlendirme Raporlama Çalışmaları

Rapor ve alternatif tıbbi değerlendirme rapor çalışmaları 2015 yılında da sürdürülmüştür.

2015 yılında Tedavi ve Rehabilitasyon merkezlerimizce toplam 73 başvuru için alternatif tıbbi değerlendirme/epikriz hazırlanmıştır (45 İstanbul, 18 İzmir, 3 Diyarbakır, 6 Ankara, 1 Adana).

Kendi istekleri sonucu bunlardan 52'si Türkiye'de sürmekte olan davalarını desteklemek ya da yeni dava açmak istedikleri için (tamamının hukuki süreçleri sürüyor), 10'u BMMYK başvuruları için, diğerleri ise engelli raporu alınması ya da bir başka ülkede mülteci başvurusunda bulunanlar için alternatif tıbbi değerlendirme/epikriz hazırlanmıştır.

"Alternatif Tıbbi Değerlendirme Raporlama" formatında sosyal değerlendirme bölümünün 2014 yılında geliştirilmesinin işkenceye maruz kalan kişilerin tazmin haklarının kuvvetlendirilmesine önemli katkı sağladığı görülmektedir.

2.4. Bakım Verenlerin Bakımı

2.4.1. Diyarbakır için "İkincil Travmadan korunmak için Bakımverenlerin Bakımı projesi"

İşkence, kayıp, faili meçhul cinayet gibi ağır/ciddi hak ihlallerinin önlenmesi çalışmalarını yürüten ve bu ihlallere maruz kalanlar ile destek ve dayanışma içinde olan ya da bu ihlallere maruz kalanların sağaltım ve onarım süreçlerine katkı sağlayan ve bu kişilere eşlik edenler, tanık oldukları acılar ve bizzat yaşadıkları zorluklar nedeniyle ikincil travmaya maruz kalabilmektedirler. Bu nedenle özel olarak

ağır/ciddi hak ihlallerinin yoğun yaşandığı Diyarbakır ve çevresinde gerek TİHV ortamında, gerekse de diğer kurumlarda faaliyet yürütenlerin ikincil travmadan korunmalarına yönelik üç yıllık “Bakımverenlerin Bakımı” projesi hazırlanmış ve 2013 yılı itibari ile uygulamaya başlatılmıştır. Proje kapsamında öncelikli olarak Diyarbakır’da 16 psikiyatrist ve psikologdan oluşan bir grup oluşturulmuştur. 2015 yılında da söz konusu gruba ve TİHV çalışanlarına yönelik üç süpervizyon, beş eğitim programı ve ilgili diğer kurumlarda faaliyet yürütenlere yönelik ise üç eğitim programı ile 8 süpervizyon programı düzenlenmiştir. Bu proje “Türkiye’de Sürmekte olan Toplumsal Travmalar ile Başetmeye yönelik bütünlüklü program” kapsamında birlikte çalıştığımız Finlandiya’daki “Sosyal Sorumluluk için Psikologlar Derneği” ile birlikte gerçekleştirilmektedir.

Bu program bakımverenlerin bakımı anlamında Diyarbakır ekibimize katkı sağlar iken, aynı zamanda başta ruh sağlığı ekibimizin kuvvetlenmesine, buna dayalı olarak Diyarbakır başvurularımıza yönelik tedavi ve rehabilitasyon süreçlerinde ruhsal değerlendirme oranlarında dramatik artışa ve bütünlüklü yaklaşımımızın kuvvetlenmesine katkı sağlamıştır. Bu programın katkısı ile raporun “Ezidilere yönelik proje” bölümünde yer verildiği gibi 3 Ağustos 2014 tarihinden itibaren Türkiye’ye geçen Ezidilerin çoğunluğunu oluşturduğu yaklaşık 30.000 Şengalliye yönelik psiko-sosyal programlar başlatılabilmektedir. Ağır insan hakları ihlallerin yaşandığı son dönemde bu çalışmaların kıymeti daha da artmıştır.

Yine bu programın katkısı ile Diyarbakır’da insan hakları kurumları, Psikolojik Danışmanlar Derneği ve Sosyal Hizmet uzmanları Derneği gibi ilgili kurumlar ve kişilerle ortak çalışma ortamı kuvvetlenmektedir.

2.4.2. Diyarbakır’daki programın yanısıra özellikle İstanbul’da özellikle süpervizyon programlarına dayalı bakımverenlerin bakımı programı daha da yapılandırılmaya çalışılmaktadır.

Bakımverenlerin bakımı kapsamında toplu toplantılar yerine 2016 yılından itibaren her merkez bünyesinde somut programlar gelişmesine yönelik bir hazırlık yapılmaktadır.

2.5. Yayın Faaliyeti

2.5.1. 2014 yılı Tedavi Merkezleri Türkçe Raporu ve İngilizce Raporu 2015 yılı içinde basılmıştır. Uzun bir sonra yıllık tedavi raporunda konu ile ilgili çeşitli

makalelere de yer verilmiştir. 2015 Tedavi Merkezleri raporlarının ise basım hazırlıkları başlamıştır.

2.5.2. “Göz Yaşartıcı Kimyasallar ve Toplumsal Olaylarda Zor Kullanım Araçlarının Neden Olduğu Sağlık Sorunlarında Tıbbi Destek ve Belgeleme - Hekimlere Yönelik Rehber Kitap” 2014 yılında hazırlanmış ve basılmış idi. Rehber kitap yeni ihtiyaçlar gözönüne alınarak 2015 yılında yeniden basılmıştır.

2.5.3. 2014 yılında tamamlanarak basılan “Türkiye’de İşkencenin 22 Yılı: Türkiye İnsan Hakları Vakfı Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri 1991-2012 Yılları Arasındaki Başvuruların Değerlendirmesi-ön çalışma” yeni ihtiyaçlar gözönüne alınarak 2015 yılında yeniden basılmıştır.

2.6. İşkencenin Önlenmesine Yönelik Diğer Çalışmalar

2.6.1. Ulusal Önleme Mekanizması ile ilgili (UÖM) çalışmalar:

TİHV’in temel misyonu gereği UÖM’nın etkin bir şekilde kurulması ve çalışmasına yönelik bilgi ve doküman üretimi, ilgili tüm sivil kurumların katılımının sağlanmasını, kamu kurumları ile bilgi paylaşımı, uluslararası kurumlarla bilgi paylaşımı vb. çalışmalar sürdürülmektedir.

2.6.1.1. Bilindiği gibi uluslararası insan hakları hukukunun gereği olarak anayasa/yasayla kurulmak zorunda olan ulusal önleme mekanizmasının yetkilendirilmesinin 9 Aralık 2013 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Türkiye İnsan Hakları Kurumu’na (TİHK) verilmesine yönelik idari işlemin iptali için Danıştay’a başvuruda bulunulmuş idi. Yürütme talebimiz ret edilmiş olmakla birlikte başvuru sürecimiz sürmektedir.

2.6.1.2. Her yıl hazırlamayı öngördüğümüz UÖM ile ilgili gelişmeleri özetleyen 2015 yıllık raporu da UÖM her hangi bir çalışması en azından kamuoyuna yansımadağı için kısa bir rapor olarak hazırlanmıştır. Genel olarak raporumuzda UÖM hakkında teorik çerçeve, dünya deneyimleri ve Türkiye’deki süreçle ilgili bilgiler paylaşılmıştır.

2.6.1.3. 20 Ocak 2014 tarihinde TİHK tarafından “Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı” hazırlığından sonra 06 Mart 2015 tarihinde yeni bir “Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı” da görüşlerimizin alınması için tarafımıza iletilmiştir.

Tasarı taslağında Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının yapısı, işleyişi, donatıldığı güvenceler açısından sahip olması gereken özellikler yönünden öngörülen değişiklikler Paris İlkelerini ve Birleşmiş Milletler önerilerini karşılamaktan oldukça uzak olup, ulusal önleme mekanizması açısından da hiçbir güvence sağlanmamakta idi.

Bu çerçevede söz konusu Taslak tarafımızdan her boyutu ile incelenmiş, Kurumun bu konudaki temel, asgari prensipleri esas alarak yapılandırılmasına yönelik bütünlüklü yeni bir kanun tasarısının hazırlanmasının en uygun yol olacağı şeklindeki görüşümüzü de içeren Taslak ile ilgili kapsamlı bir değerlendirme notu hazırlanmıştır. Değerlendirme notunu paylaştığımız ve onayları alınan toplam 11 kurumla birlikte ortaklaştırılarak görüşlerimiz TİHK'e iletilmiştir. (Söz konusu kurumlar: Adli Tıp Uzmanları Derneği, Çağdaş Hukukçular Derneği, Gündem Çocuk Derneği, Helsinki Yurttaşlar Derneği, İnsan Hakları Araştırmaları Derneği, İnsan Hakları Derneği, İnsan Hakları Gündemi Derneği, İnsan Hakları ve Mazlumlar için Dayanışma Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, Türk Tabipleri Birliği, Uluslararası Af Örgütü)

2.6.1.4. Bu görüşlerimiz iletildikten sonra TİHK'in talebi ile temel prensiplere dayalı yeni bir Türkiye İnsan Hakları Kurumu kanun taslağı hazırlık sürecine ilişkin bir çalışma başlatılmıştır. Bu kapsamda "İnsan Hakları Ulusal Kurumları ile ilgili temel çerçeve metni" ve "Bağımsız, İşlevli ve Etkin Bir Ulusal Önleme Mekanizmanın Oluşturulması ile ilgili temel çerçeve metni" tarafımızdan hazırlanmıştır.

2.6.1.5. Böyle bir çalışma söz konusu iken, hiçbir sivil kurumun bilgisinin olmadığı ve "vize muafiyeti koşulu" olarak tasarlanan Ulusal Önleme Mekanizmasını içeren yeni bir "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun kurulması" ile ilgili bir yasa tasarısı 11 Ocak 2016 tarihinde Hükümet Sözcüsü tarafından açıklanmıştır.

Bu tasarı ile ilgili olarak 17 Şubat 2016 tarihinde davet edildiğimiz TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nda "Mevcut Kanunda var olan Paris Prensipleriyle uyumsuzluğu koruyan ve dahası bütünüyle insan haklarının korunması amacından uzaklaşan bu Tasarı hükümsüzdür. Bizler dahil, hiçbir kesimle paylaşmadan, kapalı kapılar ardında hazırlanan, tüm itiraz ve eleştirileri değersizleştiren üstüne üstlük ulusal önleme mekanizması işlevini de yasaya dayalı gerçekleştiriyormuş gibi davranarak ev ödevini yerine getirdiği yanılsamasını yaratan bu Tasarının geri çekilmesi gerekmektedir." şeklindeki görüşlerimiz

paylaşmıştır. Konu ile ilgili olarak gerek 18 Ocak 2016, gerekse de 17 Şubat 2016 tarihinde Helsinki Yurttaşlar Derneği, İnsan Hakları Derneği, İnsan Hakları Gündemi Derneği, İnsan Hakları Araştırmaları Derneği, İnsan Hakları ve Mazlumlar için Dayanışma Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı ve Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi olarak ortak görüşümüz paylaşmıştır.

2.6.1.6. TIHV dahil ilgili ulusal ve 29 Ocak 2015 tarihindeki BM Evrensel Periyodik Rapor (UPR) süreci dahil uluslararası kurumlar TİHK ile ilgili olarak, Paris Prensipleriyle tam uyumlu olarak yapısal, mali bağımsızlığını garanti altına alacak kanun değişikliğinin yapılmasını, Paris Prensiplerine hürmet edilmeden kurulan TİHK'in OPCAT'e dayalı UÖM işlevini yerine getiremeyeceğini defalarca dile getirmiş idi. Son olarak, "bağımsızlığı güvence altına alınmış UÖM için özel bir kanunun çıkarılması" gereği BM İşkencenin Önlenmesi Alt Komitesi'nin TIHV ve ilgili insan hakları kurumları ile de görüşmenin söz konusu olduğu 7-9 Ekim 2015 tarihindeki ziyaretinin sonunda heyet başkanı Mari Amos tarafından da bir kez daha dile getirilmiştir.

2.6.1.7. Doğal olarak meşruiyeti olmadığı tarafımızdan açıklanan Ulusal Önleme Mekanizması olarak TİHK'in yetkilendirilmesi konusu göz önüne alındığında etkin bir ulusal önleme mekanizmasının kurulmasına yönelik ülke içinde ve uluslararası düzeydeki çalışmalarımız daha etkin sürdürülecektir.

2.6.2. Uluslararası İzleme mekanizmaları için Alternatif raporların hazırlanması:

2.6.2.1. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi Evrensel Periyodik İzleme Raporuna ilişkin özel olarak temel çalışma alanımız olan işkence ve diğer ağır/ciddi insan hakları ihlalleri kapsamında alternatif bir rapor İngilizce ve Türkçe olarak hazırlanmış ve Haziran 2014 tarihinde iletilmiştir. Ayrıca Aralık 2014 tarihindeki UPR ön oturumu için de bilgi notu hazırlanmış ve ilgililer ile paylaşılmıştır. Türkiye UPR 27 Ocak 2015 oturumunda değerlendirilmiş özel olarak TİHK ve UÖM özel gündem olmuştur.

2.6.2.2. Birleşmiş Milletler İşkence Karşıtı Komite (CAT) Türkiye'nin üçüncü periyodik raporunu 3-4 Kasım 2010 tarihlerinde değerlendirmiş ve 19 Kasım 2010 tarihinde Türkiye hakkındaki gözlem raporunu yayınlamıştı. İlk dönemde Kasım 2014'te, daha sonra ise 2015 yaz ya da sonbaharında CAT'in Türkiye'nin dördüncü periyodik raporunu değerlendirmesi öngörülmekte idi. Bu nedenle dördüncü periyodik rapor için de alternatif rapor hazırlıklarına başlanılmış idi.

Ne var ki, çeşitli gerekçeler ile CAT'in Türkiye'nin dördüncü periyodik raporunu değerlendirmesi 25-27 Nisan 2016 tarihine ertelendiği için TIHV hazırlıkları da bu yeni takvime göre revize edilmiştir. Hazırlanacak rapor Türkçe ve İngilizce olarak basılacak, ayrıca Cenevre'deki oturuma TIHV adına katılım sağlanacaktır.

3. Tedavi ve Rehabilitasyon Projesi Kapsamında 2015 Yılında Filistin ve İsrail'deki Paydaşlarımızla Birlikte Ortak Çalışmalar

TIHV olarak kuruluşumuzdan itibaren özen gösterdiğimiz uluslararası ilişki ve ortak çalışmalar kapsamında da 2003 yılı itibariyle özellikle Ortadoğu bölgesindeki ilişkilerin kuvvetlendirilmesine de çalışılmaktadır.

Bu kapsamda 2003 yılında Filistin ve İsrail ziyaretleri, 2005-2007-2009 yıllarındaki Uluslararası Ruhsal Travma toplantılarına Ortadoğu'dan katılımcıların aktif katılımına özen gösterilmesi, 2007 yılında Mısır'da İstanbul Protokolü eğitimleri, 2009-2010 yıllarında Filistin, Irak, İsrail ve Mısır'daki ilgili kurumların katılımı ile gerçekleştirilen "Barış için Sağlıkçılar Köprüsü" çalışmaları, 2012 yılından itibaren İsrail'deki İstanbul Protokolü eğitimleri önemli bir birikim sağlamıştır.

Bu birikimin de bir sonucu olarak Avrupa Komisyonu'na sunulan ve kabul edilerek 1 Ağustos 2013 tarihinde başlayan işkence görenlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri ve işkencenin önlenmesine yönelik projesi 31 Temmuz 2015 tarihinde sonlanmıştır. İki yıllık proje kapsamında ilgili kurumların yanı sıra İsrail'de işkencenin önlenmesine yönelik faaliyet gösteren PCATI ve Filistin Ramallah'da işkence görenlere yönelik tedavi merkezi ile de ortak çalışmalara yer verilmiştir.

Büyük bir heyecan ile başlayan çalışmalar doğal ve haklı olarak 2014 Temmuz ayında başlayan İsrail'in Gazze'ye saldırılarından etkilenmiş ve kimi faaliyetlerin ertelenmesi sonucunu doğurmuştur. Bununla birlikte her ne kadar "proje" dili ile kimi faaliyetler ertelenmiş olsa bile bu projenin de etkisi ile kabul edilemez İsrail saldırılarına yönelik hiç değilse dayanışma ortamlarının biraz daha güçlendirilebilmesi olanaklı olmuştur.

Bu proje kapsamında Filistin ve İsrail'deki Faaliyetler:

Her iki rapor hazırlığı konu ile ilgili kurum ve kişilerle birlikte gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 5-6 Nisan 2014 tarihinde ilgili tüm sivil kurum temsilcilerinden oluşan 26 kişinin katılımı ile bir hazırlık toplantısı gerçekleştirilmiştir.

3.1. Tedavi ve Rehabilitasyon Çalışmaları

3.1.1. Filistin'de işkence görenlere tıbbi ve psikolojik destek sağlanması:

Söz konusu destek başta Ramallah Tedavi Merkezi olmak üzere yerel örgütlerle işbirliği içinde Filistin Batı Şeria'da işkenceye maruz kalan 20 kişinin bu programa alınması amaçlanmış idi. Program kapsamında işkenceye maruz kalmış olan 42 kişinin tedavi programı başlatılmış, bunların 19'unun tedavi süreçleri tamamlanmıştır.

Bu tedavi süreçleri ile sınırlı sayıda da olsa bir yandan işkenceye maruz kalan kişilerin yaşamına somut katkıda bulunulurken, öte yandan da bu olgu tartışmaları/deneyim paylaşımı sonucu Filistin'de bütünlüklü tedavi programlarının niteliğinin artırılmasına katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

Bu amaçla İsrail ve Filistin'e 4 süpervizyon/peer vizyon ziyareti gerçekleştirilmiştir.

3.1.2. Bakım verenlerin bakımı:

İsrail ve Filistin'de adli tıbbi değerlendirme süreçlerine katılan öncelikle 18 kişilik ekip (avukatlar, sağlık çalışanları, saha çalışmacısı ve çevirmen) iki ayda bir süpervizyon programları gerçekleştirmiş, yanısıra ihtiyaca göre bireysel terapi hizmetine erişimi sağlamıştır.

3.2. İşkencede Hesap Verilebilirlik Çalışmaları

3.2.1. Hukuki Destek Çalışması:

Bu çalışma ile dört farklı dosya için işkencenin varlığını kanıtlayan dokümanlara dayanılarak hazırlanan dilekçeler ile İsrail Yüksek Mahkemesine başvuruda bulunulması hedeflenmiş idi. Proje kapsamında İsrail Yüksek Mahkemesine dört başvuru yapılmış, bir

başvuru rededilmiş, diğer üçü ile ilgili süreç devam etmektedir.

3.2.2. Alternatif tıbbi değerlendirme raporunun hazırlanması:

İsrail’de tutuklu ve tutukluluk öyküsü bulunanları da içeren, işkenceye maruz kalmış 15 kişi için bağımsız tıbbi değerlendirme raporlarının hazırlanması hedeflenmekte idi. Proje kapsamında 16 rapor hazırlanmış dokuzu proje döneminde mahkemelere sunulmuştur.

Söz konusu raporlar 2012-2013 yıllarında bir başka proje kapsamında İstanbul Protokolü eğitimine katılan sağlıkçılar tarafından hazırlanmaktadır. Raporların hazırlanması süreçleri ile aynı zamanda deneyim paylaşımı sonucu İsrail’de işkencenin tıbbi belgelenmesi çalışmalarının niteliğinin artırılmasına katkıda bulunmak da hedeflenmektedir. Bu amaçla İsrail ve Filistin’e 4 süpervizyon/peer vizyon ziyareti gerçekleştirilmiştir.

3.2.3. İşkencenin Etkin Raporlanması Eğitim Programı:

Bu kapsamdaki eğitim programlarının uygulanması için beş kişilik bir eğitim komitesi oluşturulmuştur.

1.1.1.1. İsrail’de iki yıldır devam eden İstanbul Protokolü eğitim programlarına katılmış olanların çoğunluğunu oluşturduğu toplam 16 İsrail ve Filistinli hekim, psikolog ve hukukçuya 20-24 Ağustos 2014 tarihinde İstanbul’da 5 günlük İstanbul Protokolü eğitici eğitimi planlanmış idi. Ne var ki 2014 Temmuz ayında başlayan İsrail’in Gazze’ye saldırıları nedeniyle bu eğitim programı son anda ertelenerek 7-11 Şubat 2015 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Eğitim tüm katılımcıların geri bildirimleri de gözönüne alındığında başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

1.1.1.2. 10-12 Mayıs 2015 tarihinde İsrail’de 24 İsraili hukukçuya 3 günlük İstanbul Protokolü eğitimi verilmiştir. Bu eğitimde eğitici eğitime katılan dört eğiticinin yanısıra TIHV ortamından üç master eğitici ile REDRESS’den bir master eğitici katkı sağlamıştır.

1.1.1.3. 23-25 Temmuz 2015 tarihinde Filistin’de 18 Filistinli sağlıkçı ve hukukçuya 3 günlük İstanbul Protokolü eğitimi verilmiştir. Bu eğitimde eğitici eğitime katılan üç eğiticinin yanısıra TIHV ortamından dört master eğitici katkı sağlamıştır.

1.1.3. İsrail ve Türkiye’de işkencede cezasızlığın temel nedenlerine ilişkin karşılaştırmalı bilimsel çalışma:

Bu kapsamda Türkiye ve İsrail’deki yasal mevzuat ve uygulamaların ceza hukuku, usul hukuku ve izleme mekanizmaları alt başlıklarında karşılaştırılacağı bilimsel çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma Türkiye ve İsrail’de üçerden altı uzman aracılığı ile sürdürülmüştür. Çalışma İngilizce, Türkçe ve İbranice olmak üzere üç dilde basılmış 25 Haziran 2015 tarihinde İsrail’de düzenlenen bir seminer ile tanıtılmıştır.

3.3. İşkencenin Önlemesi çalışmalarının Güçlendirilmesi

3.3.1. 25 Haziran 2015 tarihinde İsrail’de sivil toplum kuruluşu temsilcileri ve cezaevleri üzerine çalışan kişi ve kurumlardan oluşan yaklaşık 60 kişinin katılımı ile “Taksim meydanından Rabin meydanına” başlıklı bir seminer gerçekleştirilmiştir. Bu seminerde aynı zamanda yukarıda bilimsel çalışmalar başlığı altında değinilen karşılaştırmalı bilimsel çalışmanın sonuçları da paylaşılmıştır.

3.3.2. 26 Haziran 2015 tarihinde Ramallah’da Ramallah rehabilitasyon merkezi tarafından düzenlenen İşkence görenlerle dayanışma etkinliğine TIHV olarak da katılmıştır.

3.3.3. 13 Mart 2015 tarihinde PHR ve PCATI tarafından işkencenin önlenmesine yönelik bir workshop düzenlenmiştir.

3.3.4. İşkencenin görenlerin tedavisi, işkencenin belgelenmesi ve önlenmesine yönelik çalışmalar pek çok toplantıda paylaşılmıştır.

3.3.5. İsrail’de PCATI tarafından Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmenin ihlalleri konusunda medya kampanyaları yapılarak farkındalık çalışmaları yürütülmektedir.

3.3.6. 2016 ilkbaharında görüşülecek olan Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Komitenin İsrail 5. Dönemsel takip raporuna ilişkin gözlem ve önerilerini içeren alternatif raporun PCATI tarafından hazırlanmasına başlanmıştır.

İki yıllık bu projenin de katkısıyla özellikle Filistin ve İsrail’de önümüzdeki dönemde daha da kalıcı olacak ortak çalışmaların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

4. Başta Tedavi ve Rehabilitasyon Projesi Olmak Üzere TIHV Çalışmalarının Reorganizasyon Süreci

2015 yılında tüm çalışmalar “2015-2019 dönemine ilişkin beş yıllık TIHV Stratejik Planı ve buna dayalı yıllık çalışma programı”na dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

4.1. Bir önceki çalışma raporumuzda paylaşıldığı gibi, işkence görenlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon merkezi çalışmalarının amaca uygun sürdürülebileceği gerekli ortamı (işkence görenlere yönelik nitelikli tedavi ve rehabilitasyon hizmetinin verilebilmesi ile işkencenin etkin tıbbi belgelenmesi için gerekli olan, başta ruhsal, fiziksel ve sosyal gönüllü ve çalışanlardan oluşan, multidisipliner etkin bir ekip çalışmasının sağlanması; böyle bir ekip çalışmasının

ön koşulu olan ruh halinin varlığı) sağlayana kadar Adana tedavi merkezimizin çalışmalarına 1 Ağustos 2015 tarihi itibarı ile ara vermenin derin üzüntüsünü yaşamaktayız.

4.2. TIHV Eğitim-Bilimsel Komite çalışmalarının 2016 yılında etkinleştirilmesi amaçlanmaktadır.

4.3. “TIHV Cizre Referans Merkezi”nin Açılışı

Raporun 1.5.1. bölümünde yer verildiği gibi 17 Ekim 2015 tarihinde Cizre “referans merkezi” çalışmalarına başlamıştır.

2

2015 YAZ DÖNEMİNDE YENİDEN BAŞLAYAN ÇATIŞMA ORTAMI İLE İLGİLİ TİHV ÇALIŞMALARININ KİMİ BAŞLIKLARI

Her bir insan kıymetli, her bir canlı kıymetli, içinde yaşadığımız doğa kıymetli, tüm bunları hissetmek kaydı ile aynı zamanda TİHV kurucusu da olan sevgili Tahir arkadaşımız da, Cizre referans merkezi gönüllüsü sevgili Aziz arkadaşımız da çok kıymetli.

Planlanan bir yönetim kurulu toplantımızı 29 Kasım 2015 tarihinde Diyarbakır'da yapacak idik. Ne var ki, bir önceki gün Diyarbakır'da sevgili Tahir arkadaşımız ile birlikte olduk. "Nerede kalmış idik?" diyerek devam edilebilir mi ki "gündelik hayatımıza" sevgili Tahir'i yaşadıkdan sonra...

Peki, 30 Aralık 2015 tarihinde sevgili Aziz'in haberi geldikten sonra "Ne kadar da geç kaldık" dememiş mi idik? Oysa ne çok istemiştik bir an önce bunca yaşanan acıların son bulması için o güzel insanlarla birlikte çaba göstermeyi, yaşanan bunca acıları paylaşarak biraz da olsa azaltmayı.

Şimdi ONLARSIZ nasıl olacak? Bunca acı ile nasıl sürdüreceğiz "gündelik hayatlarımızı"?

Her halde birbirimize daha çok, daha çok sarılacağız ve de başta sevgili Tahir ve Aziz başta olmak üzere bölgedeki o güzel insanlarla birlikte olmanın, her halükarda bu tahammül edilemez acıların son bulmasına katkı sağlayacak yolları bulacağız, ne kadarsa o kadar yaralarımızı saracağız, her halde de bütün bunların sorumlularının bir gün hesap vermelerini sağlayacağız.

Bir yandan ülkemizdeki tahayyül etmekte bile zorlandığımız yaşananlar karşısındaki geç kalmışlık ve derin yetmezlik duygusunu yaşarken, diğer yandan tüm vakıf ortamının olağanüstü bir çaba içinde olduğunu, tüm eksikleri ile birlikte nitelikli çalışmalar yürütmeye çalıştığının da hissedilmesinde yarar olsa gerektir.

Altta kimilerine yer verilen çabaların/çalışmaların yukarıda kısaca yer verilen duygular hissedilerek okunması ricası ile....(her türlü eksik ve de yetersizlikler için bir kez daha özürlerimizle...)

Mümkün olduğu kadarı ile TİHV çalışmaları altta yer verilen başlıklar kapsamında geliştirilmeye çalışılmıştır:

- TİHV'in temel varlık sebebi olan işkence ve diğer ağır insan hakları ihlallerinin önlenmesine yönelik çalışmalar
- Çatışma ortamının sonlanması, özel olarak da "aralıksız sokağa çıkma yasağı" uygulamalarının sonlanmasına yönelik çalışmalar
- "Aralıksız sokağa çıkma yasağı" uygulamaların sonlandıktan sonraki süreçlere ilişkin çalışmalar
- Çatışma ortamı gözönüne alınarak Vakfın çalışma tarzındaki değişiklikler dahil olmak üzere, özel olarak Diyarbakır tedavi merkezi ile Cizre "referans merkezi" çalışmalarının tahkimi
- Bu ortamdan doğrudan ya da dolaylı etkilenen Vakıf ortamındaki arkadaşlarımızın korunmasına yönelik çabalar

Bu kapsamda:

1. İtiraf etmeliyiz ki, pek çok sebeple işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kalanlara yeterince ulaşamamanın sıkıntısını yaşamaktayız.

Gerek işkence görenlerin onarım, hukuki süreçler için de gerekli olan tıbbi belgelenmesi, gerekse de yaşamını yitirenlerin otopsi rapor süreçleri ile ilgili olarak özel çaba gösterilmektedir.

2. Özel olarak Sur'daki "sokağa çıkma yasağı" nedeniyle zorla yerinden edilerek Diyarbakır'ın diğer mahallelerine gitmek zorunda kalanlara, yanısıra Sur ve Cizre'deki "sokağa çıkma yasağı" sonlandıktan sonra Sur ve Cizre'de yaşayanlara yönelik bölge dışından arkadaşların ve de kurumların da katkıları ile Psiko-sosyal dayanışma ağı çalışmaları ilgili diğer kurumlarla işbirliği içinde geliştirilmeye çalışılmaktadır.

3. Özellikle "aralıksız sokağa çıkma yasağı" uygulamaları ile ilgili olmak üzere, ağır insan hakları ihlalleri ile ilgili ilgili bölgelerde yaşanan insan hakları ihlallerinin tespit edilmesine yönelik ziyaret programları gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda:

- 9 Ağustos 2015 tarihinde İHD ve TIHV olarak Silopi'de yaşanan insan hakları ihlallerinin tespit edilmesine yönelik bir program gerçekleştirilmiş ve RAPOR hazırlanmıştır.
 - 11-12 Ağustos 2015 tarihindeki ise özellikle sağlık kurumlarına ve sağlık çalışanlarına yönelik baskı, saldırılar, bağımsız çalışma koşullarını tahrip eden gelişmelerin tespiti ve önlenmesine yönelik TTB, Türk Psikiyatri Derneği, SES ve TIHV olarak bir heyet Nusaybin, Cizre, Silopi, diğer bir heyet ise Van, Tatvan programları gerçekleştirilmiştir. Bu programların RAPORU ise Cumartesi günü (15 Ağustos 2015) bir basın toplantısı ile paylaşılmıştır.
 - 20 Ağustos 2015 tarihinde İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi, Türkiye İnsan Hakları Vakfı Diyarbakır Temsilciliği, Diyarbakır Barosu, Mezopotamya Hukukçular Derneği Diyarbakır Şubesi, Diyarbakır Tabip Odası ile birlikte Silvan ziyareti gerçekleştirilmiş ve RAPOR hazırlanmıştır.
 - 30 Ağustos 2015 tarihinde İHD ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı olarak Cizre ziyareti gerçekleştirilmiş ve RAPOR hazırlanmıştır.
 - 8 Eylül 2015 tarihinde İHD, Diyarbakır Tabip Odası ve TIHV olarak Diyarbakır Merkez Sur ilçesi ziyareti gerçekleştirilmiş ve RAPOR hazırlanmıştır.
 - 9 Eylül 2015 tarihinde İnsan Hakları Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, Mazlum Der ve Mezopotamya Hukukçular Derneği olarak her ne kadar sokağa çıkma yasağı nedeniyle ilçeye girilemedi ise de 8 Eylül 2015 tarihli Cizre ziyaret girişimi ile ilgili basın açıklaması
 - 10-12 Eylül 2015 tarihlerinde 15 Ağustos 2015 tarihinde Ağrı Diyadin'de öldürülen iki çocuk ile ilgili olarak Diyadin'e ziyareti gerçekleştirilmiş ve RAPOR hazırlanmıştır.
 - 12 Eylül 2015 tarihinde İHD, Diyarbakır Tabip Odası, Pratisyen Hekimlik Derneği Diyarbakır Şubesi ve TIHV olarak sokağa çıkma yasağı sonlandıktan hemen sonra Cizre'ye ziyaret gerçekleştirilmiş ve RAPOR hazırlanmıştır.
 - 11 Kasım 2015 tarihinde Diyarbakır İHD, Diyarbakır Tabip Odası ve TIHV olarak sokağa çıkma yasağı sürmekte olan Silvan'a ziyaret gerçekleştirilmiş ancak sokağa çıkma yasağı olan mahallelere girilememiştir.
 - 16 Kasım 2015 tarihinde Diyarbakır İHD, Diyarbakır Tabip Odası ve TIHV olarak sokağa çıkma yasağı sonlandıktan hemen sonra Silvan'a ziyaret gerçekleştirilmiş ve RAPOR hazırlanmıştır.
 - 28 Kasım 2015 tarihinde Diyarbakır İHD, Diyarbakır Tabip Odası ve TIHV olarak sokağa çıkma yasağı sonlandıktan sonra Nusaybin'e ziyaret gerçekleştirilmiştir.
 - 31 Aralık 2015 - 1 Ocak 2016 tarihinde "TIHV İzmir insan hakları için sağlık grubu" olarak SES ile birlikte Şırnak il merkezine bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Şırnak'ta sevgili Aziz ile ilgili basın açıklamasına katılmıştır.
 - 8 Ocak 2016 tarihinde Diyarbakır İHD, Diyarbakır Tabip Odası ve TIHV olarak sokağa çıkma yasağı sonlandıktan sonra Nusaybin'e ziyaret gerçekleştirilmiştir.
 - 20 Şubat 2016 tarihinde İHD, Diyarbakır Tabip Odası ve TIHV olarak sokağa çıkma yasağı sonlandıktan sonra Silopi'ye ziyaret gerçekleştirilmiştir.
 - 3 Mart 2016 tarihinde İHD ve TIHV olarak sokağa çıkma yasağı sonlandıktan sonra Cizre'ye ziyaret gerçekleştirilmiş ve RAPOR hazırlanmıştır.
 - 6-7 Mart 2016 tarihinde TTB, SES, İHD, İHOP, Gündem Çocuk Derneği ve TIHV olarak sokağa çıkma yasağı sonlandıktan sonra Cizre'ye ziyaret gerçekleştirilmiş ve RAPOR hazırlıkları sürmektedir.
 - 8-9 Mart 2016 tarihinde TIHV'den üç arkadaş Cizre'de çalışmalarını sürdürmüştür.
4. 20 Temmuz 2015 tarihindeki Suruç, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara tren garında, 17 Şubat 2016 ve 13 Mart 2016 tarihlerindeki Ankara'da gerçekleştirilen bombalı saldırılar sonrası ülke geneline yönelik ilgili kurumlarla birlikte (esas olarak Türkiye İnsan Hakları Vakfı, Türkiye Psikiyatri Derneği, Türk Psikologlar Derneği, Toplumsal Dayanışma için Psikologlar Derneği, Türk Tabipleri Birliği, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği ve Travma Çalışmaları Derneği) "Psiko-sosyal Dayanışma Ağı" kuvvetlendirilmiş ve çalışmalara başlanmıştır. 20 Temmuz 2015 10 Ekim 2015 ve 13 Mart 2016 tarihlerindeki bombalı saldırılardan etkilenenlerden dayanışma ağına başvuru olmasına karşın, 17 Şubat 2016 tarihindeki Ankara'daki bombalı saldırı sonrası da çağrı yapılmasına karşın 17 Şubat ile ilgili henüz bir başvuruda bulunan olmamıştır.
5. Dokümantasyon merkezince özellikle "sokağa çıkma yasağı" süreçlerindeki sivil ölümlere ilişkin

özel bir çalışma yapılmış, belli aralıklara kamuoyu ile paylaşılmıştır.

6. Çok sayıda kurumsal ya da diğer kurumlarla birlikte basın açıklaması, basın toplantısı, panel gibi etkinlikler düzenlenmiş, özellikle Diyarbakır'a dayanışma ziyaretleri gerçekleştirilmiş, ülke içinden ve uluslararası ortamdan pek çok kişi ve de kurumla görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

7. Bu çabalar ile ilgili olarak kimi arkadaşlarımız gözetimine alınmış ya da haklarında idari/adli soruşturmalar açılmıştır.

8. Çatışma ortamı ve özel olarak "aralıksız sokağa çıkma yasağı" uygulamalarının sonlanması ve arkadaşlarımıza yönelik idari/adli soruşturmalar ile ilgili Başta Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi olmak üzere ilgili birimlere çok sayıda acil çağrı da içeren başvurularda bulunmuş, özel mektuplar gönderilmiştir. Yine pek çok uluslararası ortamda insan hakları ve sağlık ile ilgili pek çok kurumla kurulan ilişkiler sonucu ortak ya da onlar tarafından açıklamalar yapılmış, ilgililere özel mektuplar gönderilmiştir.

9. Çocuk için barış inisiyatifinin çalışmalarında kurumsal olarak yer alınmıştır.

3

İSTANBUL PROTOKOLÜNÜN HUKUKİ DEĞERİNİN ARTIRILMASI PROJESİ

Özellikle Van ve Diyarbakır ve yakın çevrelerinde cezasızlıkla mücadelede ve dolayısıyla işkencenin önlenmesinde en gerekli mekanizmalardan birisi olan işkence olgularının İstanbul Protokolü'ne uygun tıbbi belgelendirilmesi çalışmalarının etkinleştirilmesi amacıyla yönelik iki yıllık özel bir proje hazırlanarak Avrupa Komisyonu'na ilettiğimiz proje 2015 yılı içinde kabul edilmiş idi.

Bu çalışma bir yandan bölgede ilgili kurum ve kişilerin de katkısı ile bu alandaki ortak çalışmamızı kuvvetlendireceği gibi, öte yandan da 2015-2019 Stratejik Planımızda da yer alan yeni "Referans Merkezleri"nin oluşturulması sürecine de katkı sağlaması beklenmekte idi. Proje hazırlanıp iletdikten sonra, ne yazık ki, yeniden başlayan çatışma ortamı ve ağırlaşan işkence ve diğer ağır insan hakları ihlalleri gözönüne alındığında, proje kapsamındaki çalışmaların önemi daha da artmıştır.

Proje kapsamındaki Etkinlikler:

1) İstanbul Protokolü Eğitim Programları:

Van, Diyarbakır ve yakın çevredeki sağlık çalışanları ve hukukçular için beş İstanbul Protokolü eğitim programı düzenlenmesi pullanmıştır. Ek olarak, TIHV çalışan ve gönüllülerine yönelik İP ile uyumlu daha nitelikli ve güncel belgelendirme için bir eğitim düzenlenecektir.

Güncel ihtiyaçlar da gözönüne alınarak ilk program 27-28 Şubat 2016 tarihinde Diyarbakır'da gerçekleştirilmiştir.

2) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında tıbbi belgelendirmenin yerinin İP ışığında analizi

AİHM'nin işkence ve kötü muameleye ilişkin karar alma sürecinde kamu kurumları tarafından verilen adli raporlar ve bağımsız uzmanlar tarafından düzenlenen

raporların etkisi üzerine geriye dönük bir çalışma yapılacaktır. Bu çalışmayla tıbbi belgelendirmenin İstanbul Protokolüne uygunluğuna ilişkin uluslararası bir çerçeve belirlemeyi umuyoruz.

3) Türkiye'deki yasal işlemlerde işkence ve kötü muamelenin tıbbi belgelendirilmesinde yerinin İP ışığında analizi

TIHV başvuruları arasından belirlenecek 10 olgunun dosyaları incelenecektir. Bu olguların analiziyle İstanbul Protokolü'nün Türkiye'deki uygulaması ortaya konmaya çalışılacaktır.

4) İstanbul Protokolü eğitimleri için bir izlem modeli geliştirme

Yasal işlemlerde İstanbul Protokolü'nün uygulanmasını incelemenin yanı sıra eğitim programlarına katılanların İP ilkelerini pratikte kullanıp kullanmadıklarını belirlemek için İP'nin Türkiye'de uygulanmasını inceleyeceğiz. Bunun için eğitime katılanların uygulamaları için bir izlem modeli geliştireceğiz. İP eğitim programlarının pratiğe etkisini belirlemek ve değerlendirmek için standardize edilmiş etkin ve pratik bir model oluşturmayı amaçlıyoruz.

5) Uygulamada İP'nin kullanımını geliştirmeyi amaçlayan etkinliklerin yanı sıra işkencenin İP ile uyumlu olarak tıbbi belgelendirilmesi ile ilgili yasal düzenlemelerin geliştirilmesine odaklı etkinlikler geliştirilecektir. Bu çerçevede, ilgili yasal çerçeve gözden geçirilecek ve öneriler geliştirilecektir.

TIHV'nin yıllardır yaptığı etkinliklerde olduğu gibi bu proje kapsamındaki çalışmalar İnsan Hakları Derneği, Adil Tıp Uzmanları Derneği, Van ve Diyarbakır Barosu ve Tabip Odaları ile yakın işbirliği içinde gerçekleştirilecektir.

4

'DİYARBAKIR FİDANLIK KAMPI BAŞTA OLMAK ÜZERE DİYARBAKIR, BATMAN, SİLOPİ, ŞIRNAK'TA YAŞAMLARINI SÜRDÜRMEKTE OLAN ÊZİDÎLERLE YÜRÜTÜLEN PSİKO SOSYAL DESTEK PROGRAMI' PROJESİ

3 Ağustos 2014 tarihinde IŞİD zulmünden kaçıp geçici olarak özellikle Kuzey Kürdistan bölgesinin çeşitli şehirlerine yerleşen yaklaşık 30.000 Êzidiye yönelik gönüllülerin katkısı ile Diyarbakır'daki "Bakımverenlerin Bakımı programı" kapsamında özellikle psiko-sosyal programlar başlatılmış idi. Bu kapsamda çeşitli yerleşim birimlerine "Gezici Sağlık Ekibi" ziyaretleri gerçekleştirilmiş idi. Ayrıca Diyarbakır merkezdeki Fidanlık kampında yaşamlarını sürdürmeye çalışan yaklaşık 4.000 Şengalliye'ye yönelik ilk aylarda hafta içi her gün, daha sonra haftada iki/üç gün özellikle ruh sağlığı ekibimiz aracılığı ile bireysel psikolojik destek ve çeşitli eğitim programlarını içeren psiko-sosyal programlar uygulanmış idi.

Bu çalışmaların daha etkin sürdürülmesine yönelik 2014 yılı sonunda hazırlanan özel bir proje BMMYK Türkiye Temsilciliği'nin katkısı ile Mayıs 2015 tarihinden uygulanmaya başlanmıştır.

Proje kapsamında Ezidilere yönelik bireysel ruhsal danışmanlık dahil psiko-sosyal destek programlarının sunulmasının; supervizyon ve eğitim programlarının daha etkin sürdürülmesi olanağı yaratılmıştır.

Bu çalışmalar Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve İlçe Belediyeleri, Psikolojik Danışmanlar Derneği, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği, Diyarbakır Tabip Odası, Diyarbakır Barosu, Yeryüzü Doktorları ve çeşitli akademisyenlerle işbirliği içinde esas olarak Diyarbakır Fidanlık Yaşam Alanında yürütülmektedir. Çalışmalarımızı yürüttüğümüz gönüllü psikiyatrist, psikolog, sosyal hizmet uzmanları, psikolojik danışmanlar ve okul öncesi öğretmenler, resim ve müzik öğretmenleri gerek bu kurumlardan gerekse daha önce TIHV Bakım Verenlerin Bakımı projesine katılan arkadaşlardan oluşmaktadır.

16-17 Mayıs 2015 tarihlerinde beş ruh sağlığı uzmanı hazırladığı Diyarbakır Belediyesi Fidanlık Kampı Ruh Sağlığı Gözlem Raporu hazırlandı. Kasım 2015

tarihinde aynı raporun güncellenme çalışması yapılmış, çalışmanın raporu tamamlanma aşamasındadır.

Başlangıçtan Kasım 2015'e kadar çeşitli yaşlarda çocuklarla toplam 12 kapalı grupta sürdürdüğümüz psikososyal destek çalışması Mart 2016 tarihi itibarıyla 7 grupta sürdürülmektedir. Psiko sosyal destek programı kapsamında gerçekleştirilen aktiviteler psikiyatristler, psikologlar, sosyal hizmet uzmanları, psikolojik danışmanlar ve okul öncesi öğretmenlerden oluşan 35 gönüllüyle ve 3 stajyerle her hafta ortalama 250 çocukla kapalı grup çalışması olarak yürütülmekteyken şimdi gönüllülerimizin sayısı 25, yine 3 stajyerle ve her hafta ortalama 200 çocukla yürütülmektedir.

Gönüllü psikologlar tarafından Fidanlık'ta ihtiyaç bildiren çoğunlukla yetişkinlerle bireysel görüşme yapılmaktadır. İki gönüllü psikiyatrist dönüşümlü olarak haftada bir gün kendilerine direk gelen veya psikologlar tarafından yönlendirilmiş hastalara tedavi uygulamaktadır. Bu program kapsamında psikologlar haftada ortalama 25-30 yetişkinle görüşmeler gerçekleştirilmekteydi. Psikiyatristlerin çalışma yürüttüğü kişi sayısı ayda ortalama 80-90 arasındadır.

Fidanlık'ta 3500 Êzidi yaşamaktayken 2015 Haziran ayında bu sayı çevre il ve ilçelerden gelenlerle birlikte 5000'i geçti. Gelenler kalmak amacıyla değil Avrupa'ya toplu halde gitmek amacıyla gelmişti ve Fidanlık'ta yaşayanlarla birlikte 2000'den fazla Êzidi yola çıktı. Bir hafta kadar bir sürede sınır kapılarına ulaşan, ulaşamayan birçok kişi tekrar kamplara gönderildi. Ama o dönemden itibaren Fidanlık'tan Avrupa'ya ve Güney Kürdistan'a gidişler hiç durmadı. Temmuz sonundan itibaren bölgede yeniden başlayan savaş sürecine bir kışı daha çadırda geçirmek istememek eklenince gidişler çok hızlandı. Aralık 2015'te kamp idaresinden aldığımız resmi rakama göre Fidanlık'ta yaşayanların sayısı 1300'lere düşmüş durumda ama bizim gözlemlerimize göre bu sayının 1000'in altında olduğunu tahmin ediyoruz. Fidanlık'ta sürekli bir

sirkülasyon olması bizim çalışmalarımızı doğrudan etkilemekte ve çizmeye çalıştığımız çerçeveyi sürekli şekilde yeniden ele almamızı gerektirmektedir.

Okulda eğitim öğretim gün içinde 5'e kadar sürdüğünden hem mekanı dönüşümlü kullanabilmek için hem de çalışmalara katılan çocuklar okulda olduğundan çalışma gün ve saatlerimizi hafta sonuna almıştık. Ancak Fidanlık'ta yaşayanların sayısının düşmesinden dolayı okul saatleri değiştiğinden ve bazı gönüllü arkadaşlarımız hafta sonu gelemeyeceklerinden dolayı kısa süre önce yeniden bir düzenleme yapılmak durumunda kaldı.

Kadınlara Yönelik Psiko-Sosyal Destek Çalışmalarını planlamak için görüştüğümüz bir çok kadının özellikle çocuklarla çalışma yürütmemizi istemeleri ve Ekin-Ceren Kadın Derneğinin Fidanlık'ta kadınlarla halihazırda çalışma yürütüyor olmasından dolayı oluşturduğumuz gönüllü ekibiyle çocuklarla çalışmaya ağırlık verildi. Dönem içerisinde açılmak istenen bir Bilgisayar Kursu için Ekin-Ceren Kadın Derneği ile birlikte 'kullanılmış kullanılmamış bilgisayar kampanyası' başlattık ancak bölgede yeniden başlayan savaş durumu yüzünden zaruri ihtiyaçlar için açılan kampanyalarla aynı döneme denk geldiği için bizim bilgisayar kampanyamız doğal olarak beklenen ilgiyi görmedi. BMMYK'ne 2016 yılı için sunduğumuz ve onaylanan projede 5 bilgisayar almak istediğimizi yazmıştık. Nisan ayında bilgisayar kursunu başlatacağımız ve kurs süresi boyunca kadın sosyal hizmet uzmanı ve psikolog arkadaşların da kadınlarla iletişimde olmalarını, gözlem yapmalarını ve gerekli gördükleri durumlarda bireysel görüşme için sevk etmelerini planlıyoruz.

Fidanlık'ta yürütülen psiko sosyal destek programı dahilinde çalışan TIHV gönüllülerine çeşitli üniversitelerde çalışan akademisyenler ve psiko sosyal çalışmalar yürüten uzmanlar tarafından süpervizyon ve eğitim verildi:

- Şahika Yüksel ve Ufuk Sezgin "Cinsel Şiddetin etkileri, değerlendirilmesi ve onarımı" eğitimi
- Çocuklarla çalışmalar için sahada iki uzman eşliğinde gönüllüler ve 200 civarında çocukla atölye çalışması
- Tamer Aker Travma ve Psikososyal Destek Eğitimi
- Bakım Verenlerin Bakımı projesinin düzenlediği Sanat Terapisi eğitimine Fidanlık'ta gönüllü çalışan psikolog ve psikiyatrlar katıldı

- Hamid Boztaş, Şahika Yüksel, Zerrin Oglu, Hasan Kandemir ve Azad Günderci'nin verdiği süpervizyon
- Bakım Verenlerin Bakımı projesinin düzenlediği süpervizyona yine Fidanlık'ta gönüllü çalışan psikolog ve psikiyatrlar katıldı

Ayrıca süpervizyon çalışması yürütmek üzere Batman, Siirt ve Şırnak'ta Ezidi kamplarında çalışan sorumlular tespit edilip iletişime geçildi. Batman kamp yönetimiyle ve ayrıca psikososyal çalışma yürütülecek kişilerle iki toplantı gerçekleştirildi. Hazır oldukları zaman süpervizyon için tekrar Batman'a gidilecek. Siirt ve Şırnak toplantılarını yeniden başlayan çatışma ortamı nedeniyle yaşanması olası yol güvenliği sorunu yüzünden ne yazık ki gerçekleştirilemedi.

Êzidîlerin günlük yaşamdaki ritüelleri ile ilgili çok temel bir broşür hazırlamak için Fidanlık'ta yaşayanlarla ve çalışanlarla çeşitli görüşmeler yapıldı. Broşür Kürtçe (Latin harfleriyle ve Arapça karakterlerle), Türkçe ve İngilizce dillerinde basıldı.

İnsan Hakları Haftası kapsamında Êzidî çocukların yaptığı ürünlerin sergisini açtık. Ne yazık ki sergimiz yeniden başlayan çatışma ortamı dolayısıyla serginin açıldığı kurumun günlerce kapalı kalması ve Diyarbakır'da yaşayanlarda sergi gezmek can güvenliği açısından artık 'lüks' hale geldiği için sadece 1,5 gün açık kalabildi. Bu süre zarfında sergi 300'den fazla kişi tarafından ziyaret edildi.

Yerel TV ve gazetelere Fidanlık'ta Êzidîlerle yapılan çalışmalarla ilgili röportajlar verildi.

İlk başta ismi 'İŞİD tarafından kaçırılan Êzidî kadınlar için çalışma platformu' olan ve daha sonra 'Zorla Alınan Kadınlar İçin Mücadele Platformu' olarak değişen oluşumun kurum olarak üyesiyiz. Bizi kurum olarak davet etmelerinin en önemli nedeni özellikle Êzidî kadınlar için açmak istedikleri bir 'travma' merkezi için bizim tecrübelerimizi önemsemeleri.

BMMYK ile düzenli bir şekilde toplantılar yapılmaktadır.

Çalışmalarımızı yürütürken yol gösterici fazla materyal olmaması nedeniyle, kendi içimizde oluşturduğumuz bir çalışma grubu ile iki atölye çalışmamızı gerçekleştirdik, çocuklarla yürütülen çalışmalar için hazırladığımız ilk modülü Fidanlık'ta kullanmaya başladık. Bu sene sonunda kendi spesifik tecrübelerimizi aktaracağımız Kılavuz çalışmalarına ekleyeceğimiz aktivite oluşturma atölyelerine devam edeceğiz.

5

DOKÜMANTASYON MERKEZİ ÇALIŞMALARI

Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın kurulmasıyla birlikte çalışmalarına başlayan ve o dönemden bu yana aralıksız olarak faaliyetlerini sürdüren Dokümantasyon Merkezinin/Biriminin amacı, belli başlı insan hakları ihlallerinin (yaşam hakkı, işkence görmeme hakkı, ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, cezaevleri) temelde basın yoluyla izlenerek düzenli raporlar ile kamuoyuna iletilmesi, insan hakları ihlallerinin önlenmesine yönelik bilgilendirme yapılması ve Vakfın güncel hak ihlalleri karşısında alacağı tutumun belirlenmesi için gerekli bilgi altyapısını oluşturmaktır.

Dokümantasyon Merkezi, geçtiğimiz yıl da hak ihlalleri raporlarını hafta içi her gün Türkçe ve İngilizce düzenli olarak yayınlamayı sürdürmüştür. Oluşturulan e-posta grubuyla isteyen kişilere (bu yazının hazırlandığı dönemde e-posta grubuna üye kişi sayısı 967'dir) ulaştırılan günlük insan hakları bülteni aynı zamanda www.tihv.org.tr adresinden de yayınlanmıştır. Günlük bülten e-posta yoluyla erişmek için eozer@tihv.org.tr adresine başvuruda bulunmak yeterlidir.

Günlük bültenin İngilizcesinin dağıtımına da bu dönem yeniden başlanmış olup, şu aşamada yakın temas içinde olduğumuz 90 kişiye rapor ulaştırılmaktadır.

Bu dönemde sosyal paylaşım siteleri de (facebook, twitter) aktif olarak kullanılmış bu sayede bu alanı kullanan pek çok kişiye düzenli olarak ulaşma imkânı sağlanmıştır. Söz konusu sayfaların aktif kullanılmasına gayret gösterilmiş olup çalışmalarımız sonunda <https://www.facebook.com/TIHV.HRFT> sayfamızın takipçi sayısı 8414'e, <https://twitter.com/insanhaklari> sayfamızın takipçi sayısı ise 25 bine yükselmiştir. Aynı dönemde web sitesinin aylık ortalama tekil ziyaretçi sayısı ise 30 bine ulaşmıştır.

Dokümantasyon Merkezi'nde halen Evren Özer çalışmaktadır. Günlük insan hakları bülteninin çevirileri Şubat 2016'ya kadar Barış Karacasu tarafından gerçekleştirilmiştir.

Günlük insan hakları bülteninin yazımı Evren Özer tarafından internet üzerinden basın taraması yoluyla geniş bir ağ içinde yapılmakta olup; TIHV internet site-

sinin genel düzenlemesi de gönüllülerimiz tarafından yapılmaktadır.

Günlük ve Yıllık rapor 5 temel bir özel başlıktan oluşmaktadır: "Yaşam Hakkı", Kişi Güvenliği", "Cezaevleri ve İnsan Hakları", "Düşünce ve İfade Özgürlüğü", Örgütlenme Özgürlüğü" ve "Toplantı ve Gösteri Özgürlüğü" ile "Kürt Sorunu."

Günlük raporun aylık haber sayısı 2015 yılında 220-300 aralığında seyretmiştir.

Dokümantasyon Merkezi tarafından 2010 yılı başından itibaren yıllık raporlara temel oluşturmak ve gündemi daha rahat izlemek amacıyla ara verilen aylık raporların yayımına yeniden başlanmıştır. Aylık raporlar değerlendirme yapılmaksızın sadece bilanço/tablo şeklinde hazırlanmaktadır.

Raporların hafta içi her gün düzenli olarak yazımına titizlikle önem verilmektedir. Hafta sonuna veya tatil/izin günlerine denk gelen dönemlere ait raporların yazımı ise geriye dönük taramalarla ivedilikle tamamlanmaktadır.

2015 yılının İnsan Hakları Raporu tahminen Nisan ayı içinde hazırlanacak olup maalesef 2010 yılından bu yana olduğu gibi basıma hazır hali internet ortamında dağıtılmaktadır.

Dokümantasyon Merkezi, TIHV'in basın açıklamalarının dağıtımında da görev almaktadır. Basın açıklamaları ve bu kategori içinde değerlendirilecek diğer yazılar, basın kuruluşlarına gönderilmesinin dışında vakfın web sitesinde ve sosyal paylaşım sitelerindeki resmi sayfalarında da yayınlanmaktadır.

Türkiye'deki hak ihlallerinin belgelenmesi konusunda uluslararası kurumlar ve pek çok büyükelçilik tarafından referans kabul edilen Dokümantasyon Merkezi'nin verileri Türkiye ile ilgili raporlamalarda doğrudan kullanılmaktadır (Örn: ABD İnsan Hakları Raporu, Demokratik Turkei Forum, Human Rights Watch). Yurtiçinde ise hak ihlallerini gündeme getirmek isteyen pek çok kişi ve kurum kaynak belirtmemekle birlikte günlük, yıllık ve özel raporlarımızı kamuoyuyla paylaşmaktadır. Ayrıca spesifik konularda rapor hazırlayan

kurumların da doğrudan alıntı yaptığı bir fonksiyonu da bulunmaktadır.

TİHV'in görünürlüğünün arttırılması noktasında Dokümantasyon Merkezi'nin verilerinin ve geçmişten gelen birikiminin katkısı devam etmiştir.

Bu dönemde de insan haklarına duyarlı milletvekilleri aracılığıyla TBMM'de soru önermeleri verilmiştir.

Dokümantasyon Merkezi'ne önceki yıllarda olduğu gibi Türkiye'den stajyerler gelmeye devam etmiştir. Sosyal bilimlerin ilgili dallarından gelen üniversite öğrencisi stajyerlerimizle uyumlu çalışmalar yürütülmüş olup, hem onların insan hakları alanına bakış açısı geliştirilmeye çalışılmış hem de Dokümantasyon Merkezi'nin çalışmalarına katkı sunmaları sağlanmıştır.

2015 yılında da Dokümantasyon Merkezi'nin ilgi alanında olan toplantı, seminer ve panellere katılım sağlanmıştır.

2015 yılı Eylül ayı içerisinde Dokümantasyon Merkezi tarafından yapılan gönüllü çağrısına binaen yapılan başvurular neticesinde Gündem Çocuk Derneği ile birlikte bir ekip oluşturulmuş ve TİHV Dokümantasyon Merkezi Günlük İnsan Hakları raporlarının çocukların maruz kaldığı yaşam hakkı ihlalleri (*yargısız infazlar, faili meçhuller, kara mayınları, gözaltı ve cezaevinde ölümler, işkence, operasyon ve saldırılar sırasında çocuk ölümleri*) ve ihlaller sonrasında gelişen yargılama süreçleri ile çocukların mağdur ve/veya sanık oldukları dosyalara dair 1990 yılından bu yana dokümanete ettiği verilerin tasnifi büyük ölçüde yapılmıştır. İlerleyen aylarda bir rapor ile kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

6

DİĞER ÇALIŞMALAR

1. Arkadaşlarımıza Yönelik Davalar

1.1. Gezi Süreci Davaları

TIHV verilerine göre 121 iddianame kapsamında toplam 6367 kişi (kimi kişilerin farklı iddianamelerde adların olduğu da gözönüne alınmalıdır) hakkında dava açılmıştır.

Bu dava iddianamelerinin birisinde Beşiktaş Dolmabahçe Cami'sinde güvenlik görevlilerince yaralanan, işkence ve kötü muameleye uğrayanlara yönelik tıp mesleğinin gereklerini yerine getirdikleri için biri vakfımızın çalışanı/gönüllüsü olmak üzere iki hekim arkadaşımız da bulunmakta idi.

Bu davanın 23 Ekim 2015 tarihindeki son duruşmasında her iki arkadaşımıza da "ibadethaneyi kirletme

suçu" nedeniyle 10 ay hapis cezası verilmiş, doğal olarak üst mahkemeye itiraz süreci başlatılmıştır. Hiçbir açıdan kabul edilemeyecek bu dava sürecine yönelik bundan sonra da çabalar sürdürülecektir.

1.2. Aralarında vakıf başkanımız, yönetim kurulu üyemiz, kurucularımızın da olduğu 1128 akademisyenin 11 Ocak 2016 tarihinde yayınladıkları başta "araliksız sokağa çıkma yasakları" olmak üzere yaşanan ağır insan hakları ihlallerine yönelik "Bu ülkenin akademisyen ve araştırmacıları olarak bu suça ortak olmayacağız!" başlıklı, bildiri nedeniyle kendileri hakkında idari ve adli, soruşturma süreçleri başlatılmıştır. Kabul edilemeyecek bu konu ile ilgili ülke içi ve uluslararası ortamda çeşitli düzeyde çalışmalar sürdürülmektedir.

2. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) Vakfımız Hakkında İdari Para Cezası Konusu

13 Mayıs 2014 tarihinde "Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın İşkence Görenlerin Tedavi Süreçlerine İlişkin Çalışmalarının Engellenmesine Yönelik Bilgi Notu" ile SGK'nın vakfımız hakkında idari para cezası düzenlediği bilgisini ve bir önceki çalışma raporunda bu konu ile ilgili detaylı bir bilgi paylaşımında bulunmuş idik.

Gezi Eylemlerinde işkence görenlere yoğun olarak hizmet sunulan bir döneme denk gelen 18-21 Haziran 2013 tarihinde SGK Vakıfta denetim gerçekleştirmiş idi. Bu denetim sonunda bir arkadaşımızın Vakıfta yarı zamanlı hizmet sunumuna ilişkin tüm ispat araçları sunulmuş olmasına rağmen, dahası SGK'nın

kendi kayıtlarından arkadaşımızın başka işyerlerinde de çalıştığının tespit edilebilir olmasına rağmen mevzu bahis kişinin neden tüm ay hizmet sunuyormuş gibi gösterilmediği; bordronun neden ona göre düzenlenmediği ve neden yasal defterlere ona göre kaydedilmediği konularındaki ısrarı gereği Vakfa 2015 başı itibari ile toplam 126.524 TL idari para cezası uygulamasına gidilmiş idi.

Bu gelişme ile ilgili SGK görevlileri ve temsilcileri ile çok sayıda görüşme ve resmi itirazlarımıza karşın işlem durdurulmayınca tarafımızdan dava yoluna gidilmiştir. Açmış olduğumuz davalar sürmektedir.

3. Etik Kurul Çalışmaları

5-7 Aralık 2016 tarihlerinde Meksika'da gerçekleştirecek olan 'IRCT Uluslararası Sempozyumu'nda sözel bildiri olarak sunulacak altı çalışma ile 27-30 Nisan 2016 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan 13. Adli Bi-

limler Kongresinde sözel/poster bildiri olarak sunulacak üç çalışma bu dönem içinde Etik Kurul görüşünün alınması değerlendirilmiş ve uygun görülmüştür.

4. Enstitü Perspektifi ile TIHV Bünyesindeki Staj, Değişim Programı ve Gönüllülere Yönelik Programı Esas Alan Proje

Gerek dokümantasyon, gerekse de diğer çalışmalarımız bünyesinde Enstitü perspektifi ile staj, değişim programı ve gönüllülere yönelik program 2015 yılında önceki yıllardaki yoğunluk gibi olmasa da sürdürülmüştür.

Bugüne kadar ki deneyimlerin ışığında, İstanbul merkezimiz tarafından geliştirilen “Türkiye İnsan Hakları Vakfı Genç Gönüllülerle Çalışma Programı” geliştirilmiştir. Bu kapsamda işkence ana başlığında “Türkiye İnsan Hakları Vakfı Genç Gönüllülerle Çalışma Programı” hazırlanmış ve ilk uygulama 13 Şubat 2015’te

İstanbul’da başlatılmıştır. Ruhsallık alanından 15 kişinin ücretsiz katılımı ile 12 hafta süren bu program sonunda programa düzenli devamlılık gösterenlere katılım belgesi verilmiştir.

Bu kapsamında 20 gönüllünün katılımı ile 4 Mart 2016 tarihinde yeni bir program başlatılmıştır.

Bu uygulama aynı zamanda TIHV’in orta vadeli öncelikleri arasında olan “Travma ve İnsan Hakları Enstitüsünün” oluşturulmasına katkı sunması da beklenmektedir.

5. 26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü ve 10 Aralık İnsan Hakları Haftası kapsamında raporun “Temsilciliklerimizin Diğer Çalışmaları” bölümünde yer verildiği gibi tüm temsilciliklerimizde başta İHD olmak üzere ilgili kurumlarla birlikte çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

6. Web Sitemizin Güncelleştirilmesi

2015 senesinde TIHV resmi web sitesi ziyaretçiler için daha kullanıcı dostu bir ön yüz tasarımı ile güncellenmiştir. Aynı zamanda veri girişini de kolaylaştıran kullanım paneli sayesinde güncel çalışmaların eşzamanlı

web sitesine yüklenmesi pratikleşmiştir. 1990 senesi itibariyle rapor ve çalışmaların yeni siteye yüklenmesi çalışmaları ise gönüllü desteğiyle sürmektedir.

7. “Biber Gazı Yasaklansın İnisyatifi” Çalışmaları

25 Ocak 2014 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirilen “İşkence Alanı Sokaklar” adlı sempozyumdan sonra başta biber gazı olmak üzere, kolluğun işkence araçlarının yasaklanmasına yönelik “Kolluğun İşkence Araçları Yasaklanmalıdır” başlıklı bir deklarasyon ile

vakfımızın da içinde yer aldığı “Biber Gazı Yasaklansın İnisyatifi” oluşturulmuştur.

İnisyatifin çalışmaları biraz yavaşlasa da 2015 yılında da sürdürülmüştür.

7

ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM İÇİN HAZIRLANMIŞ ya da HAZIRLANMAKTA OLAN ÇALIŞMA ve PROJELER

1. İşkence Görenlere Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon Projesi Kapsamında

1.1. İsveç ile “Core Funding” Diye Nitelenen “Çalışmamızın Esasının Desteklenmesi”ne Yönelik Müzakere Süreci

2014 yılı sonunda bitecek tedavi projesi döneminden sonra yeni dönem tedavi proje başvurusunun beş yıllık olması konusunda tedavi projesinin önemli bölümünü karşılayan İsveç ile prensip olarak mutabakat sağlanmış idi. Beş yıllık (2015-2019) yeni dönem için başlatılan müzakereler 2015 yılı içinde olumlu sonuçlanmıştır.

Önümüzdeki beş yıllık dönem için bir önceki döneme göre toplam bütçe büyüklüğü %20 arttırılan “Core funding” diye nitelenen “çalışmamızın esasını” içeren finansal kaynağın ortalama %78’inin karşılanabileceği bu kaynak TIHV çalışmaları açısından pek çok açıdan mühim bir imkan olsa gerektir.

1.2. Norveç ile “Core Funding” Diye Nitelenen “Çalışmamızın Esasının Desteklenmesi”ne Yönelik Müzakere Süreci:

Bilindiği gibi “İşkence görenlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon projesi” 1998 yılından itibaren Norveç’teki çeşitli kurumlar, 2009 yılından itibaren ise Norveç Tabipleri Birliği tarafından proje bazında anlamlı ölçüde desteklenmektedir.

Norveç desteğinin 2013 yılında itibaren “İşkence görenlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarımızın” bütünlüklü ve orta vadeli (3 yıl) olarak desteklenmesine yönelik 2012 yılında başlatılan müzakereler olumlu sonuçlanmış idi.

2015-2019 TIHV Stratejik Planına dayalı olarak özellikle “Core funding” diye nitelenen “çalışmamızın esasını” içeren finansal kaynağın geri kalan bölümünde önemli bir yeri olan Norveç katkısının 2016 yılında itibaren de sürdürülmesine yönelik müzakereler başlatılmış durumdadır.

1.3.

Birleşmiş Milletler İşkence Görenler için Gönüllüler Fonu’na 2016 yılı için iletilen “İşkence görenlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon projesi” başvurusuna olumlu yanıt alınmıştır. 2017 yılı için başvuru yapılmıştır.

1.4.

Tedavi projesi için İsviçre Dayanışma Komitemiz aracılığı ile bir süredir İsviçre’deki Travma Vakfı’ndan katkı sağlanmakta idi. 2015 yılı için özellikle 17 Ekim 2015 tarihinde çalışmalarını başlattığımız Cizre “referans merkezi” için bu katkı sağlanmıştır. Önümüzdeki dönemde de bu katkının sürmesi için görüşmeler başlatılmıştır.

1.5. 31 Temmuz 2015 Tarihinde Sona Ermiş Olan Avrupa Komisyonu’na Sunulmuş İşkence Görenlere Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri ve İşkencenin Önlenmesine Yönelik Projeden Sonraki Dönem Hazırlık

İşkencenin önlenmesine yönelik bütünlüklü çalışmalarımızı sürdürülmesine önemli katkı sunan söz konusu projenin önemli bir farklılığı İsrail’de işkencenin önlenmesine yönelik faaliyet gösteren PCATI ile Filistin’deki Ramallah’da işkence görenlere yönelik tedavi merkezi ile ortak faaliyetleri içermesi idi.

Avrupa Komisyonu’nun 2016 yılı içinde işkence başlığında yeni bir çağrı açacağı öngörülmektedir. Bu nedenle bu projeden sonra, gerek 2015-2019 TIHV Strateji planını etkin uygulanabilmesi gerekse de özel olarak Ortadoğu’daki çalışmalarımızı kuvvetlendirilmesine yönelik yeni proje hazırlıkları başlatılmıştır.

2. Sürmekte Olan Toplumsal Travmalar ile Baş Etme Programı Kapsamında

2015-2019 dönemine ilişkin beş yıllık TIHV Stratejik Planında da yer verildiği gibi önümüzdeki dönemde Sürmekte olan Toplumsal Travmalar ile Baş etme Programlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bu kapsamda:

2.1. Diyarbakır ve Bölgesinde “İkincil Travmadan Korunmak İçin Bakımverenlerin Bakımı Projesi”

2013 yılında başlayan üç yıllık bu proje “Türkiye’de Sürmekte olan Toplumsal Travmalar ile Başetmeye yönelik bütünlüklü program” kapsamında birlikte çalıştığımız Finlandiya’daki “Sosyal Sorumluluk için Psikologlar Derneği” ile birlikte gerçekleştirilmektedir.

Her ne kadar bu proje 2015 yılı sonunda tamamlandı ise de, bu proje kapsamında kullanılmayan fonun 2016 yılı içinde kullanılması kararlaştırılmış, dolayısı ile bu proje kapsamındaki faaliyetleri 2016 yılında da sürdürme imkanı sağlanmıştır.

Bu projenin 2017 yılından sonra daha da etkin sürdürülmesine yönelik Finlandiya’daki “Sosyal Sorumluluk için Psikologlar Derneği” ile görüşmeler başlatılmıştır.

2.2. Ağır/Ciddi İnsan Hakları İhlallerine Maruz Kalmış Kişilerin Rehabilitasyon Hizmeti

Ağır/Ciddi insan hakları ihlallerine maruz kalmış kişilere yönelik rehabilitasyon çalışmaları için bir pilot çalışma geliştirilecektir. Diyarbakır tedavi ve rehabilitasyon merkezinin koordinatörlüğünde özel olarak ruhsal ekibin katkıları ile başlatılacak bu pilot çalışma öncelikle toplu mezar kazılarına katılan ailelere yönelik olarak planlanacaktır. Toplu mezar haritası güncel takip ederek bu konu ile ilgili çalışan sivil toplum örgütleri ile işbirliği halinde olmak kaydıyla kazı anında, öncesinde ve sonrasında kayıp yakınlarına yönelik ruhsal destek programı sağlanacaktır. Yanısıra, bu pilot çalışmaya yargısız infaz ve zorla kaybetme dosyalarındaki aileler de dahil edilecektir.

Özellikle son dönem gelişmeler nedeniyle her ne kadar bu çalışmaya 2015 yılında başlama imkanı yaratılmadı ise de, sınırlı kişiye yönelik de olsa bu çalışmanın 2016 yılında başlatılması planlanmaktadır.

2.3. Kayıp ve Toplu Mezar Araştırmaları Konusunda Çalışma Kılavuz Hazırlığı (“Hukuk Dışı, Yargısız ve Zorla Kaybedilenlerin Tekli, Eş Zamanlı ve Artzamanlı Toplu Mezarlarının Araştırılması ve Açılması Yoluyla Hakikate Ulaşmak İçin Kılavuz”) Hazırlanması Çalışması

Bu çalışma da yine özellikle son dönem gelişmeler nedeniyle 2015 yılında başlatamadığımız bir başka çalışma olmuştur. Bu çalışmanın da 2016 yılında başlatılması planlanmaktadır.

Toplu Mezarların araştırılması ve açılması sürecinde; deneyimli uzmanlar ve hukukçulara, akredite laboratuvarların yanı sıra standart kılavuz ve formlara da ihtiyaç bulunmaktadır. Bu alanda çalışan, uzmanlar için ayrıntılı iş akış şemalarını içeren çalışma kılavuzları farklı ülke deneyimleri ve uluslararası belgeler ışığında Türkiye’ye özgülenmiş olarak hazırlanması amaçlanmaktadır.

Kabul edilen kılavuzların tanıtımı ve kullanımı amacıyla eğitim modülleri hazırlanarak (uzman ve uzman olmayanlar için) daha sonraki dönemde her grup için bir eğitim gerçekleştirilecektir.

Bu çalışma İHD’nin kuruluş aşamasında olan Adalet ve Toplu Mezar Araştırmaları Vakfı çalışmaları gözetilerek planlanacaktır.

2.4. Dokuzuncu Uluslararası Ruhsal Travma Toplantısı

Dokuzuncu Uluslararası Ruhsal Travma Toplantısının 2016 yılında gerçekleştirilmesi öngörülmüş iken, gerek son dönem gelişmeler, gerekse de finansal olanakların yaratılmasındaki gecikme nedeniyle toplantının 2017 yılında gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

3. Merkezi Cenevre’de Bulunan Uluslararası Hukukçular Komisyonu’nun İsveç Seksiyonunun “Adil Yargılama Hakkı” Kapsamında Proje Önerisi

Özellikle insan hakları ortamında baskı altında olanların davaları ile ağır insan hakları ihlalleri ile ilgili davaların izlenmesi, raporlaştırılması, uluslararası dayanışma ortamlarının kuvvetlendirilmesi, deneyim paylaşımların sağlanması amacı ile bir proje hazırlığı başlatılmıştır.

4. Türkiye’de Yaşamlarını Sürdürmekte Olan “Zorla Yerinden Edilmiş” Diğer Ülke Vatandaşlarına Yönelik Proje Hazırlığı

Çeşitli çalışmalarda farklılıklar olmakla birlikte “zorla yerinden edilmiş” insanların yaklaşık % 5-35’in ne yazık ki işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarına maruz kalmaktadır. Bilindiği gibi ülkemizde bugün itibari ile 2.7 milyonun üstünde Suriyeli “zorla yerinden edilmiş” insan yaşamaktadır.

Bu sebeptendir ki, TİHV 2015 Yıllık çalışma planının 20. sayfasında yer alan “Mültecilere Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetleri” faaliyeti kapsamında “Tedavi ve rehabilitasyon hizmeti tüm işkence ve kötü muameleye maruz kalan kişilere açık olmak ile birlikte mülteci, sığınmacı ve yabancıların bu hizmetlerden yararlanması için ayrı programlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sebeple mülteci ve sığınmacıların tedavi ve rehabilitasyonu için vakıf bünyesinde ortaklaşmış bir program hazırlanacaktır. Bu program çerçevesinde öncelikle mülteci ve sığınmacılara sunulacak tedavi ve rehabilitasyonuna ilişkin tedavi ekiplerinin güçlendirilmesi için 2015 yılında ilgili kurumlarla birlikte bir çalıştayın düzenlenmesi” planlanmış idi. Ne var ki, bu

konuda kimi çabaların gösterilmesine ve tüm zorlukların da bilinmesi karşın yapılandırılmış bir programı hala geliştirememenin herhalde üzüntüsü yaşamaktayız.

Böyle bir ortamda BMMYK Türkiye temsilciliği son dönemde, kendileri açısından muhtemelen pek çok değişik gerekçe ile, Türkiye’de yaşamlarını sürdürmekte olan ve işkenceye maruz kalan “zorla yerinden edilmiş” diğer ülke vatandaşlarına yönelik TİHV çalışmalarının geliştirilmesine yönelik başta finansal destek olmak üzere kendileri ile ortak çalışma yürütmemiz konusunda bugüne kadar olduğundan çok daha kuvvetli somut önerilerde bulunmaktadırlar. Dahası TİHV beş yıllık strateji planımıza dayalı olarak bu konuda tüm TİHV ortamında sağlıklı bir tartışma sürecini yaşadık-tan sonra olur da bu konuda bir program (bu konuya özgülenmiş çalışma tarzı, mekan, ekip, finansman vb.) geliştirebilirsek BMMYK tarafından her düzeyde katkıyı içeren TİHV ile ortak çalışma kararı almışlardır.

5. İnsan Hakları Konferansı

Program yoğunluğu nedeniyle 2012 yılından itibaren gerçekleştiremediğimiz Türkiye İnsan hakları Hareketi Konferansının 13.sünün 2016 yılının sonbaharında gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

8

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TIHV) kuruluşundan bugüne kadar başta işkence ve diğer kötü muamele yasağı olmak üzere ağır ve ciddi insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalarını Türkiye ile sınırlı tutmamış aksine tüm çalışmalarını uluslararası düzeyde sürdürmeye özen göstermiştir. Bu nedenle Türkiye dışında bulunan evrensel insan haklarını temel değerleri olarak kabul etmiş sivil toplum örgütleri, sivil ağlar ve uluslararası kurumlarla dayanışma ve işbirliği içerisinde bulunmuştur. Bu dayanışma ve işbirliği tüm insan hak ve özgürlükle-

rinin korunmasına ilişkin çalışmaları kapsasa da özel olarak işkence görenlerin tedavi ve rehabilitasyonu ve işkencenin raporlanması konularında oldu. TIHV bu konulardaki bilgi ve deneyimini farklı yöntemlerle uluslararası ortamda paylaşmaya özen gösterdi. Ayrıca bu ortamın bilgi, beceri ve deneyimlerinden faydalanmak için de her türlü imkânı göz etti. 2015 yılında sürdürdüğü çalışmalarda da bu bakış açısını koruyan TIHV'in uluslararası ilişkiler başlığı altında toplayabileceğimiz çalışmaları ve ilgili kurum ve kişilerle olan ilişkilerinin bir tür özetine aşağıda yer verilmiştir.

1. Ortadoğu'ya Yönelik Çalışmalar

2013 yılında İsrail'de faaliyet yürüten İşkenceye Karşı Halk Komitesi (PCATI) ve Ramallah Tedavi ve Filistin'de bulunan Rehabilitasyon Merkezi (TRC) olmak üzere İsrail ve Filistin'de bulunan sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinde başlattığımız "Türkiye, Filistin ve İsrail'de İşkence ve Cezasızlıkla Mücadele" projemiz 2015 Ağustos başında sona erdi. Proje kapsamında İsrail ve Filistin'de işkence görenlerin tedavi ve rehabilitasyonu ve işkencenin dokümantasyonuna yönelik çalışmalar yürütüldü. Bu bağlamda 7-11 Şubat 2015 tarihleri arasında 18 İsrail ve Filistinli sağlıkçı ve hukukçuya beş günlük İstanbul Protokolü Eğitimci Eğitimi verildi. Bu eğitimi takiben, 10-12 Mayıs 2015 tarihinde 18 İsraili sağlıkçı ve hukukçulara ve 23-25 Temmuz tarihleri arasında 18 Filistinli sağlıkçı ve hukukçulara yönelik IP eğitimi organize edildi. Bu eğitimler İsrail ve Filistin'de bulunan sağlıkçı ve hukukçularla işbirliği ve dayanışmamızın artırılmasına katkı sağladı. Eğitimler dışında, Türkiye ve İsrail'i mevzuat ve uygulamasının

ışkence yasağının ihlali açısından karşılaştıran bir araştırma çalışması yapıldı. Bu çalışma İsrail'de 25 Haziran tarihinde organize edilen bir seminerle tanıtıldı¹. 26 Haziran 2015 tarihinde proje kapsamında yapılan çalışmaların değerlendirildiği ve proje sonrasında neler yapılabileceği tartışıldığı koordinasyon toplantısı gerçekleştirildi. Tüm proje ortaklarının katılımı ile gerçekleştirilen bu toplantıda başta PCATI ve TRC olmak üzere İsrail ve Filistin'de bulunan sivil örgütler ve ilgili kişilerle işkence görenlerin tedavisi, işkencenin dokümantasyonu ve İstanbul Protokolü eğitimleri konusunda işbirliği ve desteğin sürdürüleceği belirtildi. Her ne kadar 2015 yılı özellikle Haziran ayı sonrasında Türkiye'de yaşanan olağanüstü durum nedeniyle Ortadoğu'ya yönelik çalışma ve planlara gereğince odaklanamamak da bu konu ileriki yıllarda da vakfın önemli gündem başlıklarından biri olmaya devam edecektir.

¹Söz konusu proje kapsamında gerçekleştirilen tüm çalışmalara dair detaylı bilgi ilgili proje başlığı altında verilmiştir.

2. BM İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi Kılavuzu (İstanbul Protokolü) Eğitim ve Toplantıları

TİHV İstanbul Protokolü Türkiye içinde olduğu gibi yurtdışında da İstanbul Protokolü eğitimleri organize etmeye ve/veya bu eğitimlere katkı sunmaya da devam etti. 2015 yılı içerisinde (a) 19-23 Şubat tarihleri arasında Libyalı sağlıkçılara yönelik IP Eğitim programına TİHV Genel Başkanı Şebnem Korur Fincancı eğitmen olarak katkı sağladı. (b) 26-28 Haziran tarihleri arasında Gürcistan'da gerçekleştirilen İstanbul Protokolü eğitim programına TİHV Genel Başkanı Şebnem Korur Fincancı eğitmen olarak katkı sağladı. (c) 4-6 Temmuz tarihleri arasında Yunanistan'da düzenlenen İstanbul

Protokolü eğitim programına TİHV eğitmenleri katılarak katkı sağladı. (d) Yunanistan Mülteci Konseyi ortaklığında 10-12 Aralık 2015 tarihleri arasında İstanbul Protokolü eğitimi düzenlendi. (e) 18-20 Aralık 2015 tarihleri arasında Jiyan Vakfı ile işbirliğinde İstanbul Protokolü eğitimi düzenlendi. Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yılda sürdürülen İstanbul Protokolü eğitimleri TİHV'e deneyimlerini ve bilgi birikimini paylaşabilme imkanı sunmanın yanı sıra yurtdışında bulunan sivil örgütler ve sağlıkçı ve hukukçularla dayanışma ve işbirliğinin artırılması imkanı da sağladı.

3. Uluslararası Sivil Ağlar ve Uluslararası Kurumlar ile İlişkiler

TİHV 2015 yılı içerisinde de insan hakları alanında çalışan ve dünyanın farklı yerlerinde merkezleri olan sivil toplum kuruluşlarının üye olduğu sivil ağlar ve insan haklarının korunmasına yönelik çalışma ve faaliyet gösteren insan hakları kurumları ile ilişkilerini sürdürdü. 2014 yılında TİHV'in bu kapsamdaki çalışmaları şöyledir.

a) Uzun yıllardır ilişki içerisinde olduğumuz İşkence Görenler için *Uluslararası Rehabilitasyon Konseyi (IRCT)* ile 2015 yılında da ilişkimiz sürdürüldü. "Türkiye, Filistin ve İsrail'de İşkence ve Cezasızlıkla Mücadele" projemizin proje ortağı olan IRCT proje ve vakıf faaliyetlerine katkı sundu. IRCT bu proje kapsamında özellikle uluslararası kurumlara yönelik lobi çalışmaları ve diğer IRCT üyeleri ile işbirliğinin geliştirilmesi konusunda TİHV'i destekledi. Bu projenin yanı sıra TİHV IRCT tarafından 2015 de başlatılan "İşkencede Cezasızlıkla Mücadelede Veri Kullanımı" projesine proje ortağı olarak katıldı. Söz konusu proje ile işkenceye yönelik veri tabanlarının güçlendirilmesi ve işkence verilerinin daha etkin kullanılması amaçlanmaktadır. Bu proje kapsamında 12-15 Ekim tarihleri arasında Saraybosna'da gerçekleşen proje eğitimine vakıf adına Elçin Türkdoğan katıldı. Proje kapsamında Ocak 2016 tarihinden itibaren İstanbul temsilciliği başvurularının verileri ayrı bir programa kayıt edilmeye başlandı. Bu projenin vakfın veri tabanı ve veri girişi sistemine de katkı sağlaması beklenmektedir. Ayrıca bu proje ile daha fazla IRCT üye örgütü ile iletişime geçme imkânı sağlandı. Bu çalışmalara ek olarak TİHV Başkanı Şeb-

nem Korur Fincancı 2015 yılından da IRCT Konsey üyeliğini sürdürdü. 2016 yılında yapılacak yeni konsey üyeliği seçimi içinse Metin Bakkalcı aday gösterildi.

b) TİHV gözlemci üyesi olduğu Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu (*FIDH*) ile 2015 yılı içerisinde de ilişkilerini sürdürdü. Son yıllardaki gözlem ve deneyimlerimiz göz önünde bulundurulduğunda FIDH ile mevcut ilişkilerin İnsan Hakları Derneği'nin katılımı ile gözden geçirilmesinin faydalı olacağı kanısındayız.

c) Avrupa Akdeniz İnsan Hakları Ağı (EMHRN) ile olan ilişkilerimiz 2015 yılında da devam etti. Özellikle son dönemde yaşanan hak ihlalleri ve baskılara yönelik olarak EMHRN'nin açıklamalarda bulunulmasına katkı sağlandı.

d) Uluslararası sivil ağların yanı sıra Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler ilgili kurumları/mekanizmaları ile ilişkiler sürdürüldü. 2015 yılında da başta Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu olmak üzere ilgili AB kurumları ile olumlu ilişkiler devam ettirildi. TİHV AB ilerleme raporlarına verileri ile katkı sunmaya 2015 yılında da devam etti. Ayrıca ilgili AB komitelerinin ve komiserlerinin Türkiye ziyaretleri sırasında yapılan toplantılarına TİHV katılım göstermeye devam etti. Avrupa Birliği kurumlarının yanı sıra Birleşmiş Milletler kurum ve heyetleri ile de ilişkilerimizi devam etti. 2015 yılında Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (BMMYK) desteği ile Diyarbakır'da bulunan Ezidi mültecilere yönelik psikososyal destek projesi başlatıldı². Proje 2016 yılında da devam ettiri-

liyor. Ayrıca BMMYK'nın ilgili heyetleri ile Türkiye'de bulunan sığınmacı ve mültecilere yönelik daha kapsamlı tedavi ve rehabilitasyon programları geliştirmeye yönelik görüşmeler yapıldı. BMMYK, vakfın bu alanda daha kapsamlı çalışmalar yürütmesi için destekleyici bir rolde olacağını sıklıkla ve ısrarla belirtti. Mültecilere yönelik daha kapsamlı bir programın hazırlanıp hazırlanamayacağı TİHV İstanbul temsilciliği tarafından yapılacak bir ön hazırlık sonrası karara bağlanacak.

e) Temmuz ayından bugüne kadar Türkiye'de çatışma ortamının yeniden başlaması ile birlikte uygulanan

şiddet ve baskı uygulamalarına ilişkin uluslararası kurumlarla birçok kez iletişime geçildi. Özellikle uygulanan sokağa çıkma yasaklarına ilişkin acil çağrılar hazırlanarak BM'nin ilgili özel raportörleri, BM İnsan Hakları Konseyi, Avrupa Konseyi, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, Avrupa Parlamentosu Türkiye Raportörü, vb. kurum ve kişilere ulaştırıldı. Böylelikle Türkiye'de yaşanan başta sokağa çıkma yasakları ve insan hak ve özgürlük ihlalleri konusundan uluslararası kamuoyunun bilgilendirildi ve Türkiye devleti üzerinde bu konularda olumlu adımlar atılmasına yönelik uluslararası baskının yaratılması için çalışıldı.

4. Dayanışma Komiteleri ve Yurtdışında Bulunan Sivil Toplum Kuruluşları ile İlişkiler

2015 yılında dayanışma komitelerimiz ve diğer sivil toplum kuruluşları ile sürdürdüğümüz ilişkilerin özeti şöyledir;

a) Yaklaşık 21 yıldır dayanışma içerisinde olduğumuz İsveç Kızılhaç (RCC) ile ortak çalışmalarımız 2015 yılında devam ettirildi. 2014 yılı sonu ile RCC ve İsveç uluslararası kalkınma ajansı (Sida) arasında TİHV'i desteklemek üzere yapılan anlaşmanın sona ermesi üzerine. Sida ve RCC ile yapılan görüşmeler sonucunda TİHV'in 2015-2019 yılları arasındaki ana çalışmalarının desteklenmesi için Sida ile anlaşma imzalama kararı alındı. 5 yıllık sözleşme 2015 yılında Sida ve TİHV arasında imzalandı. 2015 yılında RCC ile ilişkiler özellikle deneyim paylaşımı çalışmaları kapsamında kuvvetlenerek devam etti. Bu kapsamda 25-26 Haziran tarihlerinde TİHV İstanbul Temsilciliğinde ve 22-23 Ekim tarihlerinde RCC ofisinde deneyim paylaşımı programı hazırlandı ve programa TİHV İstanbul Temsilciliğinden psikolog Lale Orhon Baykal ve sosyal hizmet uzmanı Cansu Turan katıldı.

b) Norveç Tabipler Birliği ile uzun yıllardır devam eden işbirliği 2015 yılında da sürdürüldü. Norveç Tabipler Birliği'nin vakfın çalışmalarını 2013-2015 yılları arasında desteklemesine yönelik sözleşmemiz 2015 yılsonu itibari ile sona erdi. 2015 sonrası desteğin ne şekilde olacağı konusunda Norveç Tabipler Birliği ve Norveç Büyükelçiliği ile görüşmelere sürdürülmektedir.

c) TİHV Finlandiya Sosyal Sorumluluk İçin Psikologlar (FİPSR) ile işbirliğimiz ortak olarak yürüttüğümüz Bakım Verenlerin Bakımı projesi kapsamında 2015 yılında da devam ettirildi. Bakım verenlerin bakımı projemiz planlandığı gibi 2015 yılsonu itibari ile sonlandırılmasına rağmen proje bütçesinden arta kalan fon ile projenin 2016 yılında da devam ettirilmesine karar verildi. Projenin 2017 sonrası devam ettirilmesine yönelik görüşmeler de başlatıldı.

d) 2015 yılında İsviçre dayanışma komitemiz ile ilişkiler sürdürüldü. Bu kapsamda 2015 Ekim ayında açtığımız Cizre Referans Merkezimizin desteklenmesi konusunda dayanışma komitemizin önemli katkıları oldu.

5. TİHV kuruluşundan bu yana Türkiye'de bulunan yerleşik diplomatik ve Konsüler Misyonlar ile dikkatli ve özenli bir ilişki içerisinde olmuştur. TİHV özellikle bazı elçilik ve konsolosluklar ile ilişkilerini savunuculuk ve lobi faaliyetleri kapsamında sürdürmeye 2015 yılında da devam etti. Bu nedenle 2015 yılında da

TİHV'in tüm temsilcilikleri büyükelçiliklerden gelen toplantı ve tanışma davetlerine vakıf prensiplerine uygun düşmesi koşulu ile sıklıkla kabul etti. Toplantılar çoğunlukla TİHV'in tanıtılması ve Türkiye'nin başta işkence yasağı olmak üzere insan haklarının korunması çerçevesinde analizlerinin paylaşılmasını içerdi.

²Söz konusu proje kapsamında gerçekleştirilen tüm çalışmalara dair detaylı bilgi ilgili proje başlığı altında verilmiştir.

9

TEMSİLCİLİKLERİMİZİN DİĞER ÇALIŞMALARI

Mart 2015 – Mart 2016 TIHV Diyarbakır Temsilciliği Etkinlik listesi

7 Mart 2015 tarihinde Diyarbakır Barosu adli yardım bürosu toplantı salonunda Ayşe Devrim Başterzi ile Bakımverenlerin Bakımı eğitimi yapıldı.

12 Mart 2015 tarihinde Tutuklu Hükümlü aileleri ile Dayanışma Derneği (Tuhad-Der) iç güvenlik yasasının protestosu etkinliğine destek verildi.

11 Nisan 2015 tarihinde Diyarbakır Barosu adli yardım bürosu toplantı salonunda Burhanettin Kaya ile Bakımverenlerin Bakımı eğitimi yapıldı.

02 Mayıs 2015 tarihinde Kobanî Yeniden İnşa Konferansı Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nde yapılan toplantıya katıldık.

09 Mayıs 2015 tarihinde Ticaret ve Sanayi Odası'nda yapılan Denge denetleme ağı toplantısına katıldık.

13 Mayıs 2015 tarihinde yapılan Yerel Gündem 21 toplantısına katıldık.

14 Mayıs 2015 tarihinde BMMYK'nın Şanlıurfa toplantısına Semra Güler katıldı.

14 Mayıs 2015 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesinde yapılan Kayıplar ile ilgili toplantıya Barış Yavuz katıldı.

18 Mayıs 2015 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesinde yapılan Kayıplar ile ilgili ikinci toplantıya Barış Yavuz katıldı.

21 Mayıs 2015 tarihinde Kayapınar Belediyesi Stratejik Planlama toplantısı ile yapıldı.

28 Mayıs 2015 tarihinde AB Delegasyonu ile İnsan hakları ve terörle mücadele mevzuatı hakkında görüşme yapıldı.

10 Haziran 2015 tarihinde İnsan Hakları Heyeti olarak Diyarbakır'da Çıkan olaylar sonrasında Diyarbakır (HDP, Valilik, Savcılık, DTK) ile görüşmeler yapıldı.

11 Haziran 2015 tarihinde

13-14 Haziran 2015 tarihinde Diyarbakır Barosu Adli yardım Bürosunda Fidanlık Kampında yaşayan Ezidiler'e yönelik "Cinsel Travmaya Maruz Kalmış Kişiler" ile ilgili çalışma yapıldı.

13-14 Haziran 2015 tarihinde Cizre'de İstanbul Protokolü Eğitimi yapıldı.

15 Haziran 2015 tarihinde 17 Haziran 2015 tarihinde Fidanlık Kampı'nda gerçekleşti kamp yetkilileri ile toplantı yapıldı.

20 Haziran 2015 tarihinde yapılan İlhan Diken Anması etkinliğine katıldık.

23 Haziran 2015 tarihinde Sivil Toplum Sivil toplum Heyeti olarak Hüda-Par ile görüşme yapıldı.

24 Haziran 2015 tarihinde Sivil Toplum Sivil toplum Heyeti olarak DTK ile görüşme yapıldı.

26 Haziran 2015 tarihinde İşkence Görenlerle dayanışma Günü münasebeti ile İstasyon Meydanında basın açıklaması yapıldı.

04-05 Temmuz 2015 tarihlerinde Bakımverenlerin Bakımı programı kapsamında Sanat Psikoterapisi Eğitimi yapıldı.

04 Temmuz 2015 tarihinde Sümerpark'ta Diyarbakır Cezaevi 5 Nolu sözlü tarih çalışmasına katıldık.

13 Temmuz 2015 tarihinde Mezopotamya Yakınlarını kaybedenlerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (Meya-Der) ile çalışanlara yönelik süpervizyon programı hazırlamak için görüşme yapıldı

13 Temmuz 2015 tarihinde Sarmaşık ile çalışanlara yönelik süpervizyon programı hazırlamak için görüşme yapıldı.

25 Temmuz 2015 tarihinde 5. Kürtçe dil ve eğitim konferansı (TZP Kurdî) gerçekleşti.

01 Ağustos 2015 tarihinde Gürsel Tekin ile STK olarak görüşüldü.

02 Ağustos 2015 tarihinde DTK'nın düzenlediği basın açıklamasına destek verildi.

03 Ağustos 2015 tarihinde TODAP ile görüşme yapıldı.

05 Ağustos 2015 tarihinde Hayata Destek Derneği görüşme yapıldı.

09 Ağustos 2015 tarihinde TİHV ve İHD olarak sokağa çıkma yasağı sonrası Silopi'de incelemelerde bulunmak için gidildi.

11 Ağustos 2015 tarihinde DİHA ile röportaj yapıldı.

12 Ağustos 2015 tarihinde HDP, HDK, DTK Eş başkanlarının STK temsilcilerine son süreç ve sokağa çıkma yasakları hakkında yaptıkları bilgilendirme toplantısına katıldık.

12 Ağustos 2015 tarihinde Meya-Der ile süpervizyon yapıldı

19 Ağustos 2015 tarihinde partiya Azadiya Kürdistanê (PAK) ile vakıfta görüşme yapıldı.

20 Ağustos 2015 tarihinde Tihv, Baro, İHD, Tabip Odası gözlem heyeti olarak Silvan'da bulundu.

24 Ağustos 2015 tarihinde DTK ile STK temsilcilerinin toplantısı yapıldı.

24 Ağustos 2015 tarihinde Sokağa çıkma yasağı sonrası İnsan Hakları Heyeti olarak Silvan'a gidildi.

25 Ağustos 2015 tarihinde Sağlık Platformu Toplantısı SES Diyarbakır'da gerçekleşti.

30 Ağustos 2015 tarihinde TİHV ve İHD gözlem heyeti olarak Cizre'ye gitti.

03 Eylül 2015 tarihinde 30 Ağustos Cizre raporu basına açıklandı.

08 Eylül 2015 tarihinde Tihv, İHD, Mazlum-Der ve Mezopotamya Hukukçular Derneği Cizre'ye gitti.

11 Eylül 2015 tarihinde Heinrich Böll ile vakıfta görüşme yapıldı.

12 Eylül 2015 tarihinde Tihv, İHD, Diyarbakır Tabip Odası ve Pratisyen Hekimler Derneği olarak Cizre'ye gidildi.

20 Eylül 2015 tarihinde Levent Sütçigil ile Bakımverenlerin Bakımı eğitimi yapıldı.

03-04 Ekim 2015 tarihinde Tihv ve gönüllüler ile psikososyal çalışmaların planlanması için Cizre'ye gidildi.

07 Ekim 2015 tarihinde Norveçli gazeteciler ile görüşme yapıldı.

16 Ekim 2015 tarihinde CHP heyeti ile Sivil Toplum Örgütleri buluşması kapsamında yapılan toplantıya katıldık.

18 Ekim 2015 tarihinde Işıl Vahip ile Bakımverenlerin Bakımı eğitimi yapıldı.

26-27-28 Ekim 2015 tarihinde Ankara Garı katliamı sonrası Diyarbakır ve çevre illerde psikososyal destek ağı oluşturmak için KESK, TMMOB, DİSK, HDP, EMEP ve CHP ile görüşmeler yapıldı.

20 Kasım 2015 tarihinde Çocuk Cezaevleri Kapatılsın Girişimi olarak Diyarbakır Adalet Sarayında basın açıklaması yapıldı.

21 Kasım 2015 tarihinde Tamer Aker ile Ezîdiler ile yapılan çalışmalar ile ilgili olarak gönüllülere süpervizyon yapıldı.

22 Kasım 2015 tarihinde Doğan Şahin ile Bakımverenlerin Bakımı eğitimi yapıldı.

28 Kasım 2015 tarihinde Sokağa çıkma yasağı sonrası Nusaybin'e ziyaret gerçekleştirildi.

10-17 Aralık 2015 tarihinde İnsan Hakları Haftası etkinlikleri yapıldı.

16 Aralık 2015 tarihinde Batman'da Ezîdiler ile çalışanlara yönelik süpervizyon yapıldı.

31 Aralık 2015 tarihinde Umut Işığı Kadın Kooperatifi gönüllülerine İlham Yılmaz-Mahmut Pakdemir tarafından süpervizyon yapıldı.

08 Ocak 2016 tarihinde Sokağa çıkma yasağı sonrası Nusaybin'e ziyaret gerçekleştirildi.

20 Ocak 2016 tarihinde Uluslararası Af Örgütü ile görüşme yapıldı.

21 Ocak 2016 tarihinde İHD'de FİDH, TİHV ve İHD temsilcileri görüştü

22 Ocak 2016 tarihinde CHP heyeti ve Sivil Toplum örgütleri görüştü.

22 Ocak 2016 tarihinde ÇHD'li avukatlar ile görüşme yapıldı

26 Ocak 2016 tarihinde Uluslararası Kriz grubu ile görüşme yapıldı

26 Ocak 2016 tarihinde Eğitim-Sen'de Öğretmenlere yönelik Sur ilçesinden çıkan çocuklar için travma eğitimi verildi

02 Şubat 2016 tarihinde Ahmet Davutoğlu ile bölge sivil toplum örgütleri görüşmesine Barış Yavuz katıldı.

09 Şubat 2016 tarihinde CHP Heyeti ile Mali Müşavirler Odasında görüşme yapıldı

12 Şubat 2016 tarihinde AB büyükelçisi ile sivil toplum örgütü temsilcileri Plaza Otel’de görüştü

15 Şubat 2016 tarihinde Eğitim-Sen’de Öğretmenlere yönelik Sur ilçesinden çıkan çocuklar için travma eğitimi yapıldı

23 Şubat 2016 AP tarihinde Heyeti ile Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezinde DİTAM görüşüldü.

27-28 Şubat 2016 tarihinde Tıbbi Belgeleme Çalışması Mittania Regency Otelde yapıldı

Mart 2015 – Mart 2016 TIHV İstanbul Temsilciliği Etkinlik Listesi

İstanbul Temsilciliğimiz 2015 yılında da İHD, Tabip Odası, başta olmak üzere diğer örgütlerle yakın ilişkilerini sürdürdü. Vakfın tanıtımı, etki alanının genişletilmesi ve değişik hak ihlallerine uğrayan kesimlere ulaşılması amacıyla periyodik kurum toplantıları düzenlendi.

Her ayın sonunda hak ihlalleri alanları ile ilgili sunumlar düzenlendi. Hapishaneler, LGBTİ Hakları, Kadına Yönelik Şiddet, Çocuk Hakları, Mülteci Hakları gibi şiddetin çok yoğun yaşandığı alanlarda deneyim paylaşımları sağlandı.

Ülke içinden ve dışından çeşitli heyetlerle bir araya gelindi.

Temsilcilik çalışanları ile haftada bir gün işleyiş dair yürütme toplantıları yapıldı. Ayrıca ayda bir genel değerlendirme amaçlı yürütme toplantıları, yine ayda bir kez vaka değerlendirme toplantısı yapıldı.

Her ay ‘ruhsal ekip değerlendirme/süpervizyon toplantısı’ yapıldı.

Her ay ruhsal ekibin katılımıyla ‘psikoterapötik bakışla tıbbi değerlendirme görüşmeleri’ toplantıları yapıldı

Her ay Ruhsallık alanından gönüllülerle değerlendirme/süpervizyon toplantıları düzenli olarak yapıldı

İHD, Barış Meclisi, ÇHD, Gezi Dayanışması gibi kurumların ve oluşumların cezaevleri, işkence, kayıplar, toplu mezarlar, askerde hak ihlalleri, LGBTİ bireylerin maruz kaldığı ihlaller, mülteciler konularındaki basın açıklamalarına, toplantılarına katıldık.

Biber Gazı Yasaklansın İnisyatifi, Çocuk Cezaevleri Kapatılsın Girişimi’nin toplantılarına ve etkinliklerine katıldık, organizasyonlarında yer aldık. Suruç Psikososyal Dayanışma Ağı çalışmasını oluşturduk. Ankara katliamı sonrası Suruç Psikososyal Dayanışma Ağı genişletilerek Psikososyal Dayanışma Ağı adı altında çalışmaya başladık. Tüm katliam mağdurlarına geniş destek sağlandı, ev ziyaretleri ve gurup terapileri yapıldı.

4 yıldır düzenli olarak ayda bir yapılan İnsan Hakları Örgütleri toplantılarına devam edildi.

Hrant Dink anması ve İHD’nin “Kayıplarımızı İstiyoruz” ve hasta mahpuslar için düzenlenen “F Oturma” eylemlerine katıldık.

Vakıf çalışmaları, Gezi, işkence, cezaevleri, gaz bombalarının etkileri, insan hakları ihlalleri konularında çok sayıda gazete röportajları verdik, radyo ve televizyon programlarına katıldık.

BMMYK’nın yürütücülüğünde ayda 1 kez gerçekleştirilen sığınmacılarla çalışan sivil toplum örgütlerinin toplantılarına katıldık.

Lisans, yüksek lisans öğrencileri ile staj ve gönüllü çalışma başvurularına yönelik görüşmeler yaptık.

Kürt illerinde uygulanan sokağa çıkma yasaklarının yarattığı hak ihlallerine karşı ortak bir tutum almak amacıyla, TIHV İstanbul Temsilciliği ve İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi ile ortak yapılan bir çağrı ile tüm STK ların katılımı sonucunda Beyaz Bayrak İnisyatifi oluşturuldu

2015 YILI ETKİNLİKLERİ

4 Mart 2015 –Şebnem Korur Fincancı ve Ümit Efe Ammanlı Kadın Örgütleri ile ilgili görüşme yaptı

5 Mart 2015-Çocuk Cezaevleri Kapatılsın Toplantısına Cansu Turan katıldı

6 MART 2015- ErençDokudan'ın yargılanmasının sürmesi nedeniyle Çağlayan Adliyesindeki duruşmaya ve öncesi düzenlenen basın açıklamasına katıldı. Ceren Aslan, Ümit Efe, Baran Gürsel, Cansu Turan, Canan Korkmaz katıldı.

8 Mart 2015-Kontr Gerillaya Karşı İnisyatifin Toplantısına katıldı.

12 Mart 2015- TIHV inde içinde bulunduğu KontrGerillaya Karşı İnisyatif tarafından 12 Mart ve 12 Eylülde İşkence görenler anısına eski işkencehane olan Zihnipaşa Köşkü yerine yapılan İşkence görenlerle dayanışmayı simgeleyen anıt önünde bir basın açılması yapıldı.

13 Mart 2015-Diyarbakırda İnsan Hakları Derneği tarafından düzenlenen Cezaevleri ile ilgili Çalıştay'a Ümit Efe katıldı

14 Mart 2015- Çocuk Hapishanelerine Eleştirel Yaklaşımlar ve Alternatifler Paneli'nin düzenlenmesinde Ümit Efe ve Cansu Turan katkı verdi.

18 Mart 2015-TİHV na SGK tarafından açılan keyfi dava ile ilgili basın açıklaması yapıldı. Tüm illerde yapılan bu açıklamaya İstanbul'da Eczacılar Odası, Hakikat ve Adalet Çalışması, İTO, İHD temsilcileri yanı sıra sanatçı Julide Kural katıldı

25 Mart 2015 –Abbas Yasak Çapa Tıp Fakültesinde Erenç Dokudan tarafından ziyaret edildi

23 Mart 2015- Kontr Gerillaya Karşı İnisyatif değerlendirme toplantısı yaptı.

26 Mart 2015-TMMOB –Karaköy' de CISST tarafından düzenlenen toplantıya Ümit Efe katıldı

26 Mart 2015-Hasan Kıvırcık, Ümit Efe Vakıf Vakıf Gönüllüleri ve çalışanlarına Kapatılarak Cezalandırılmanın tarihsel süreci başlıklı sunumu yaptı.

30 Mart 2015-Cezayir Toplantı Salonunda, İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi tarafından düzenlenen Cezaevleri ile ilgili yeni yasa tasarısı hakkında düzenlenen basın toplantısına Ümit Efe katıldı.

1 Nisan 2015-TİHV Kurucularından Leman Fırtına Genel Kurul Sonrası kendisine yazılan mesajı iletmek üzere Ümit Efe tarafından ziyaret edildi.

2 Nisan 2015-CISS Yöneticileri ile Ümit Efe görüştü

2 Nisan 2015 Biber Gazı Yasaklınsın İnisyatifinin toplantısına Ümit Efe katıldı.

3 Nisan2015-Uzun süredir tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitiren TİHV kurucularından Leman Fırtına yaşamını yitirdi ve Cenazesine katıldı.

7 Nisan 2015 PRIF-HSFK'dan İdil Göğüs ile Ümit Efe görüştü

8 Nisan2015-İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi Kayıplara Karşı Komisyonun Gözaltında Kayıplar ile ilgili Cezasızlık uygulamalarına karşı yürütülen kampanya kapsamında, Gebze Adliyesi Önünde, kayıp Murat Yıldız ile ilgili basın açıklaması yapıldı

9 Nisan 2015-Kadir Has Üniversitesi Öğrencilerinden bir gurup Vakfı Ziyaret etti. Vakıf tanıtımı yapıldı. Görüşmeyi Ümit Efe yaptı

9 Nisan 2015 –CİSS T Mahpus Hakları El Kitabı'nı basına tanıttı. Basın Toplantısına Ümit Efe katıldı.

30 Nisan 2015-Bilgi Üniversitesi Hukuk Bölüm Öğrencileri Vakfı Ziyaret ettiler. Vakıf tanıtıldı. Görüşmeyi Ümit Efe yaptı.

1 Mayıs 2015-Temsilcilik açık tutuldu ve İstanbul'da uygulanan polis şiddetine karşı hazır bulunuldu. Başvurular karşılandı

5 Mayıs 2015- Koç Üniversitesinden Dilan Yıldırım tez konusu ile ilgili görüş almak üzere geldi. Ümit Efe görüştü

6 Mayıs 2015- Arel Üniversitesi Öğrencileri Ziyaret etti. Vakıf tanıtıldı. Ümit Efe görüşmeyi yaptı.

9 Mayıs 2015- Sosyal Hizmet Öğrencileri Kongresi'nde Cansu Turan, Çocuk Cezaevleri Kapatılsın Girişimi'nin atölye çalışmasını yaptı.

11-12 Haziran 2015- Uluslararası Göç Yönetimi Konferansı'na Cansu Turan katıldı.

20 Mayıs 2015-Kontr Gerillaya Karşı İnisyatifin toplantısına katıldı. Ümit Efe katıldı.

23 Mayıs 2015-İstanbul Tabip Odası tarafından Her yıl düzenlenen Sevinç Özgüner Ödül Törenine jüri üyesi olarak Ümit Unuvar katıldı.

26 Mayıs 2015-Yaser Onur –Hatice Can İşkence ile ölüm davasına Çağlayan Adliyesinde süren duruşmasına Ümit Efe ve Elif Kuru katıldılar

27 Mayıs 2015-İnsan Hakları Derneği Kayıplara Karşı Komisyonu Çağlayan Adliyesi Önünde Kayıplar Haftası nedeniyle yapılan etkinliğe Vakıf adına Ümit Efe katıldı.

27 Mayıs 2015-Gözaltında Kayıplara Karşı Mücadelenin 20. yılı nedeniyle Galatasaray Meydanında yapılan oturma eylemine Ümit Efe katıldı.

28 Mayıs 2015-Av.Gülseren Yoleri Vakıf gönüllüleri ve Çalışanlarına Mülteci Hakları başlıklı sunumu yaptı.

28 Mayıs 2015-İHD ile 26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü nedeniyle bir organizasyon toplantısı yapıldı.

25 Haziran 2015- Çocuk Hakları ile ilgili Avukat Cansu Demir sunum yaptı

24-25 Haziran 2015-Değişim Programı çerçevesinde Red Cross Center for Tortured Rrefugees “Kızıl haç işkence görmüş mülteciler merkezi”den geldiler. Ortak çalışmalar ve toplantılar düzenlendi.

26 Haziran 2015-İnsan Hakları Derneği ile “İşkence Görenlerle Dayanışma Günü “ etkinlikleri çerçevesinde Tünelden Galatasaray Meydanına, “İşkencesiz Bir Dünya Mümkün “başlıklı bir yürüyüş düzenlendi.

28 Haziran 2015-KARTİAS tarafından düzenlenen etkinlik çağrısına katıldı. Bu etkinlikte sığınmacılarla çalışan kurumların tanışması ve stant açarak iletişim kurlmaları hedeflendi. Akşam sığınmacılar için düzenlenen iftar yemeğine Ümit Efe katıldı.

2 Temmuz 2015 –İnsan Hakları Derneği tarafından Cezair Toplantı Salonunda düzenlenen Hapishanelerle ilgili Güvenlik paketine eleştirel insan hakları yaklaşımlarının ve alternatiflerinin paylaşıldığı basın toplantısına Ümit Efe katıldı.

16 Temmuz 2015- ÇHD – ÖHD –ÖDAV-İHD –TİHV tarafından düzenlenen Hapishanelerde Tecrit ve Sürgüne Hayır başlıklı yürüyüşe katıldık. Bu yürüyüş Tünelden –Galatasaray’a doğru yapıldı ve Galatasaray meydanında bir basın açıklaması okundu.

20 Temmuz 2015-20.07.2015 tarihinde Şanlıurfa’nın Suruç İlçesi Amara Kültür Merkezi önünde, Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF)

mensupları,‘Kobanê’nin yeniden inşası’ konusunda basın açıklaması yaptığı sırada düzenlenen bombalı saldırı sonucu 32 kişi hayatını kaybederken, 40’i ağır olmak üzere 100’den fazla kişi de yaralanması nedeniyle demokratik kitle örgütlerinin çağrısıyla Tünel’den, Galatasaray’a düzenlenen yürüyüşe katıldık.

23 Temmuz 2015 Kartal Adliyesinde dövülerek öldürülen çocuk mahpus Onur Önalın davası izlendi. Basın açıklaması yapıldı.

23 Temmuz 2015-Suruç’ta düzenlenen bombalı saldırı sonucu yaşamlarını yitirenlerin cenaze törenlerine Ümit Efe katıldı.

25 Temmuz 2015-Suruç’ta yaşamını yitirenler ve aralarında bulunan İnsan Hakları Aktivistleri için İHD İst. Şubesinin düzenlediği 31 dakika oturma eylemine Ümit Efe katıldı.

25 Temmuz 2015- İstanbul’da sosyal çalışma toplantısı yapıldı.

26 Temmuz 2015 –Savaşa Karşı Barış Bloğunun İstanbul Aksaray’da düzenlediği basın açıklamasına Ümit Efe katıldı.

30 Temmuz 2015-Suruç Saldırısı sonrası TİHV İst. Temsilciliği yapabileceklerimizi konuşmak ve ortaklaştırmayı arzusuyla, İstanbul Tabip Odası, Türkiye Psikiyatri Derneği, Toplumsal Dayanışma İçin Psikologlar Derneği ile bir toplantı düzenledi. Bu toplantı sonrası “Suruç Psikososyal Dayanışma Ağı” kuruldu.

6 Ağustos 2015- “**İnsan Hakları Savunucuları Yalnız Değildir**” başlığı altında İHD İstanbul Şubesinin toplantı Salonunda, İnsan Hakları Derneği Genel Merkez Yöneticisi ve İstanbul şube eski başkanı Eren Keskin temel hak ve özgürlüklerden yana açıkladığı görüşlerinden dolayı sistematik olduğunu düşünülen saldırılara maruz kalmasını kınayan basın toplantısına Ümit Efe katıldı.

1 Ağustos 2015 – Biber GAZI yasaklansın Platformu “Savaşa Hayır, Kimyasal Silahlar Yasaklansın” başlığı altında 2015 yılının ilk altı ayının biber gazı uygulamaları ile ilgili raporunu açıkladı. Ümit Efe katıldı.

9 Ağustos 2015-Galatasaray Meydanında düzenlenen “İnsan Hakları Savunucuları yalnız Değildir “ başlıklı basın açıklamasına Ümit Efe katıldı.

1 Eylül 2015-İHD Kurucusu Didar Şen soy'un mezar anmasına katıldı. Dünya Barış Günü etkinliklerine katılım sağlandı.

5-6 Eylül 2015-TİHV İstanbul Temsilciliğinde tüm illerden gelen TİHV gönüllüsü hekimler iki gün süren ortak deneyim paylaşımı toplantısı yaptılar.

7 Eylül 2015-Trafik kazası sonucu yaşamlarını yitiren LGBT aktivistleri Zeliha Deniz, Boysan Yakar, Mert Serçe'nin cenaze törenlerine Ümit Efe katıldı.

15 Eylül 2015-İnsan Hakları Derneği tarafından düzenlenen "Barışı Haykırıyoruz" başlıklı Yürüyüşe Ümit Efe katıldı.

16 Eylül 2015-JİNHA TV ile Ümit Efe röportaj yaptı. Bu röportajda Diyadin de ve Kürt illerinde ki sokağa çıkma yasakları, saldırılar ve insan hakları ihlalleri ile ilgili uygulamalar konuşuldu.

23 Eylül 2015- Ağrı -Diyadin'de yaşanan hak ihlallerini gözlemlemek amacıyla KÖM tarafından oluşturulan heyete TİHV adına Ümit Efe katıldı. Gözlem raporu İnsan Hakları Derneğinde basın ve Kamuoyu ile paylaşıldı.

8 Ekim 2015- İnsan Hakları Savunucu Şennur Sezer yaşamını yitirdi. Ailesine taziyede bulunuldu.

10 Ekim 2015-Barış amacıyla Ankara'ya miting yapmak için giden demokratik kitle örgütlerine yönelik bombalı saldırı sonrası katliam alanına tüm Vakıf olarak gidildi. Ankara'da Bakım verenlerin Bakımı toplantısı iptal edilerek katliamda sonrası yaralılar, otopsiler, ölümler ve yakınları ile ilgilenildi. Bu süreç sonraki her ilde cenazeler takip edildi, cenaze törenlerine katılım sağlandı, basın açıklamalarına katılım sağlandı ve tedavi süreçlerinin organize edilmesi için hızlı organizasyonlar yapıldı.

12 Ekim 2015-İnsan HAKLARI Derneği Onursal Başkanı Akın Biralın eşi Gülşen Ülker Birdal'ın cenaze törene şebnem korur Fincancı ve Ümit Efe katıldı.

17 Ekim 2015-Biber Gazı Yasaklansın Platformu bir basın açıklaması yaptı. Biber gazı ve kimyasal kullanımlarının yasaklanması isteğini kamuoyu ile paylaştı

18 Ekim 2015 -TİHV Cizre Başvuru Merkezinin açılışına katıldı.

20 Ekim 2015 -Türkiye İnsan Hakları Vakfı İstanbul Temsilciliği, Türkiye Psikiyatri Derneği,

Türk Psikologlar Derneği, Toplumsal Dayanışma için Psikologlar Derneği İstanbul, Türk Tabipleri Birliği, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği İstanbul Şubesi ve Travma Çalışmaları Derneği olarak Suruç Katliamı'na tanıklık eden ve saldırıda yaralanan kişiler ile hayatını kaybedenlerin ve yaralananların yakınlarına psikososyal destek vermek üzere biraraya gelip "Suruç Psikososyal Dayanışma Ağı İstanbul" u oluşturdu.

Ankara Katliamı sonrasında, bu ağın kapsamını bu katliamdan etkilenen kişilere de hizmet vermek üzere genişleterek, çalışmanın adını "Psikososyal Dayanışma Ağı İstanbul" olarak değiştirmeye karar verildi. Çalışmalarını kamuoyuna duyuran bir basın açıklaması İstanbul Tabip Odasında yapıldı.

22 Ekim 2015-İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünde Doç. Zeynep Kıvılcımın davetiyle öğrencilere TİHV tanıtımı yapıldı. İşkence ve Kötü muamelenin belgelenmesi, ortadan kaldırılması, faillerin cezalandırılması ile ilgili konuşuldu.

25 Ekim 2015 -Gezi Hekimliği yargılanamaz başlığı altında Dolmabahçe Bezm-i Alem camisi önünde İstanbul Tabip Odası bir basın açıklaması düzenledi. İçlerinde Vakfımızın gönüllü hekimlerinin de bulunduğu yargılamalarının sonucunda verilen hapis cezaları kınandı. Bu basın açıklamasına tüm vakıf gönüllülerimiz katıldı.

2 Kasım 2015-Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü öğrencileri TİHV i ziyaret ettiler. Cansu Turan ve Ümit Efe görüştüler.

11-13 Kasım 2015-TİHV Cizre Referans Merkezinde görev alacak gönüllüler İstanbul'a geldiler ve yapılandırılmış bir program çerçevesinde üç günlük iletişim ve güçlendirme eğitimi yapıldı. Bu çalışma TİHV İstanbul Temsilciliği Başvuru Hekimi Canan Korkmaz tarafından organize edildi. Tüm Vakıf gönüllü ve çalışanları katıldılar.

19 Kasım 2015-İMC TV ile Dünya Çocuk Hakları Günü nedeniyle Ümit Efe ile röportaj yapıldı

20 Kasım 2015-İstanbul Adliyesi önünde Çocuk Cezaevleri Kapatılsın Girişimi olarak bir basın açıklaması yapıldı ve Trabzon Bahçecik hapisanesinde kendisini asarak intihar ettiği iddia edilen E.Ö (15) hakkında suç duyurusunda bulunuldu.

20 Kasım 2015- TİHV İstanbul Temsilciliği Gönüllüleriyle Buluşma etkinliği gerçekleştirildi.

26 Kasım 2015-İnsan Hakları Deneyim Paylaşımlar Çalışması kapsamında Doç.Dr.Önder Özkalıpcı “İnsan Hakları Mücadelesinde TİHV’nin yeri ve tarihi “ başlıklı sunumunu yaptı .

10- 17 Aralık- İnsan Hakları Haftası, İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı tarafından ortak hazırlanmış bir programla gerçekleştirildi.

Bu program aşağıdaki gibidir;

“10 Aralık 2015-İnsan Hakları Haftası açılışı nedeniyle İstiklal Caddesinde saat 12,30 da evrensel Bildirge ve yılın insan hakları ihlallerini içeren özel sayı dağıtıldı

Saat 13,00 de Taksim Tramvay Durağında haftanın açılışı ile ilgili basın açıklaması yapılması planlandı. İHD den çıkılarak Taksim tramvaya yürünürken Fransız konsolosluğu önünde polis barikadı ile karşılaşıldı. Basın açılmasının yapılması engellendi. Basın açıklaması dernek önünde gerçekleştirildi.

Aynı gün saat 18,00 de Galatasaray Lisesi önünde Kürt illerinde yaşanan hukuksuz ve hak ihlalleri ile ilgili bir oturma eylemi ve basın açıklaması gerçekleştirildi.

10-12 Aralık 2015-Prof.Dr. Şebnem Korur Fincancı, Doçent Dr.Önder Özkalıpcı, Doç.Dr. Halis Ulaş (TİHV Gönüllüleri)’nin katılımıyla, Atina-Yunanistan’da, Greek Council Refuges -TİHV ortak olarak “Sağlık Çalışanları ve Hukukçular için İstanbul Protokolü Eğitimi yapıldı.

11 Aralık 2015-Bakırköy Kadın Hapishanesinin Önünde “Kadın Mahpusların durumu ve hasta kadın mahpusların serbest bırakılması “ ile ilgili bir basın açıklaması yapıldı. Bu açıklamaya çok sayıda mahpus yakını destek verdi.

12 Aralık 2015-İnsan Hakları Derneği Toplantı Salonunda Doç. Nazan Üstündağ tarafından sunulan “Dünyada Barış Süreci Deneyimleri “ başlıklı bir söyleşi düzenlendi. Çok sayıda katılımcı ile yapılan söyleşide Kürt illerinde yaşanan sokağa çıkma yasakları ve sivil ölümler ve işlemeyen barış süreci tartışıldı.

13 Aralık 2015-SALT -GALATA Toplantı Salonunda “İnsan Hakları Bağlamında Anayasa ve Başkanlık Sistemi “ başlıklı bir panel düzenlendi. Bu panele Moderatör Av. Ercan KANAR, Prof. Dr. Mithat Sancar (HDP) , Melda Onur (CHP) , Zülfiye Yılmaz (*Bilgi Ün. Anayasa Hukuku* Bölümü) katıldılar. Yoğun ilgi

gösterilen panelde güncel sorunlar, Kürt illerinde yaşanan hukuksuzluk ve hak ihlalleri sivil ölümler tartışıldı.

15 Aralık 2015*Marmara Bölgesindeki hapishaneler ile ilgili İHD’nin hazırladığı rapor kamuoyu ile paylaşıldı.

Saat 17,00Dernekten çıkılarak hapishaneler ile ilgili bildirimler dağıtıldı

Saat 18,30 da dernekten çıkılarak Galatasaray’a yüründü. Hapishanelerde yaşanan sorunları ve talepleri içeren bir basın açıklaması yapıldı.

Saat 19,00 da Kürt illerinde yaşanan Kuşatmanın kaldırılması, Ölümün durdurulması için Galatasaray Meydanında bir basın açıklaması yapıldı

Saat 19,00 da Goethe Enstitüsünde, TİHV Genel Başkanı Prof.Dr. Şebnem Korur Fincancı “STH European Union Human Rights Film Festivali kapsamında “A Quiet Inquisition“ Belgesel gösterimi sonrası kürtaj ve insan hakları çerçevesinde bir söyleşi yaptı.

16 Aralık 2015 -Gazeteciler Cemiyeti Önünde “Düşünce -İfade Özgürlüğü tutuklanamaz” başlığı altında bir basın açıklaması yapılarak tutuklu gazetecilerin serbest bırakılması talep edildi.

17 Aralık 2015- İstiklal Caddesi Tünel Çıkışından başlayan “İnsan Haklarına Saygı Yürüyüşü” yapılması planlandı. Bu yürüyüş başlamadan polis engeli ile karşılaştı Polis yetkilileri ile yapılan görüşmeler sonucunda yürüyüş büyük bir polis kitesinin arasında gerçekleşti.

Yürüyüş sonrası Galatasaray Meydanında Kürt illerinde yaşanan Kuşatma ve sivil ölümleri ile ilgili oturma eylemi gerçekleştirilerek” hafta etkinlikleri sonlandırıldı.

20 Aralık 2015-Aydın Üniversitesi Sosyal Hizmet Uzmanları Bölümünden öğrenciler TİHV’ni ziyarete geldiler. Cansu Turan Ve Ümit Efe katıldılar ve tanıtım sunumu yapıldı.

24 Aralık 2015-İnsan Hakları Deneyim Paylaşımları Çalışması kapsamında, Hamiyet Yüce, WKS liler ile yapmış olduğu “Beden Farkındalığı” Çalışmasını sundu

28 Aralık 2015- Roboski Katliamının yıldönümü nedeniyle Galatasaray Meydanında İnsan Hakları Derneği tarafından düzenlenen anma etkinliğine katılım sağlandı.

2016 YILI ETKİNLİKLERİ

04 Ocak 2016-İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi ve TİHV İstanbul Temsilciliği kürt illerinde yaşanan kuşatmaya karşı ortak bir tutum alma amacıyla bir toplantı düzenlendi ve bu toplantı sonucunda “Beyaz Bayrak İnisyatifi “ adı altında ortak bir ağ çalışması yapılması kararlaştırıldı.

9 Ocak 2016- WKS Yaşam evi ziyaret edildi. Mustafa Varol, Ümit Efe

10 Ocak 2016-Hozat Dernekler Platformu tarafından düzenlenen İnsan Hakları ve Güncel durum konulu etkinliğe katıldık. Kürt illerindeki kuşatma başta olmak kaydıyla genel insan hakları konulu sunum yapıldı. Ümit Efe

11 Ocak 2016-İMC TV’de kuşatma altındaki kürt illeri ile ilgili canlı yayına katıldık. Ümit Efe

12 Ocak 2016-Hayat TV kuşatma altındaki kürt illeri ile ilgili Ekmek ve Gül programına katıldık. Şebnem Korur fincancı, Ümit Efe

16-17 Ocak 2016- Beyaz bayrak inisiyatifi ön gözlem gurubu Diyarbakır’a gidildi. Bu guruba TİHV adına Canan Korkmaz ve Cansu Turan

23 Ocak 2016-TOHAV tarafından düzenlenen “Gömülme hakkı” başlıklı panele katıldık. Şebnem Korur fincancı, Ümit Efe

24 Ocak 2016-Dayanışma Ağı tarafından yapılan WKS liler ile dayanışma Kampanyası tanıtım toplantısına katıldık. Ümit Efe

25-29 Ocak 2016-İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi tarafından Galatasaray Meydanında düzenlenen Barış Nöbetine katıldık

28 Ocak 2016-İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi tarafından Galatasaray Meydanında düzenlenen Roboski anmasına katıldık.

28 Ocak 2016-İnsan Hakları Derneği Kayıplara Karşı Komisyonu sözcüsü Sebla Arcan Türkiye’de gözaltında kaybedilme ye karşı mücadele tarihi ile ilgili sunumunu yaptı.

01 Şubat 2016-TİHV ‘inde bileşeni olduğu, Beyaz Bayrak İnisyatifinin Cezayir toplantı Salonunda yapılan sunumu organize edildi ve katılım sağlandı. Ümit Efe, Canan Korkmaz katıldılar

03 Şubat 2016-LGBT HEVİ Derneği ile Vakfımızı ziyaret etti. Ümit Efe Görüştü

06 Şubat 2016-Marmara Göç İzleme Platformu tarafından düzenlenen Çalışmaya Canan Korkmaz katıldı.

14 Şubat 2016- PSDA Türkiye Çapındaki çalışmalarının bulunduğu bir Çalıştay düzenlendi. Tüm çalışanlar katıldılar

15 Şubat 2016-Genç Gönüllülerle bir buluşma organize edildi. Elçin Türkoğlu, Enver Baran Gürsel ve Ümit Efe katıldılar. TİHV tanıtım sunumu yapıldı. Genç Gönüllülerin talepleri ve beklentileri konuşuldu.

16 Şubat 2016-Sınır Tanımayan Hekimler ile bir toplantı yapıldı. Dr. Önder Özkalıpçı, Dr. Deniz Mardin, Ümit Efe katıldılar

19 Şubat 2016-Sokağa çıkma yasakları uygulanan Kürt illerinden Silopiye bir gözlem heyeti oluşturularak gidildi. İHD, TİHV, Diyarbakır Barosu ve MHD den oluşan bu heyete TİHV adına Ümit Efe katıldı.

26-27 Şubat 2016-Diyarbakır’a Canan Korkmaz Coşkun ve Ümit Efe giderek Kürt illerindeki yasak sonrası kurumsal olarak neler yapılabilir organizasyon ve eğitim toplantısına katıldılar.

Mart 2015 – Mart 2016 TİHV İzmir Temsilciliği Etkinlik Listesi

09 Ocak 2015 tarihinde TİHV İzmir temsilciliği olarak İHD, ÇHD, ÖHD ve Halkların Köprüsü Derneği ile ortaklaşa Charli Hebdo katliamını protesto etmek, düşünce ve ifade özgürlüğüne sahip çıkmak için Fransız Kültür Merkezi İzmir Şubesinin önünde ortak basın açıklaması yapıldı.

19 Ocak 2015 tarihinde gerçekleştirilen Hrant Dink anmasına tüm TİHV çalışanları katılım sağladı.

10 Şubat 2015 tarihinde İHD, ÇHD, ÖHD İzmir Şubeleri ile ortaklaşa İç Güvenlik Paketi’ ni eleştiren ve bu paketin yol açacağı yeni hak ihlalleri açısından kaygıları dile getiren bir basın toplantısı gerçekleştirildi.

06 Şubat 2015 tarihinde Coşkun Üsterci Suriye'den gelen göçmenlerin Urfa'nın Suruç ilçesinde kaldığı kampları ve Kobenê kentini ziyaret eden İHD ve TİHV heyetinde yer aldı.

19 Mart 2015 tarihinde Coşkun Üsterci H. Böll Stiftung Derneğinin İstanbul ofisinde yurt dışından gelen denetçilere geçmiş yıllarda ortaklaşa gerçekleştirilen *"Türkiye İnsan Hakları Hareketi Konferansı"* vb. projeleri anlattı.

22 Mayıs 2015 tarihinde Vakıf denetçisi Ufuk Sezgin ile TİHV İzmir Temsilciliğinde toplantı yapıldı. Daha sonra Temsilciliğin ilişkide olduğu çeşitli insan hakları ve hukuk örgütleri ile Ufuk Sezgin'in görüşmesi sağlandı.

28-29 Mayıs 2015 tarihlerinde Dr. Mediha Özenmiş, Bergama Psikodrama Günlerine katıldı.

12 Haziran 2015 tarihinde Sınır Tanımayan Hekimler (MSF) örgütünün temsilcileri Apostolos Veizis ve Teo Di Piazza Vakfı ziyaret ettiler. İzmir'deki Suriyeli mülteciler konusunda neler yapılabileceği konuşuldu.

17 Haziran 2015 Tarihinde Dünya Mülteciler Günü nedeniyle Uluslararası Af Örgütü tarafından Fransız Kültür Merkezinde organize edilen ve 7 Haziran Genel Seçimleri sonrasında Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin sorunlarının tartışıldığı panelde TİHV adına katılan Coşkun Üsterci moderatörlük yaptı. Panelde gazeteci Ceyda Karan, İzmir Suriyeli Mülteciler Derneğinden Muhammed Salih Ali ve Uluslararası Af Örgütü'nden Volkan Görendağ konuşmacı oldular. Vakıf çalışanları ve gönüllüleri de panele katılım sağladılar.

20 Haziran 2015 tarihinde TİHV İzmir Temsilciliği olarak İzmir'de faaliyet yürüten çeşitli sendika, meslek odası ve derneğin oluşturduğu Emek ve Demokrasi Güçleri tarafından gerçekleştirilen Urfa Suruç'ta yaşanan canlı bomba katliamını protesto eylemine katılım sağlandı.

26 Haziran 2015 tarihinde "BM İşkence Görenler İle Dayanışma Günü" nedeniyle, İHD, ÇHD, ÖHD ve SES İzmir Şubeleri ile Kıbrısşehitleri caddesinde ortaklaşa basın açıklaması yapıldı. Ardından Vakıf başvuruları tarafından bir müzik dinletisi gerçekleştirildi.

20 Ağustos 2015 tarihinde Basmane semtinde, İzmir'de faaliyet yürüten hak temelli örgütler ile birlikte Suriyeli Mültecilerin sorunlarına yönelik ortak basın açıklaması yapıldı.

25 Temmuz 2015 tarihinde İstanbul'da yapılan Sosyal Çalışma toplantısına Aytül Uçar ve Dr. Mediha Özenmiş katıldı.

13 Ağustos 2015 tarihinde Ata Soyer Derneğinde Suruç katliamından sağ kalanlara psiko-sosyal destek sağlamak amacıyla psikiyatri uzmanı, psikolog ve sosyal çalışmacılar ile bir toplantı gerçekleştirildi ve psiko-sosyal dayanışma ağı oluşturuldu.

10 Ekim 2015 Ankara katliamından sağ kalanlara yönelik ilgili kurumlar ve bireyler ile ortaklaşa psiko-sosyal destek programı başlatıldı. Programın organizasyon ve koordinasyonu TİHV İzmir temsilciliği tarafından üstlenildi. Yine TİHV İzmir temsilciliği koordinasyonunda programa destek veren psikiyatri uzmanı, psikolog ve sosyal çalışmacılara periyodik olarak süpervizyon toplantıları organize edildi.

10 Aralık 2015 tarihinde **"Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Günü"** nedeniyle İHD, ÇHD, ÖHD İzmir Şubeleriyle birlikte ortak basın toplantısı gerçekleştirildi.

10 Aralık 2015 tarihinde İHD İzmir Şubesi tarafından düzenlenen geleneksel insan hakları yürüyüşüne katılım sağlandı.

Bu yıl 10-13 Aralık 2015 tarihleri arasında, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Çalışmaları Topluluğu ve Fransız Kültür Merkezi ile ortaklaşa **"6. İnsan Hakları Belgesel Film Günleri"** gerçekleştirildi. Dört gün boyunca gösterilen 19 belgesel filmi toplam 2422 izleyici izledi. Ayrıca üç yönetmen ile söyleşi gerçekleştirildi.

17 Aralık 2015 tarihinde İzmir Mimarlar Odası salonunda TİHV Kurucular Kurulu üyesi Tahir Elçi'yi anmak amacıyla yine Kurucular Kurulu Üyesi Nilgün Toker, Tanıl Bora ve Mithat Sancar'ın konuşmacı olduğu **"Barış İçinde Yaşama Hakkı"** başlıklı panel gerçekleştirildi. Panele yaklaşık 350 kişi katıldı.

Tüm yıl boyunca değişik tarihlerde Vakıf başvurularının polisler hakkında açtığı davaların duruşmaları dayanışma ve destek amacıyla izlendi.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın 1 Ocak 2015 – 14 Mart 2016 Tarihleri Arasında Yapmış Olduğu Basın Açıklamaları

TIHV olarak 2015 yılında da hem işkence suçunun önlenmesine yönelik hem de doğrudan kurumumuzu ilgilendiren insan hakları alanındaki gelişmelere yönelik TIHV Genel Merkezi veya temsilcilikleri olarak; zaman zaman da diğer kurumlarla birlikte ortaklaşa basın açıklamaları düzenledik.

Güney Kore'den ithal edilmesi düşünülen biber gazlarının gönderiminin durdurulması amacıyla Güney Kore'ye yönelik çağrı kampanyasında yer aldık ve 2 Ocak 2015'te ortak açıklama ile konuyu duyurduk.

Iraklı sığınmacıların sağlık hizmetlerine erişememelerine dikkat çeken ortak açıklamayı 7 Ocak 2015'te yaptık.

12 kişinin ölümüyle sonuçlanan Charlie Hebdo Mizah Dergisi'ne yönelik saldırıya 9 Ocak 2015'te tepki gösterdik.

Çeçen-İçkerya Cumhuriyeti Fahri Konsolosu Medet Önlü'nün, 22 Mayıs 2013'te şüpheli şekilde öldürülmesiyle ilgili olarak cinayetin aydınlatılması, faillerin yanı sıra azmettiricilerin de yargı önüne çıkarılması için 12 Ocak 2015'te yapılan ortak basın açıklamasında yer aldı.

Güney Kore'den yapılacak olan göz yaşartıcı gaz sevkiyatının durdurulması amacıyla 16 Ocak 2015'te de Güney Kore Büyükelçiliği önünde açıklama yapıldı.

Ali İsmail Korkmaz Davası'nda da önceki yaşam hakkı ve işkence yasağı ihlali davalarında olduğu gibi cezasızlık politikası sürdürüldü. 22 Ocak 2015'te karara tepki gösteren açıklamada bulun-duk.

Polisin şiddet kullanımını yasal bir zemine oturtmak için çalışmalara başlayan AKP Hükümeti "İç Güvenlik Paketi" olarak ifade edilen yasa tasarısını TBMM gündemine getirdi. 27 Ocak 2015'teki Türkçe ve İngilizce açıklamamız paketi ayrıntılarıyla ele aldı.

İç Güvenlik paketi kadar tehlikeli olan ve kamuoyu gündeminden uzak tutulan bir diğer tasarı da Cezaevleri Güvenlik Paketi. Tasarı cezaevlerinde her türlü hak ihlalini meşrulaştıracak düzenlemelerin önünü açıyor. TBMM Genel Kurul gündemine olan tasarıya dair 10 Şubat 2015'te değerlendirmelerimizi kamuoyuyla paylaştık.

13 Mart 2015'te Sosyal Güvenlik Kurumu'nun verdiği idari para cezasına yönelik tutum açıklaması yapıldı.

30 Mart 2015'te Kurucular Kurulu İç Güvenlik Yasası'na dair açıklama yaptı.

20 Nisan 2015'te Kurucular Kurulu Ermeni Soykırımı'na yönelik açıklama yaptı.

24 Nisan 2015'te yine Ermeni Soykırımı'na dair ortak basın açıklaması yapıldı.

6 Haziran 2015'te HDP mitingine yönelik bombalı saldırı kınandı.

13 Haziran 2015'te Diyarbakır'da artan şiddet ortamına dair açıklama yapıldı.

26 Haziran 2015'te İşkence Görenlerle Dayanışma Günü dolayısıyla tüm merkezlerde açıklamalar yapıldı.

21 Temmuz 2015'te Suruç'ta 33 kişinin ölümüne neden olan intihar saldırısı kınandı.

2 Ağustos 2015'te çatışmaların sona erdirilmesi çağrısı yapıldı.

Ankara'da gözaltına alındıktan sonra Türkiye tarafından sınır dışı edilen 6 PYDli yaralı ile ilgili 10 Ağustos 2015'te kurumlarımız kaygılarını dile getirdi.

Silopi'de 7 Ağustos 2015'te 3'ü sivil 4 kişinin yaşamını yitirmesine neden olan çatışmalara dair Diyarbakır Temsilciliğimiz ile İHD Diyarbakır Şubesi'nin gözlemlerine dayanan rapor 12 Ağustos 2015'te açıklandı.

Başta yaşam hakkı ve işkence yasağı olmak üzere hak ihlallerinin yoğunlaştığı kentlere sağlıkçılardan oluşan ve 2 gün süren inceleme heyetleri gönderildi. Konuya dair hazırlanan ortak rapor ise 15 Ağustos 2015'te kamuoyuyla paylaşıldı.

Ağrı'nın Diyadin İlçesi'nde özel hareket timlerinin saldırısı sonucu 3 kişi yargısız infazla öldürüldü. Bu 3 kişiden 2'sinin çocuk yaşta oldukları öğrenildi. Çocukların yaşam hakkına müdahalelerin kabul edilemez olduğuna dair basın açıklamasını 15 Ağustos 2015'te kamuoyuyla paylaştık.

Yukarıda da belirttiğimiz üzere bir aylık sürede yaşam hakkına yönelik müdahaleler son dönemlerin en yüksek seviyesine ulaştı. Oluşturulan ortamdan duyduğumuz kaygıyı insan hakları örgütleri olarak 18 Ağustos 2015'te yaptığımız basın açıklamasıyla dile getirdik.

İzmir Temsilciliğimizin katılım sağladığı 20 Ağustos 2015 tarihli ortak basın açıklamasıyla zor koşullarda yaşayan Suriyeli sığınmacılar için yetkilileri harekete geçmeye çağırdık.

9 Eylül 2015'teki ortak basın açıklamasıyla sokağa çıkma yasağının uygulandığı ve gözlemci heyetlerin kente girişlerine izin verilmediği Cizre'ye insan hakları kurumlarının girişine izin verilmesini istedik.

21 Eylül 2015'te FIDH'in çağrısıyla yine çatışmalı ortamdan duyduğumuz kaygıları İngilizce olarak kamuoyuyla paylaştık.

6 Ekim 2015'te de artan şiddet olaylarına yönelik Diyarbakır Temsilciliğimiz aracılığıyla Diyarbakır'daki kurumların ortak açıklamasına dahil olduk.

Ankara Tren Garı'ndaki intihar eyleminden sonra Ankara, İzmir ve İstanbul'da Psikososyal Dayanışma Ağı oluşturduğumuzun duyurusunu yaptık.

28 Ekim 2015'te Ankara Katliamı soruşturmasının etkin, sağlıklı ve şeffaf bir şekilde yürütülmesini diğer kurumlarla birlikte talep ettik.

14 Kasım 2015'te ve 16 Kasım 2015'te Paris'te düzenlenen saldırıları kınama ve taziye açıklamasını İHD ile birlikte yaptık.

Yine 14 Kasım 2015'te dahil olduğumuz Çocuk Cezaevleri Kapatılın Platformu olarak bu talebimizi tekrarladık.

26 Kasım 2015'te PKK tarafından alıkonan güvenlik güçlerinin serbest bırakılması çağrısını İHD ve MazlumDer'le beraber yaptık.

İnsan Hakları Haftası dolayısıyla 9 Aralık 2016'da basın toplantısı düzenledik.

Can Dündar ve Erdem Gül'e Silivri Cezaevi'nde uygulanan tecridin son bulması çağrısını 12 Aralık 2015'te yaptık.

17 Aralık 2015'te 6 kurum olarak "reçetemizdeki en iyi ilaç barıştır" dedik.

Çatışmalar 2016'da da devam ediyor. Barış talebimizi bir kez daha bu sefer 6 Ocak 2016'da duyurmaya çalıştık.

8 Ocak 2016'da ise bu çağrıyı Cezasızlıkla Mücadelede Güçbirliği bileşeni olarak dile getirdik.

12 Ocak 2016'da bomba Sultanahmet'te patladı, 12 insan yaşamını yitirdi.

"Bu suça ortak olmayacağız" bildirisine imza atan ve devlet/hükümet yetkilileri tarafından hedef gösterilen akademisyenlere destek açıklamasını 14 Ocak 2016'da yaptık.

Hükümet insan haklarında yine kurumsallaşamadı ve "İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu" kurulması çalışmalarına başladı. Tepkimizi 18 Ocak ve 18 Şubat 2016'da dile getirdik.

Cizre'de "vahşet bodrumları" olarak adlandırılan 3 farklı alandan en az 178 kişinin tanınmayacak hale gelmiş cesedi çıkarıldı. Cizre'deki katliama ilk olarak 8 Şubat 2016'da tepki gösterdik.

9 Şubat 2016'da ise İzmir'de insan hakları mücadelecilerine yönelik polis şiddeti ve gözaltılarına karşı ses çıkardık.

17 Şubat 2016'da "Türkiye'de ve Suriye'de Savaşa Hayır; Savaşa Karşıyız, Barış İstiyoruz: Barışı Kazanacağız; İHD ve TIHV ilkesel olarak savaşa karşıdır" dedik.

17 Şubat 2016'da bombanın adresi yine Ankara'ydı. 29 insan yaşamını yitirdi. Psikososyal Dayanışma Ağı'nın yardıma hazır olduğunu 19 Şubat 2016'da duyurduk.

Saldırının adresi Ankara, 17 Şubat 2016. Kuvvet komutanlıklarında çalışan askeri ve sivil personeli taşıyan servis araçlarının hedef alınması sonucu 28 kişi öldü. Şiddetin son bulması çağrımızı TIHV olarak yineledik.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Yasa Tasarısı Taslağına ilişkin yıllardır aynı olan görüş, düşünce ve eleştirilerimizi insan hakları alanında çalışma yürüten 7 örgüt olarak 17 Şubat 2016'da ilgili kamu kurumlarına ilettik.

Bileşeni olduğumuz Çocuklar için Barış Hemen Şimdi Girişimi olarak 3 Mart 2016'da, abluka altındaki Sur'da mahsur kalan çocukların yaşam haklarının tehdit altında olduğunu açıkladık.

13 Mart 2016'da şiddet yine Ankara'da bu kez Kızılay Meydanı'nda otobüs bekleyen sivilleri hedef aldı. 37 insanın yaşamını yitirdiği katliama karşı sesimizi İHD ile beraber yükselttik.

13 Mart 2016'da şiddet yine Ankara'da bu kez Kızılay Meydanı'nda otobüs bekleyen sivilleri hedef aldı. 37 insanın yaşamını yitirdiği katliama karşı sesimizi İHD ile beraber yükselttik. Aynı gün Psikososyal Dayanışma Ağı'nın Ankara ayağı olarak saldırıdan zarar görenlerin her zaman yanında olduğumuzu, daha önceki saldırılarda olduğu gibi yeniden ifade ettik.

Özellikle "aralıksız sokağa çıkma yasağı" uygulamaları ile ilgili olmak üzere, ağır insan hakları ihlalleri ile ilgili ilgili bölgelerde yaşanan insan hakları ihlallerinin tespit edilmesine yönelik ziyaretlere **dayalı hazırlanan gözlem raporlarına çalışma raporunun "2015 yaz döneminde yeniden başlayan çatışma ortamı ile ilgili TIHV çalışmalarının kimi başlıkları" bölümünde yer verilmiştir.**

11

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI
MALİ TABLOLAR

31.12.2015 TARİHLİ GELİR TABLOSU (TL)

	(Önceki Dönem)	(Cari Dönem)
A- BRÜT SATIŞLAR	3.407.824,37	2.873.074,49
1-Yurt İçi Satışlar	0,00	0,00
2-Yurt Dışı Satışlar	0,00	0,00
3-Diğer Gelirler	3.407.824,37	2.873.074,49
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	0,00	0,00
1-Satıştan İadeler (-)	0,00	0,00
2-Satıştan İskontolar (-)	0,00	0,00
3-Diğer İndirimler (-)	0,00	0,00
C- NET SATIŞLAR	3.407.824,37	2.873.074,49
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	0,00	0,00
1-Satılan Mamüller Maliyeti (-)	0,00	0,00
2-Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	0,00	0,00
3-Satılan Hizmet Maliyeti (-)	0,00	0,00
4-Diğer Satışların Maliyeti (-)	0,00	0,00
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	3.407.824,37	2.873.074,49
E- FAALİYET GİDERLERİ	-2.918.779,07	-3.513.495,54
1-Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	0,00	0,00
2-Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	0,00	0,00
3-Genel Yönetim Giderleri (-)	-143.054,58	-45.399,44
3-Amaca Yönelik Giderler (-)	-2.775.724,49	-3.468.096,10
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	489.045,30	-640.421,05
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	78.026,70	117.181,89
1-İştiraklerden Temettü Gelirleri	0,00	0,00
2-Bağlı Ortaklıklardan Temettü Gelirleri	0,00	0,00
3-Faiz Gelirleri	38.990,17	51.527,85
4-Komisyon Gelirleri	0,00	0,00
5-Konusu Kalmayan Karşılıklar	0,00	0,00
6-Menkul Kıymet Satış Karları	0,00	0,00
7-Kambiyo Karları	39.036,53	65.654,04
8-Reeskont Faiz Gelirleri	0,00	0,00
9-Enflasyon Düz.Karları	0,00	0,00
10-Faaliyetle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar	0,00	0,00

	(Önceki Dönem)	(Cari Dönem)
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)	-166.802,85	-25.603,59
1-Komisyon Giderleri (-)	0,00	0,00
2-Karşılık Giderleri (-)	0,00	0,00
3-Menkul Kıymet Satış Zararları (-)	0,00	0,00
4-Kambiyo Zararları (-)	-166.802,85	-25.603,59
5-Reeskont Faiz Giderleri (-)	0,00	0,00
6-Enflasyon Düz.Zararları (-)	0,00	0,00
7-Diğer Olağan Gider ve Zararlar (-)	0,00	0,00
H- FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	0,00	0,00
1-Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	0,00	0,00
2-Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	0,00	0,00
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR	400.269,15	-548.842,75
I- OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	22.949,71	15.670,20
1-Önceki Dönem Gelir ve Karları	15.091,68	0,00
2-Diğer Olağandıışı Gelir ve Karlar	7.858,03	15.670,20
J- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	-1.527,42	-55,46
1-Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları(-)	0,00	0,00
2-Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)	-442,06	0,00
3-Diğer Olağandıışı Gider ve Zararlar (-)	-1.085,36	-55,46
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	421.691,44	-533.228,01
K- DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜK. KARŞILIKLARI (-)	0,00	0,00
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	421.691,44	-533.228,01

31.12.2015 TARİHLİ BİLANÇOSU (TL)

AKTİF (VARLIKLAR)	(Önceki Dönem)	(Cari Dönem)
I-DÖNEN VARLIKLAR	1.892.718,00	807.764,72
A-Hazır Değerler	1.467.171,69	807.493,46
1-Kasa	1.105,72	2.830,96
3-Bankalar	1.466.065,97	804.662,50
B-Menkul Kıymetler	0,00	0,00
C-Ticari Alacaklar	2.309,49	271,26
5-Verilen Depozito ve Teminatlar	2.309,49	271,26
D-Diğer Alacaklar	0,00	0,00
E-Stoklar	0,00	0,00
F-Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri	0,00	0,00
G-Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	0,00	0,00
H-Diğer Dönen Varlıklar	423.236,82	0,00
5-İş Avansları	423.236,82	0,00
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	1.892.718,00	807.764,72
II-DURAN VARLIKLAR	1.228.226,86	1.288.233,23
A-Ticari Alacaklar	2.219,74	5.798,71
5-Verilen Depozito ve Teminatlar	2.219,74	5.798,71
B-Diğer Alacaklar	0,00	0,00
C-Mali Duran Varlıklar	0,00	0,00
D-Maddi Duran Varlıklar	1.220.974,42	1.277.401,82
3-Binalar	1.097.694,85	1.097.694,85
6-Demirbaşlar	123.279,57	179.706,97
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar	5.032,70	5.032,70
5-Özel Maliyetler	5.032,70	5.032,70
F-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar	0,00	0,00
G-Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	0,00	0,00
H-Diğer Duran varlıklar	0,00	0,00
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI	1.228.226,86	1.288.233,23
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI	3.120.944,86	2.095.997,95

PASİF (KAYNAKLAR)	(Önceki Dönem)	(Cari Dönem)
PASİF (KAYNAKLAR)	3.120.944,86	2.095.997,95
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	71.764,01	78.596,27
A-Mali Borçlar	0,00	0,00
B-Ticari Borçlar	252,31	3.851,46
1-Satıcılar	252,31	3.851,46
C-Diğer Borçlar	0,00	705,00
4-Personele Borçlar	0,00	705,00
D-Alınan Avanslar	0,00	0,00
E-Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakediş Bedelleri	0,00	0,00
F-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	71.511,70	74.039,81
1-Ödenecek Vergi ve Fonlar	29.881,89	31.323,40
2-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	41.629,81	42.716,41
G-Borç ve Gider Karşılıkları	0,00	0,00
H-Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	0,00	0,00
I-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	0,00
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	71.764,01	78.596,27
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00
A-Mali Borçlar	0,00	0,00
B-Ticari Borçlar	0,00	0,00
C-Diğer Borçlar	0,00	0,00
D-Alınan Avanslar	0,00	0,00
E-Borç ve Gider Karşılıkları	0,00	0,00
F-Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	0,00	0,00
G-Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	0,00
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	0,00	0,00
III-ÖZ KAYNAKLAR	3.049.180,85	2.017.401,68
A-Ödenmiş Sermaye	679,43	679,43
1-Sermaye	679,43	679,43
B-Sermaye Yedekleri	0,00	0,00
C-Kar Yedekleri	775.856,92	277.305,76
5-Özel Fonlar	775.856,92	277.305,76
D-Geçmiş Yıllar Karları	2.905.408,47	3.327.099,91
1-Geçmiş Yıllar Karları	2.905.408,47	3.327.099,91
E-Geçmiş Yıllar Zararları(-)	-1.054.455,41	-1.054.455,41
1-Geçmiş Yıllar Zararları(-)	-1.054.455,41	-1.054.455,41
F-Dönem Net Karı(Zararı)	421.691,44	-533.228,01
1-Dönem Net Karı	421.691,44	0,00
2-Dönem Net Zararı(-)	0,00	-533.228,01
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	3.049.180,85	2.017.401,68
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	3.120.944,86	2.095.997,95

01.01.2016 - 31.12.2016 TAHMİNİ BÜTÇE (TL)

A-GELİRLER	3.949.494,00
1- Hazır Değerler	807.494,00
Kasa	2.831,00
Bankalar	804.663,00
2- Yurtiçi / Yurtdışı Bağışlar	3.142.000,00
Genel Merkez Bağışları	10.000,00
Tedavi Projesi	2.255.000,00
Bakım Verenlerin Bakımı Projesi (1)	0,00
İstanbul Protokolü Projesi	252.000,00
Ezidi Projesi	507.000,00
Cizre Referans Merkezi (2)	0,00
Kira Geliri	40.000,00
Diğer Bağışlar	78.000,00
B-GİDERLER	3.394.000,00
1- Ücret Giderleri(-)	1.670.000,00
Genel Merkez Ücretleri(-)	0,00
Tedavi Projesi Ücretleri(-)	1.380.000,00
Bakım Verenlerin Bakımı Projesi Ücretleri(-)	27.000,00
İstanbul Protokolü Projesi(-)	69.000,00
Ezidi Projesi(-)	169.000,00
Cizre Referans Merkezi	25.000,00
2- Sabit Giderler(-)	1.646.000,00
Genel Merkez Sabit Giderleri(-)	45.000,00
Tedavi Projesi Sabit Giderleri(-)	1.012.000,00
Bakım Verenlerin Bakımı Sabit Giderleri(-)	23.000,00
İstanbul Protokolü Projesi(-)	183.000,00
Ezidi Projesi(-)	338.000,00
Cizre Referans Merkezi	45.000,00
3- Diğer Giderler(-)	78.000,00
İnsan Hakları Hareketi Konferansı(-)	25.000,00
Uluslararası Ruhsal Travma Sempozyumu(-)	53.000,00
GELİR GİDER FARKI	555.494,00

(1) 2013-2015 döneminden kalan kullanılmayan fon desteği 2016 yılına aktarılmıştır.

(2) 2015 döneminde 2016 dönemi için fon desteği sağlanmış ancak bir kısmı 2015/10 ayından itibaren kullanılmaya başlanmıştır.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı Genel Merkezi

Mithatpaşa Caddesi No: 49/11 6. Kat 06420 Kızılay/Ankara
Tel: (0 312) 310 66 36 • Faks: (0 312) 310 64 63
E-posta: tihv@tihv.org.tr
<http://www.tihv.org.tr>

TEMSİLCİLİKLER

TİHV Diyarbakır Temsilciliği

Lise Caddesi Eyyüp Eser Apartmanı No: 8/2 Yenişehir, DİYARBAKIR
Tel/Faks: (412) 228 26 61 - 228 24 76
E-posta: diyarbakir@tihv.org.tr

TİHV İstanbul Temsilciliği

Bozkurt Mah. Türkbeyi Sokak Ferah Apt. No:113/6 Kurtuluş-Şişli
İSTANBUL
Tel/Faks: 0 (212) 249 30 92, 293 43 33
E-posta: istanbul@tihv.org.tr

TİHV İzmir Temsilciliği

1432. Sokak Eser Apartmanı No: 5/10 Alsancak, İZMİR
Tel/Faks: (232) 463 46 46 – 463 91 47
E-posta: tihvizm@dsl.ttmail.com

TİHV Cizre Referans Merkezi

Sur Mahallesi Beyazıt Sokak Oktay Apartmanı 2/6 Cizre, ŞIRNAK
Tel/Faks: (486) 616 86 07 – 616 86 10
E-posta: cizre@tihv.org.tr